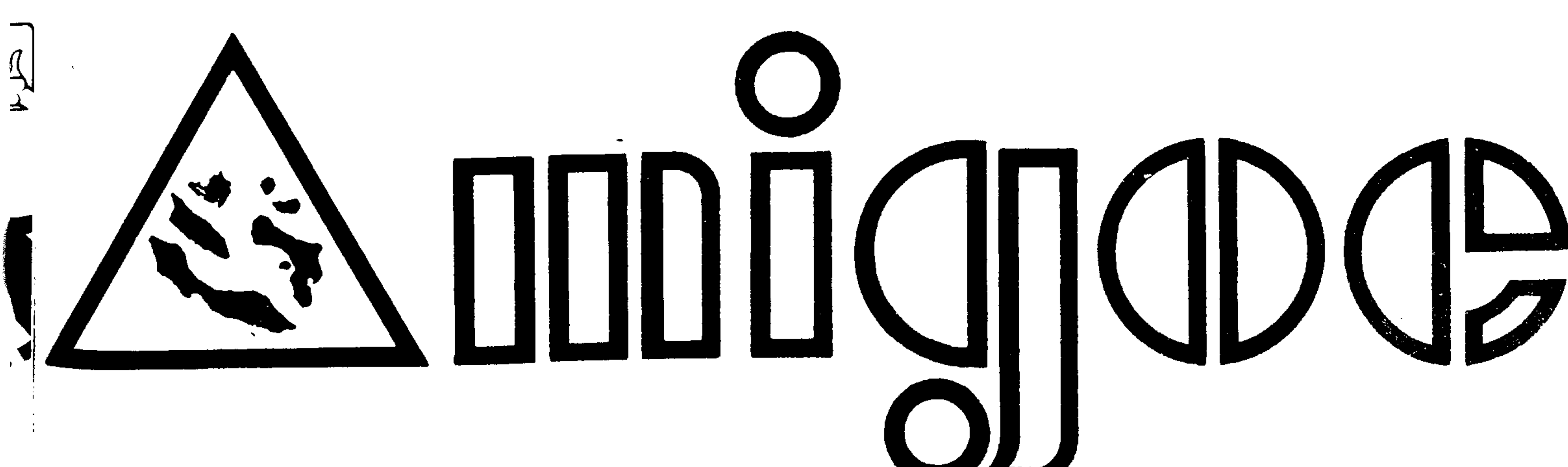

JAN DE KONING
..... *declaraties* .....

Vandaag

100STE JAARGANG – No.: 84

VRIJDAG 15 APRIL 1983

UITRUIMING OOSTFLANK ST ELISABETH HOSPITAAL

Grote vlammenzee in Otrobanda-wijk

Brand legt 3 huizen in as

NAPA

Deze week

WILLEMSTAD – Om tot voor kort onbekende redenen is vanmorgen omstreeks half tien een brand ontstaan in de Cartagenasteeg op Otrabanda, naast de polikliniek van het Sint Elisabeth Hospitaal. Daarbij zijn drie huizen door de vlammen vernield.

De huizen bevonden zich vlak naast de polikliniek waardoor men daar veel overlast ondervond door de hitte en rook. Naar vernomen is van woordvoerder Jossy Martina is men toen in het ziekenhuis ertoe overgegaan de Chirurgische vrouwenafdeling volledig te ontruimen ter bescherming van de patienten tegen de brandoverlast. Het personeel van het ziekenhuis heeft behalve bedden en andere dingen ook een aantal zuurstofflessen moeten verplaatsen om eventueel brandgevaar te elimineren.

De brandspuiten van Mundo Nobo, Rio Canario en Steenrijk hadden aanvankelijk moeilijkheden om de plaats van de brand te bereiken doordat de brandende huizen zich in een smalle steeg bevonden die ontoegankelijk is voor de brandweerwagens en bovendien door auto's geblokkeerd werd.

Eenmaal aan het werk gegaan, had men ook moeite met de waterdruk waardoor het er even op leek dat de brand zou overslaan naar de polikliniek. Toen echter de waterdruk goed op peil werd gebracht, kon de brandweer de vlammen onder controle brengen en met het bluswerk beginnen.

Via de radio moest een oproep gedaan worden aan automobilisten om het gebied van de brand te ontwijken en het voetgangerspubliek moest ook worden aangespoord om uit de buurt te blijven. Mensen die ter plekke hun auto geparkeerd hadden staan, moesten ook in aller ijl deze weghalen.

Er bestond enige tijd de vrees dat de brandweer de vuurzee niet tijdig onder controle kon krijgen. In de dichtbebouwde binnenstad zou dat rampzalige gevolgen kunnen hebben. Voorzorgsmaatregelen werden er al genomen. Het aangezicht werd des te grimmiger door de grote vlammen die vanuit het dak, waar de brand ontstaan is, omhoog sloegen en de zwarte rookmassa die vanuit het huizenrijke gebied opstegen.

De politie moest er zelfs toe overgaan om het publiek aan te manen ook ver van de aan- en afvoerwegen bij de brug te blijven, om in geval van grotere nood vertragingen in de afhandeling te voorkomen. De brand trok ondanks de waarschuwingen van de autoriteiten een grote publieke belangstelling.

Omdat politie en brandweer tot het ter perse gaan volop in de weer waren met het blussingswerk, was het niet mogelijk om nadere details te verkrijgen. De oorzaak van de brand was tot bij het drukken van de krant nog niet bekend. Tot overmaat van ramp kwam ten tijde van de grote stadsbrand ook nog melding binnen van een kleinere brand in een huis op Schelpwijk. Details daarover ontbreken vooralsnog.

WILLEMSTAD – Een grote uitslaande brand in Otrobanda zoorgde vanmorgen voor nogal wat beroering. Drie huizen werden in deze dichtbevolkte volkswijk in de as gelegd. De brandweer had grote moeite om bij de vuurhaard te komen en kampte vervolgens enige tijd met te lage druk op het water. Er werden voorzorgsmaatregelen getroffen, onder meer bij het St Elisabeth ziekenhuis, voor het geval de brand naar aangrenzende panden zou overslaan. Dit bleek later niet meer nodig. De oorzaak en totale schade is niet bekend. Persoonlijke ongelukken hebben zich niet voorgedaan.

Duurste steden ter wereld

GENEVE – Lagos en Tokio zijn voor zakenmensen de duurste steden ter wereld. Lagos is 44 procent duurder en Tokio is dertig procent duurder dan New York. Zo staat in een jaarlijks overzicht van Business International, een internationaal adviesbureau voor het bedrijfsleven. Het bureau heeft New York als uitgangspunt genomen. Het overzicht is bedoeld als richtlijn voor bedrijven die de kosten van hun mensen in het buitenland vergoeden.

Brussel blijkt 22 procent goedkoper te zijn dan New York, Stockholm negentien procent, Amsterdam vijftien procent en Londen veertien procent.

In Europa is Oslo de duurste stad, maar op de ranglijst van duurste steden ter wereld is Oslo gezakt van de derde naar de negende plaats. Van de 86 steden die in het overzicht zijn opgenomen, is Mexicostad de goedkoopste.

Volgens Business International waren de volgende twintig steden de duurste (New York = 100): Lagos 144, Tokio 130, Cairo 115, Caracas 113, Djakarta 112, Riaad 110, Abidjan 108, Singapore 107, Oslo 106, Taipei 106, Aboe Dhabi 104, Amman 104, Doeala 104, San Francisco 102, Zürich 102, Genève 101, Chicago 101, Dakar 100, Melbourne 100 en New York.

Massamoord door Russen in Afghanistan

ISLAMABAD – Op 2 april zijn ongeveer tweehonderd Afghaanse burgers door Russische troepen en hun „collaborateurs" vermoord. Dit hebben vertegenwoordigers van het Afghaanse verzet in Islamabad bekend gemaakt.

Zij zeiden dat Russische tanks drie dorpjes aan de hoofdweg tussen Ghazni en Kandahar met de grond gelijk hadden gemaakt. Hierbij werden ongeveer 200 bewoners gedood. In het gebied waar deze dorpen stonden worden dikwijls Russische militaire konvooien door Afghaanse verzetsstrijders aangevallen.

GUATEMALA-STAD – Bij een aanslag in de buurt van het regeringspaleis in Guatemalastad zijn twee leden van de presidentiele garde omgekomen. Veertien anderen werden gewond. De aanslag, die werd toegeschreven aan de guerillabeweging vond plaats tijdens de ochtendexercitie van de militairen.

Perzische golfstaten lopen gevaar

Olievlek wordt niet bestreden

KOEWIT – De vervuiling van de Perzische Golf door uit Iran afkomstige olie zal niet snel worden aangepakt. Dit is de conclusie, die kan worden getrokken, na de besprekingen die vandaag in Koeweit zijn gehouden. De gesprekken werden vanmiddag afgenroken, doordat Iran en Irak geen stap dichter bij elkaar kwamen. De door Iraakse bombardementen lek geschoten oliebronnen van Iran werpen dagelijks tienduizenden liters olie in de Perziche Golf, waardoor één van de grootste milieurampen aller tijden dreigt te ontstaan.

De acht landen die aan de Golf grenzen (Iran, Irak, Koeweit, Bahrein, Saoedi-Arabie, Quatar, de Verenigde Arabische Emiraten en Oman) zijn in paniek. De olievlek, enkele honderden vierkante kilometers groot, bedreigt niet alleen het zee-leven, maar ook de industriele installaties langs de kustlijn van de Golfstaten. De meeste van de dorre landen in dit gebied hebben enorme ontziltingsinstallaties aan de kust, die de bevolking dagelijks voorzien van tientallen miljoen liters drinkwater. Zelfs kleine hoeveelheden olie zouden de delicate zuiverings-apparatuur onklaar kunnen maken. Langs vrijwel de hele kustlijn zijn er daarom nu tienduizenden vrijwilligers bezig drijvend materiaal aan te brengen om te voorkomen, dat olie met het te ontzilten water, meestroomt in de fabrieken.

In bijna alle landen aan de Golf is er schaarste aan mineraalwater in flessen, dat nu voor bijna twee gulden per liter van de hand gaat.

Reeds bijna drie maanden lang lekt er olie uit Iraanse bronnen in de Perzische Golf. Het begon, toen eind januari een Noors boorplatform door een storm omver werd gegooid. Door Iraakse bombardementen werden twee andere bronnen in hetzelfde olieveld geraakt. Door de drie lekken is de afgelopen tijd een enorme hoeveelheid olie in de Golf terecht gekomen. Slechts zeer kleine hoeveelheden zijn tot nog toe op het vasteland beland. Maar de dreiging is groot voor toekomstige schade, die volgens sommige experts blijvende, negatieve en ernstige gevolgen kan hebben. De bange verwachting is zelfs uitgesproken, dat de naderende ramp die van Mexico kan overtreffen, toen in 1979 het negen maanden duurde voor olielekken daar konden worden gedicht. Iran heeft de bekende Amerikaan Red Adair een miljoen dollar aangeboden de reparatiewerkzaamheden te leiden. Maar de uit Texas afkomstige deskundige heeft het aanbod afgeslagen, omdat hij weigert te werken in een gebied, waarin oorlog heerst. Dit nu, is precies het probleem. Iran en Irak moeten namelijk de vijandelijkheden staken, teneinde experts de kans te geven het dichtingswerk te kunnen beginnen. Maar Iran en Irak weigeren, ondanks de sterke druk, die door de Arabische wereld - en met name de Golfstaten - op hen wordt uitgeoefend. Irak is sterk door de Golfstaten gesteund in deze oorlog en Iran hoopt daarom, dat de olievlek zal leiden tot stopzetting van die hulp. Irak, waarvan slechts een heel klein stuk land aan de Golf grenst, heeft geen directe dreiging van de olievlek te vrezen. Intussen blijft de olie uit de stukgeslagen bronnen stromen en vormt de ruwe olie, die nu het grootste deel van de Perzische Golf bedekt, groot gevaar voor elke vorm van levend wezen in de directe omgeving.

Reagan: VS niet uit op verdrijven Sandinisten

Managua moet steun links verzet Salvador staken

WASHINGTON/MANAGUA – President Reagan heeft op een persconferentie ontkend dat zijn regering probeert de Sandinistische regering in Nicaragua omver te werpen. Maar bij noemde deze regering in dienst van de Sovjet-Unie gesteund Marxistisch regime dat steun biedt aan het linkse verzet in El Salvador. Even later werd in Washington bekend dat de geavanceerde vliegende radar Awacs was ingezet om het luchtverkeer van en naar Nicaragua in de gaten te houden. In Managua is bekendgemaakt dat er een top tussen Nicaragua en Costa Rica komt om spanningen tussen de twee landen uit de wereld te helpen.

Verschillende congresleden beschuldigden de regering-Reagan ervan betrokken te zijn bij pogingen de Sandinisten te verdrijven en hiermee de Amerikaanse wet te schenden. In de Amerikaanse pers verschenen veel berichten over Amerikaanse steun aan anti-Sandinistische rebellen die vanuit Honduras Nicaragua binnenvielen. Reagan verklaarde dat het niet redelijk was te denken dat de anti-Sandinistische rebellen de regering in Managua konden verdrijven, die volgens hem over het sterkste leger in deze regio beschikt. Zijn regering wilde alleen voorkomen dat de Sandinisten het linkse verzet in El Salvador van wapens voorzien, zo zei de president.

Hij onderstreepte opnieuw dat zijn regering niet de wet schendt. Een amendement dat vorig jaar door het congres werd aangenomen, verbiedt het gebruik van gelden van de Amerikaanse inlichtingendienst CIA voor het verdrijven van de Sandinistische regering.

Het Amerikaanse ministerie van Defensie bevestigde dat de Awacs vliegende radar boven het Caribisch gebied opereerde, maar weigerde bijzonderheden te verstrekken. In officiele kringen werd evenwel gezegd dat de Awacs-vliegtuigen de afgelopen twee maanden vanaf een basis in Oklahoma boven het Caribisch gebied hadden geopereerd en dit mogelijk ook in de toekomst zouden doen.

Het pentagon verklaarde dat er geen internationaal recht was geschonden. Volgens de kringen is in het bijzonder het luchtverkeer in en uit Nicaragua in de gaten gehouden om vast te stellen of de guerrillabeweging in El Salvador vanuit dit land van wapens werd voorzien. Wat de resultaten zijn van deze verkenningen was niet bekend. In Washington werd erop gewezen dat de Awacs met een bereik van ruim 550 km gemakkelijk het luchtruim van alle landen in Midden-Amerika, dus ook Cuba, kan controleren zonder deze ruimen te schenden.

Prominente Argentijnen krijgen rechten terug

BUENOS AIRES – De Argentijnse militaire junta heeft 19 vooraanstaande politici en vakbondsleiders hersteld in hun politieke rechten. Een van de 19 is de in 1976 afgezette presidente Isabel Peron. De bekendmaking van het besluit na een bijeenkomst van acht uur van de junta wordt gezien als een belangrijke stap op de weg naar terugkeer van een burgerbewind.

De negentien waren in 1976 uit hun politieke rechten ontzet. Mevrouw Peron, die in Spanje woont, kan nu weer terugkeren naar Argentinie. Maar ze kan nog geen openbaar ambt bekleden omdat ze is veroordeeld wegens verduistering van overheidsgelden toen ze presidente was. Haar straf hiervoor verjaarde dit jaar maar presidentieel pardon is vereist voordat ze opnieuw openbare ambten kan bekleden.

Onder de negentien bevindt zich ook de peronist Lorenzo Miguel, een van de machtigste leiders in de Argentijnse vakbeweging. De maatregel geldt niet voor de journalist Jacobo Timmerman die in Israel leeft, twee prominente peronistische gouverneurs en de oud-minister van Welzijn Jose Lopez Rega. Deze was de voornaamste adviseur van Isabel Peron en deed aan astrologie en mystiek. Hij is gevlucht en woont naar verluidt in Zwitserland.

Volgens het officiele Persbureau Telam overweegt de junta een verbod van politieke activiteit voor leiders van de linkse guerrillabeweging die aan het eind van de jaren zeventig actief waren. Het verbod zou voor meer dan honderd leiders gaan gelden, ook voor de in ballingschap levende Mario Firmenich en Fernando Vaca Narvaja. De junta gelastte ook de vrijlating van 49 politieke gevangenen die onder de staat van beleg werden vastgehouden sinds 1976.

Sikhs bereid te sterven voor onafhankelijkheid

NEW DELHI – Ruim dertigduizend Sikhs, die strijden voor autonomie in de Noordindiase deelstaat Punjab, hebben tijdens een massale demonstratie plechtig beloofd bereid te zijn hun leven te geven in de strijd voor politiek en religieus zelfbestuur. De militante aanhangers van deze religieuze gemeenschap vormen de eerste lichting van een vrijwilligersleger, dat uit 100.000 man moet gaan bestaan.

De massale beediging vond plaats bij de gouden tempel in Amritsar, de heiligste plaats voor de Sikhs. De voorzitter van de Sikh-partij Akali Dal, Harchand Singh Longowal, beëdigde de groep. Hij zei dat de partij na 12 mei een beroep zal doen op de nieuw gevormde "opofferingsmacht" om een actie van één dag uit te voeren, waarbij slechts twee uur van te voren zal worden opgeroepen. Longowal gaf verder geen bijzonderheden. De demonstratie verliep zonder geweld.

De Indiase premier Indira Gandhi heeft eerder deze week nog een gesprek gehad met een politiek leider van Punjab over de gespannen situatie in de deelstaat. De autoriteiten bereiden zich voor op protesten aanstaande zondag. Dan wordt gerouwd voor de 21 Sikhs, die tien dagen geleden om het leven kwamen bij een demonstratie.

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n
Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek.: nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen): 672000
Directie: F. H. Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.: R.F. Snow.
Hoofdredacteur:
Frans Heiligers
Overige leden Redaktie:
Oswald Chatlein, Toon van Dongen, Paul Comenencia, Caroline Thodé, Ronnie Rens, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse).
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 7.30 - 16.00 uur;
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie).
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N. Debrotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor; tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondente: Eline Drieze.

ST EUSTATIUS:
Correspondente: Anna Hofstee, tel: 2222

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curaçao: Districo n.v. tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000 Maduro's bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr. 11.15.626.

Aruba, Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NA fl. 80,15 per maand (luchtpost) of NA fl. 24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur. Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

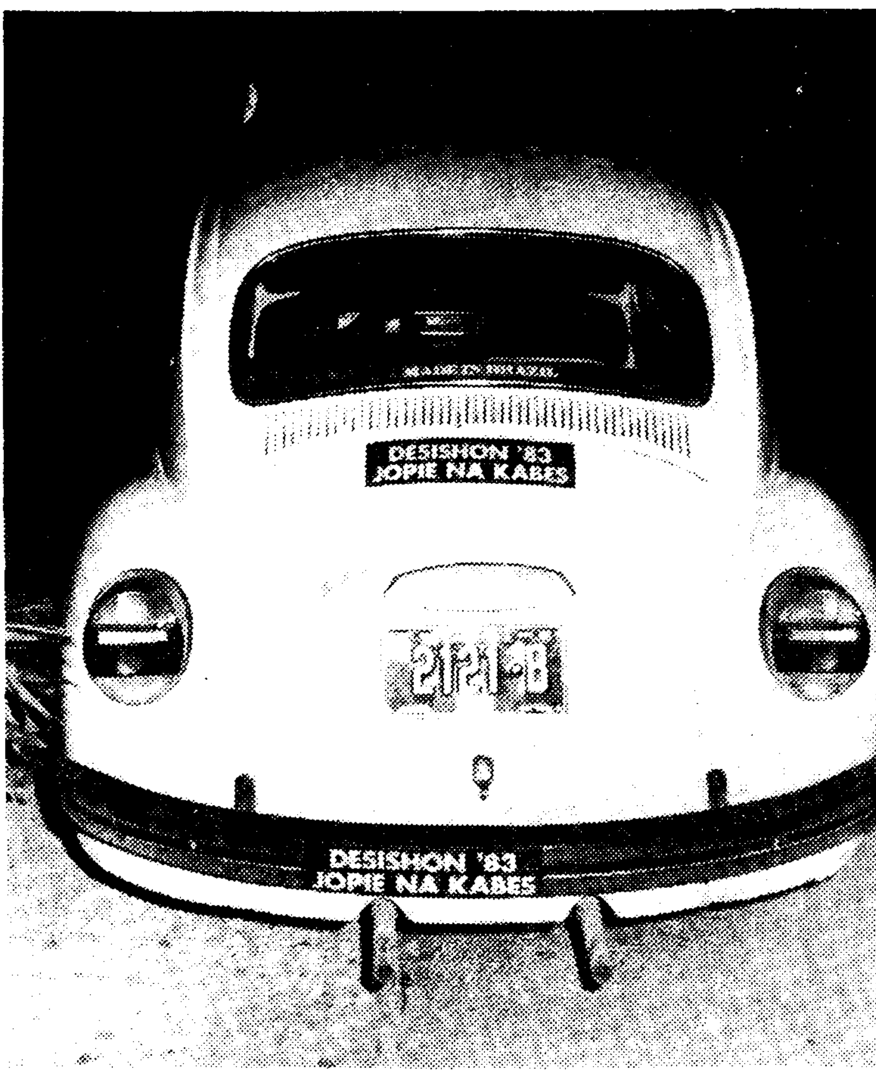
OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING (maandag t/m vrijdag): aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur-Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand-Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag-Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon
dagelijks, ook zondag 19.30 uur.

KRALENDIJK — Maandag 25 april zal tussen 5 en 7 uur in de middag het nieuwe kantoor van de stichting Volkswoningen — Fundashon Cas Bonariano (FCB) — te Zuid Nikiboko worden geopend. Voorheen had de stichting zijn kantoren naast het Domeinbeheer, maar deze ruimte bleek niet langer geschikt te zijn voor de vele werkzaamheden van de stichting.

KRALENDIJK — Een auto, die de discussies hoog heeft doen oplaaien. Het verhuurbedrijf op Bonaire verhuurde deze auto in eerste instantie op rekening van het Land. Later bleek de wagen toch betaald te zijn door een particulier.

Toeslag zegels voor bejaardentehuis op Bonaire

WILLEMSTAD — Minister Margo Croes van Welzijnszorg zal in nauwe samenwerking met de Bonaireaanse bewindsman van Verkeer en Vervoer Rudy Ellis, stappen ondernemen om een deel van het Fonds, gevormd door de toeslag op de zogenaamde Sociale en culturele zegels van de Antilliaanse posterijen aan te wenden voor het Bonaireaans bejaardentehuis. Zij deed dit voorstel tijdens de vergadering van de ministerraad op Bonaire, min of meer op een steenworpafstand van het tehuis dat in februari het feit herdacht dat het 35 jaar geleden werd opgericht. De ministerraad zette het sein op groen wat dit voorstel van min. Margo Croes betreft. Zij is vast van plan, aldus het RVD-bericht, over deze materie, om in contact te treden met gelijksoortige instellingen op de andere Antilliaanse eilanden om te zien wat hun behoeften zijn.

Jongeren van Tera Cora ontevreden over BC

KRALENDIJK — De openbare vergadering van de partij PAN werd dinsdag onderbroken door een grote groep jongeren afkomstig van Tera Cora, die aan de voorzitter van PAN, Toontje Nicolaas, een brief wilden overhandigen waarin de ontevredenheid van de jongeren tot uiting komt met het beleid dat het BC voert voor de wijk Tera Cora. Volgens de brief blijkt dat tijdens de veertien jaar durende overmacht van de UPB alleen bepaalde groepen voordelen trokken. Volgens de jongeren kreeg een jongeman uit Tera Cora een beurs om voor keurmeester te gaan studeren in Nederland. Bij zijn terugkeer bleek echter, dat van de belofte dat er een abattoir zou zijn, niet veel waar was.

De jongeman moest werkloos blijven. Ook op het sportgebied zijn de jongelui niet al tevreden. Een beloofde verharding van het sportterrein bleef achterwege, maar nu in de campagnetijd blijkt het plotseling wel mogelijk om asfalt te komen leggen op het terrein. Een derde punt dat in de brief aangesneden wordt, is het weigeren van een studiebeurs aan een jongeman die zich in de toeristische sector wil bekwamen. Toontje Nicolaas, leider van de PAN, maakte dankbaar gebruik van de gelegenheid tijdens zijn openbare vergadering de brief integraal aan het publiek voor te lezen.

Ged. Angela bij nieuwe arts op bezoek

KRALENDIJK — Afgelopen week heeft gedeputeerde van Gezondheidszorg, Julio Angela, een bezoek gebracht aan de doktersklieniek te Rincon, waar na het vertrek van de Belgische arts Debilde nu een Nederlandse arts in de persoon van dokter Schaapveld is aangetrokken. Dit officiele bezoek aan Rincon gebruikte Angela tevens om uitgebreid met dokter Schaapveld van gedachten te wisselen over de situatie te Rincon. De verzoeken en klachten, die de heer Schaapveld en zijn personeel naar voren brachten, zullen zoveel mogelijk door de gedeputeerde worden opgelost. Een zaak, die uitgebreid besproken werd tussen Angela en de nieuwe arts was de apotheek die aan de doktersklieniek is verbonden. Er zal naar een mogelijkheid worden gezocht deze apotheek van zo veel mogelijk noodzakelijke medicijnen te voorzien, zodat kan worden voorkomen dat de patiënten na doktersbezoek verplicht zijn naar Kralendijk te gaan om aldaar de medicijnen in ontvangst te nemen. Bovendien beloofde gedeputeerde Angela, dat het BC medewerking zou verlenen voor de aanschaf van het benodigde medisch materiaal, waardoor kleine onderzoekingen zoals bloed- en urineonderzoek ter plaatse verricht kunnen worden.

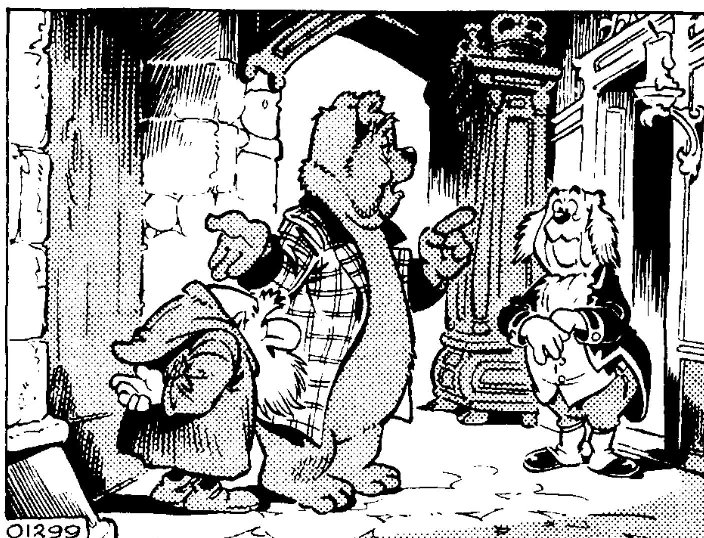
Verbetering tv-ontvangst op Bonaire

WILLEMSTAD — De afgelopen maanden is het signaal van de televisierepeater op Bonaire sterk verslechterd. De oorzaak hiervan is corrosie van de zendantennes. Inmiddels zijn nieuwe zendantennes op Bonaire gearriveerd en deze zullen in de loop van deze week worden geinstalleerd. Tevens is om continuiteit van de uitzendingen verder te waarborgen een tweede "standby" repeater besteld, zodat bij het defect raken van de repeater daarop overgeschakeld kan worden. Door deze maatregelen zal Landsradio in staat zijn in het vervolg een betere service aan de televisiekijkers op Bonaire te kunnen geven. Zo meldt een RVD-bericht.

KRALENDIJK — Voorzitter PAN, Toontje Nicolaas, toonde zich verheugd over de bijval van de jongeren van Tera Cora, die een teleurstellende ervaring hadden met het huidige BC.

Heer Bommel en de Spalt

01299 — Toen Joost de voordeur dicht hoorde slaan, legde hij haastig zijn sigaartje weg en repte zich naar de hal.

"Ik heb een gast meegebracht," sprak heer Bommel. "Heer Smoor Iepekriet, je weet wel. Hij heeft het koord verloren, dat zijn tabberd bij elkander hield, zodat hij het koud heeft. Hij komt hier overnachten, terwijl hij niet wil slapen. Zorg, dat de haard lekker brandt, Joost. Haal maar wat extra houtblokken terwijl je mijn eten klaar maakt."

"Uw maaltijd staat al enige uren te verpieteren, met uw goedvinden," zei Joost met zuinige mond. "Het is al laat, en ik heb mij niet verstout op een gast te rekenen....."

"Ik wil niet eten," onderbrak de gast klagend. "Ik wil mijn spalt hebben. Ik wil weten wat ik moet doen. Ik heb het koud."

"Kom maar gauw mee naar binnen,"' hernam heer Ollie lijdend. "Ga maar lekker bij de kachel zitten, terwijl ik even hapje eet."

Smoor gehoorzaamde, maar omdat het vuur reeds aan het [...] was, deed het hem niet veel goed. En ook de maaltijd, die [...] diende opbracht liet te wensen over, zodat Joost slechts kla[...] hoorde toen hij tenslotte enkele houtblokjes opdiende.

"Het eten was koud," zei heer Bommel met licht verwijt. "[...] dat hout genoeg voor vannacht? Je kunt beter wat meer gaan h[...]

"Laat meneer uw gast dat maar zelf doen," zei de knecht. "[...] hem de houtopslag wijzen, en dan ga ik naar bed. Houdt u m[...] goede, heer Olivier, maar de beslommeringen van het huish[...] zijn me in de rug geslagen, met uw welnemen."

Commentaar

Bouwen

HOEWEL ONS NOG nauwelijks twee weken scheiden van de verkiezingen voor de eilandsraad wordt er door de politieke partijen die aan deze verkiezingen mee zullen doen, maar weinig actie gevoerd. Hier en daar een verdwaalde rode, groene, blauwe of witte sticker van de partijen op de bumper van een auto, maar behalve een aantal aanplakbiljetten van gedeputeerde Ramoncito Booi, die een persoonlijke campagne voert, is er niet veel merkbaar. Dit is dan wel in tegenstelling tot de vorige (Staten)verkiezingen, toen vooral de Partido Democratico Bonairiano (PDB) weken van te voren in een echte campagnesfeer verkeerde. Het enige opzienbarende feit, dat er een verkiezing voor de deur staat, is mogelijk de overvloed van foto's en artikelen die de Eilandsvoorlichtingsdienst over gedeputeerde Julio Angela rondstuurt over zaken die kennelijk zijn opgeschort tot de maand april.

De uitslag voor Bonaire is dit jaar moeilijk te voorspellen en vermoedelijk zal het aantal restzetels de doorslag geven voor een overwinning van een van de beide grote partijen, de Union Patriotico Bonairiano of de Partido Democratico Bonairiano. Deze laatste partij heeft trouwens weinig te verliezen, want jarenlang maakte de UPB de dienst uit. Sedert het echec van Flamingo Paradise, waarvoor de UPB stellig medeverantwoordelijk was, door het consequent doorvertellen van de Venezolaanse sprookjes, heeft de UPB weinig vertrouwen en sympathie van de bevolking. Hoewel het een feit is dat de gehele wereld een recessie doormaakt en ook Bonaire daarvan de terugslag ondervindt, zal dat zeker doorwerken in de lokale verkiezing. Immers na twaalf jaar het beleid te hebben uitgemaakt, is er nog maar weinig te zien van de door het BC aangetrokken projecten. Zonder enige moeite kunnen er zeker een twaalftal projecten genoemd worden die de UPB als beleidswerk aan de bevolking presenteerde met de in het oogspringende projecten als Lagun villas, Visindustrie, Koel- en vrieshuis, Flamingo Paradise, Blue Ocean, Melia hotel, Hotel Bonaire, terwijl het algemeen bekend is, dat al deze projecten een farce waren. Alleen de eenzame steen op de Seru Largu waar het zestig meter hoge Christusbeeld zou worden opgericht door de UPB in samenwerking met de directie van Flamingo Paradise, is uitgevoerd. Althans de eerste fase daarvan: namelijk de eerste steenlegging. Op zich is het een prestatie om twaalf jaar lang beloften vol te houden die nimmer ingewisseld worden. Het is voor de UPB te hopen dat de cheque die nu gepresenteerd gaat worden, ook inderdaad gehonoreerd kan worden. Nederlandse financiering om een paar projecten uit te voeren als vernieuwing van het wetsattributienet, kan elke willekeurige partij krijgen die het Bestuurscollege vormt. Misschien zelfs nog binnen de dertig jaar die de UPB daarvoor nodig had. De verkiezingen zijn nog nooit zo ondoorzichtig geweest als dit jaar: het is te hopen dat de Bonaireaanse bevolking de leiders krijgt waar het in de komende belangrijke periode het meest op kan bouwen.

Gevolgen

AL ENKELE JAREN is het de gewoonte dat leerlingen van de basisschool via proefwerken in de vorm van drie examens, het advies van het schoolhoofd en een psychologische test worden geselecteerd voor VWO, HAVO, MAVO, huishoudscholen en technische scholen. De wens van de ouders wordt daarin volledig genegeerd en bovendien zijn de uitslagen die de computer geeft, bepalend zonder dat daar verder veel discussie over mogelijk is.

Op zich zou men daar wel vrede mee kunnen hebben als bewezen en gebleken was, dat dit voor de volle honderd procent serieus werd aangepakt. Inmiddels is wel bekend geworden hoeveel bezwaren er van de zijde van de hoofden van basisscholen waren tegen het eerste gecoördineerde proefwerk. Bovendien heeft de coordinerend inspecteur van het basisonderwijs laten weten, dat het afnemen van de proefwerken aan verbetering onderhevig is, omdat kennelijk niet alle kinderen op dezelfde — eerlijke — manier beoordeeld worden. Tenslotte blijkt het maar al te vaak voor te komen dat in de correctiemodellen die door het departement verstrekt worden, fouten staan.

Donderdag werden de basisschoolleerlingen psychologisch onderzocht. Daarvoor werden speciaal nieuwe testen ontworpen. Ook hierin blijkt echter een weinig serieuze aanpak die de leerlingen rechtstreeks benadeelt. Vraag 6 van de Otis Lennon mental ability test vraagt de leerlingen het beste woord te kiezen om de zin "Op regenachtige dagen is de lucht ....." af te maken. De kinderen mogen dan kiezen uit grijs — onbewolkt — blauw — leeg en licht. De meeste kinderen zullen daarop vermoedelijk wel "grijs" antwoorden, maar volgens de test is dan het juiste antwoord "blauw".

Vraag 25 eist van de kinderen een antwoord a, b, c, d of e. De opgave waaruit zij moeten kiezen, is echter f, g, h, j, en k. Er zijn kinderen die dat niet begrijpen en er lang naar staren. De tijd, die beschikbaar is, is echter zeer beperkt want er moeten tachtig (80) vragen al dan niet beantwoord worden!

Het zelfde geldt voor vraag 39, waar de leerlingen b moeten invullen, maar waar zij slechts h kunnen kiezen. Dat "oolog" helemaal geen woord is en leerlingen in verwarring brengt, is een tweede zaak.

Toch werden de leerkrachten anderhalf uur voorgelicht door de Pedagogisch psychologische dienst over de afname van deze testen. Met geen woord echter werd gerept over de fouten in deze test, die — in alle duidelijkheid gesteld — in grote mate mede-verantwoordelijk zijn voor de schoolkeuze en de latere studiemogelijkheden van het basisschoolkind. Primair behoort dan iets goeds aangeboden te worden, als de gevolgen zo belangrijk zijn.

Voorzieningen voor werksters in Landsdienst

WILLEMSTAD — **De Raad van Ministers is gisteren akkoord gegaan met een voorstel van premier en minister van Algemene Zaken, Don Martina, om de artikelen uit het LMA te schrappen, volgens welke een werkster in Landsdienst geen pensioenregeling of andere secundaire voorwaarden krijgt als werknemer van het Land.**

Tot nu toe was het zo dat wanneer een werkster in dienst werd genomen dit geschiedde op basis van een "verbale overeenkomst" wat inhield dat zij nooit kon genieten van secundaire voorwaarden zoals ander personeel dat wel onder de werkliedenverordening valt.

Verder werd de werksters conform artikels 95 en 96 van het LMA automatisch ontslag aangezegd wanneer ze trouwden. Nu is de juridische positie van de werksters zodanig verbeterd dat ook zij in het pensioenfonds en andere voorzieningen kunnen delen, aldus een persbericht van de RVD.

Terreurgroep in Italie staakt stadsguerrilla

BOLOGNA — **De Italiaanse linkse guerrillagroep „prima linea" (frontlijn), die eens na de Rode Brigades de sterkste stadsguerrilla-groep van het land was, staakt haar gewapende strijd tegen de autoriteiten. Dit heeft een van haar leiders verklaard.**

Paolo Zambianchi, die terechtstaat in verband met acties door Prima Linea, zei tijdens een onderbreking van de rechtszaak tegen journalisten: „Wij hebben besloten dat het afgelopen is met Prima Linea".

De organisatie, die halverwege de jaren '70 voor het eerst van zich liet horen in Turijn, h[...] kele leden die tevoren acti[...] ren geweest binnen de [...] Brigades. Vorig jaar werd[...] leden van Prima Linea [...] massa-proces tot in tota[...] jaar gevangenisstraf [...] deeld. Een van de 87 was [...] Donat-Cattin, de 30-jarig[...] van ex-minister Carlo D[...] Cattin die in 1980 aftrad [...] dervoorzitter van de Chr[...] Democratische partij na[...] gen hem de verdenking w[...] rezen dat hij geprobeerd [...] zijn zoon uit handen van d[...] titie te houden.

Onder degenen, die door [...] slagen van Prima Linea d[...] hebben gevonden, was [...] Paoletti, een hoofdinge[...] van de chemische fabriek [...] veso, waar in 1976 een wol[...] xine ontsnapte wat tot de [...] milieuramp in de Italiaans[...] schiedenis leidde, werd in [...] doodgeschoten.

Andere slachtoffers w[...] terreurgroep waren ma[...] ten, gevangenbewaarders [...] tiemannen, vermoede poli[...] formanten, criminologen, [...] tiemannen en vooraanst[...] zakenlieden onder wie [...] hoofd-planning van de Fi[...] briek, Carlo Chiglieno.

Zambianchi wees er op d[...] sprak uit naam van alle [...] van Prima Linea. „We zij[...] langer geinteresseerd in [...] pende acties die bij het p[...] niet aanslaan", zo zei hij.

Auto in politiek getrokken

KRALENDIJK — Aangezien de laatste tijd vooral door de Partido Democratico Bonairiano (PDB) het woord corruptie te pas en te onpas wordt gebruikt om de UPB in een kwaad daglicht te stellen, wil ook de Union Patriotico Bonairiano attenderen op een corruptieve handeling die werd verricht door de adjudant van partijleider Jopie Abraham. Op 11 april heeft Glenn Albertina, aldus de UPB via een werkster van de afdeling Sociale Zaken een auto laten huren op rekening van het Land. Deze auto wordt nu volgens de UPB gebruikt om campagne te voeren in het voordeel van Abraham. Volgens de UPB heeft Glenn Albertina, die eveneens op Sociale Zaken werkzaam is, gesteld dat ongeacht welk eiland hij altijd zijn diensten zal aanbieden aan de Democratische Partij waarvoor hij ook actie zal voeren. De UPB maakt er echter wel bezwaar tegen dat de PDB-campagne die Albertina voert, door de Centrale regering betaald moet worden.

AANKLACHT

Glenn Albertina ontkent overigens ten ene male, dat hij een auto heeft gehuurd op rekening van het Land. Aangezien het meisje, dat de auto moest huren het adres van Albertina niet wist, aldus Albertina, gaf zij het adres van Sociale Zaken op. Deze wagen is betaald door mij persoonlijk, aldus Glenn Albertina, die het erg hoog op neemt, dat het autoverhuurbedrijf van Gerharts door Albertina ondertekende papieren aan Robby de Jongh ter hand stelde. Dit is smaad, aldus Albertina, die meedeelde daarover een aanklacht in te dienen bij de recherche. Zowel van de zijde van de UPB als de zijde van de PDB werd het huurcontract getoond, waarop inderdaad in eerste instantie de opmerking Rekening Land voorkwam. Dat werd later doorgestreept en daarvoor in de plaats kwam het bedrag dat Glenn Albertina betaalde.

Schoolrijpheid i[...] radio-programm[...]

WILLEMSTAD — In [...] kader van de serie radi[...] gramma's over schoolr[...] brengt de schooladviesdie[...] weekeinde nog twee progra[...] op Z-86 en Radio Caribe.

Het eerste programma [...] om kwart over elf uitgez[...] via Z-86 en het tweede pro[...] ma is zondagmorgen op he[...] tijdstip, maar op Radio C[...] In de programma's van za[...] en zondag wordt een int[...] gepresenteerd met onde[...] functionaris, mej Chak, d[...] uitleggen hoe de ouders va[...] kind kunnen vaststellen in[...] verre het kind schoolrijp [...] niet.

COMPUGRAPHIC Cor[...] tion, Amerikaanse dochte[...] derneming van Agfa-Gevaer[...] en de grootste fabrikante [...] fotozetmachines met comp[...] besturing ter wereld, heeft [...] Apple Computer Inc. een [...] eenkomst gesloten voor sa[...] werking op het gebied van [...] fische vormgeving, elektroni[...] opmaak en typografische k[...] teit voor algemene kantoor[...] einden. Apple zal in dat k[...] voor 55 miljoen gulden [...] puters leveren.

* * *

MIN DE KONING WEERSPREEKT VN-ARTIKEL

Suggestie uit Kamer-commissie:

Kans op keus maken uit drie adviseurs

WILLEMSTAD/DEN HAAG — Vanuit de Kamercommissie voor Antilliaanse Zaken zijn geluiden opgekomen om de Antillen meer keus te geven uit adviseurs die vanuit Den Haag worden gestuurd. Vooral van de zijde van de Partij van de Arbeid (pvdA) en het Christen Democratisch Appèl (CDA) is kritiek gekomen op de wijze waarop het containerhaven-project op Aruba en Curaçao is aangepakt.

In feite houdt het overleg van de Kamercommissie met minister Jan de Koning van Antilliaanse zaken gistermorgen verband met de recente publicaties in het weekblad Vrij Nederland over vooral de containerhaven van Curacao. Daarin is onder meer aangegeven dat de adviseurs uit Rotterdam een te grote vinger in de pap hadden en daarmee de bestuurders van de Antillen, met steun van Haagse ambtenaren, knel zetten.

TOUWTJES

Minister De Koning weerlegde in grote lijnen het VN-artikel. Volgens hem heeft het project niet te lang geduurd, omdat een soortgelijk project in Nederland in totaal ook negen jaar in beslag heeft genomen. Ook zouden er volgens hem heel goede adviezen verstrekt zijn. En de beweringen over declaraties die niet zouden kloppen, ontkende hij eveneens.

Mevrouw Wijnie Jabaay van de PvdA, ("in volle oorlogssterkte", zoals partijgenoot Ed van Thijn even opmerkte) zei dat de bepaling in het Statuut dat de twee rijkspartners op voet van gelijkwaardigheid met elkaar samenwerken in het geval van het containerhaven-project geweld is aangedaan. In feite hebben adviseurs uit Rotterdam en ambtenaren in Den Haag de touwtjes in handen gehad, terwijl er niets en niemand is die hen aan controle overhevig maakt. Zij had er ook kritiek op dat er van allerlei besprekingen geen notulen zijn gemaakt. Door voorwaarden van Rotterdamse adviseurs, die Haagse ambtenaren (Kabinet voor Antilliaanse zaken wordt bedoeld - RED) overnamen, werden de bestuurders in Willemstad onder druk gezet. Dat is aanleiding geweest voor veel fricties, aldus mevrouw Jabaay. Zij vindt dat in plaats daarvan van Nederlandse kant uit ministers een keus hadden moeten maken en niet de adviseurs of ambtenaren. "Maar wat hier gebeurd is, is dat adviseurs of alleen adviezen verstrekken, maar ook controleren en zelfs onderhandelen", zei mevrouw Jabaay tegen de Amigoe.

MAFFIA

Zij pleitte voor een andere aanpak van het ter beschikking stellen van Nederlandse adviseurs, omdat die nu meer dan eens worden opgedrongen aan de Antillen. In plaats daarvan zou het systeem gevolgd kunnen worden zoals bij de Verenigde Naties waar keuze - mogelijkheden worden geboden. Die adviseur uit een totaal van drie die op het oog het best lijkt aan te sluiten op wat de Antillen zich voor ogen hebben, wordt dan aan een project toegevoegd.

Mevrouw Jabaay kreeg steun voor een deel van haar kritiekpunten van de heer Harrie Aarts van het CDA. Terwijl mevrouw Jabaay het op een gegeven moment had over de "Rotterdamse lobby", sprak de heer Aarts naar verluidt over de "Rotterdamse maffia".

Mevrouw Jabaay legde uit dat voormalig minister Fons van der Stee persoonlijk de wijze van declareren voor de adviseurs heeft gewijzigd. De Antilliaanse bestuurders werden daardoor voor wat betreft de controle van een en ander buiten spel gezet. Om die reden ook kon de Algemene Rekenkamer op de Antillen geen goedkeuring geven aan de gemaakte uitgaven; de benodigde declaraties waren niet overlegd. Dat wordt allemaal verrekend door Kabna zonder betrokkenheid van de autoriteiten in Willemstad.

ONGEVOELIG

Minister De Koning voelde zich niet ongevoelig voor diverse kritiekpunten en was best bereid tot een andere aanpak te komen. Hij beloofde bijvoorbeeld tijdige rapportages over voortgang van zaken en hoewel hij allerlei aantijgingen aan het adres van zijn voorganger (en partijgenoot) Van der Stee en Kabna niet onderschreef, stond hij open voor verbeteringen.

Minister De Koning beloofde medewerking aan een sociaal plan voor de havenarbeiders die als gevolg van de modernisering van het hele havengebeuren zullen moeten afvloeien. Op Aruba is dat al klaar; op Curacao nog niet. Vanuit de Kamer is een beroep gedaan op de regering om ook financieel daaraan bij te dragen. Dit kan volgens die Kamerleden niet zondermeer als een binnenlandse aangelegenheid worden aangetipt omwille van het simpele feit dat het geld kost.

DRINKWATER

In het verlengde van deze discussie werd ook de aanpak van het Aquanovaproject op Aruba aangehaald. De Koning weersprak ook in deze kwestie als zou er dwang zijn uitgeoefend op de Arubaanse bestuurders om het project te nemen. Vanwege slechte ervaringen was het Arubaanse BC ertoe overgegaan om Aquachem in de Verenigde Staten in de armen te nemen. Dat viel slecht bij de Nederlandse firma Aquanova, die steun zocht en vond bij Nederlandse ambtenaren. Volgens minister De Koning is het Aquanova-project uitstekend, al mogen er dan wel wat kinderziektes zijn geweest. Een complete rapportage zal de Kamercommissie worden toegezonden. Druk om met Aquanova door te gaan zal er niet op Aruba worden uitgeoefend, zei De koning. Waarnemers voegen er wel aan toe dat op het moment dat hij die uitlating deed zijn Nederlandse collega-minister Gijs van Aardenne van Economische Zaken niet aanwezig was. Onder hem ressorteert onder andere Aquanova. Wel zei De Koning nog dat er een deskundige van het Rijksinstituut voor het Drinkwater gestuurd wordt naar Aruba om de kwaliteit van het water voor de volksgezondheid te onderzoeken.

Tweeslachtige school tijdelijk

BC: Twee scholen voor Tera Kora

WILLEMSTAD — Het Bestuurscollege van Curacao heeft, na overleg met het Roomskatholiek Centraal Schoolbestuur, besloten om een [illegible]

Volgens een communiqué van het RK Schoolbestuur is tijdens een vergadering woensdag met het Bestuurscollege overeengekomen dat gedurende een jaar zowel het openbaar onderwijs als het RK onderwijs gebruik zullen maken van het scholengebouw op Tera Korá. In de tussentijd zal het Bestuurscollege van Curaçao opdracht geven om een tweede school te bouwen.

Bij de planning van de wijk Tera Korá is het RK Schoolbestuur meegedeeld dat er twee basisscholen zouden komen, één voor het RK onderwijs en één voor het openbaar onderwijs maar bij verdere uitwerking bleken is om, bij het schoolbestuur onbekende redenen, van het oorspronkelijke plan afgeweken.

Tot er bekendgemaakt werd dat er maar één school zou komen verkeerde het schoolbestuur nog in de veronderstelling dat er twee scholen zouden komen. Daarna pas kreeg men te horen dat er inderdaad slechts één school zou komen. Het schoolbestuur heeft toen de roomskatholieke ouders van Tera Kora desgevraagd verteld dat als zij een roomskatholieke school wilden hebben in hun wijk zij dan zelf actie moesten ondernemen terwijl het schoolbestuur van haar kant bereid zou zijn het bestuur van de school op zich te nemen. Het was toen dat de ouders een petitie met handtekeningen aanboden aan het BC. Het [illegible] katholieke en openbare afdeling is dus een tijdelijke oplossing zolang de nieuwe school, die in augustus volgend jaar klaar is, wordt afgebouwd.

Ondertussen heeft gedeputeerde van Onderwijs Winston Lourens een persconferentie belegd voor vanmiddag om uit te leggen hoe men tot de beslissing is gekomen om de school op Tera Kora in te delen.

ALTERNATIEVE TEKSTEN

WILLEMSTAD — Op de muren van een kerkhof ter hoogte van Pietermaai zijn door onverlaten allerlei laag bij de grondse kreten gekalkt, zoals "venena George Hueck" (vergiftig Hueck), "horka Don" (hang Martina) en "mata Ronnie Casseres" (dood aan Casseres).

Stanley Brown, nummer 2 op de Frente-lijst, vond dat te bont. Hij trok er gisteren op uit met oranje verf en kwakte een lik verf over die woorden die hij absoluut te ver vond gaan. Maar hij zou Stanley Brown niet zijn als hij niet meteen voor een alternatieve tekst zorgde, geheel passend in zijn politieke campagne.

Voor Hueck wijzigde hij de tekst in "dun'e un dieet" (laat hem op dieet gaan), voor Martina "e debate DON?" (wat komt er terecht van het publieke debat?) en voor de gezaghebber "biba Casseres", oftewel leve Casseres zoals op koninginnedag in vroeger dagen uitgeroepen werd "leve de koningin!"

Brown legde de Amigoe uit ← de oorspronkelijke teksten zeer gevaarlijk te achten. Hij kan weten wat voor gevaarlijke uitwerking dat soort expressies als een oproep tot moord en ophangen kunnen hebben. Met een vonkje kan de zaak vooral onder de erbarmelijke omstandigheden van dit moment uit de hand lopen. En dat moet vermeden worden.

Op de foto: Stanley Brown in actie.

Van Thijn: missie met RTC-afspraken

De Koning komt praten over onafhankelijkheid

WILLEMSTAD/DEN HAAG — Minister Jan de Koning van Antilliaanse Zaken komt begin volgende maand te praten over de onafhankelijkheid van de overige vijf Antilliaanse eilanden. Dat heeft hij gisteren geantwoord op vragen van Kamerleden tijdens een nakaarten over de Ronde Tafel Conferentie van verleden maand.

Naar De Koning de Kamercommissie meedeelde is het niet uitgesloten dat er van de zijde van de Antilliaanse politici geen animo wordt getoond voor dat soort besprekingen. Hij zal het laten afhangen van hoe het verloop zal zijn om uit te maken hoe de zaken worden aangekaart. In elk geval zal hij - nu de RTC over Aruba achter de rug is - de daad bij het woord voegen en een begin maken.

De Nederlandse bewindsman wordt op 16 mei op Curacao verwacht met zijn adviseurs voor een dienstbezoek dat hem in enkele dagen tijd naar zowel de Beneden- als de Bovenwindse eilanden voert.

Tijdens het overleg met de Kamercommissie vroeg PvdA-er Van Thijn onder meer hoeveel rek er in zit van Nederlandse kant voor wat betreft de Nederlandse bijdrage aan het Solidariteitsfonds. Hem was gebleken tijdens de RTC dat de andere eilanden een belangrijk deel van de verantwoordelijkheid daarvoor bij Den Haag leggen. De bewindsman liet weten dat hierover de volgende maand tijdens het bestedingsoverleg op de Antillen ook gesproken zal worden. Vragen kwamen er ook van de Kamerleden over defensie-aangelegenheden van de Antillen. Lof was er slechts voor de wijze waarop de Nederlandse premier Ruud Lubbers de vergadering had geleid. Geen waardering was er voor de grotendeels passieve houding van de centrale regering en de overige vijf eilanden als het aankwam op hun onafhankelijkheid. PSD-er Bram van der Lek kwam weer uit op zijn stelling van altijd dat er meer voortvarendheid betracht moet worden met de onafhankelijkheid van alle zes eilanden. De anderen toonden zich voorlopig al tevreden met het bereikte akkoord op de RTC. Minister De Koning zei dat de instelling van een coordinatie-commissie voor uitwerking van de RTC-afspraken nog gevormd moest worden. Daarvoor zou hij in Willemstad overleg voeren met premier Don Martina.

PvdA-er Van Thijn deed de regering ook de suggestie aan de hand om in het kader van het buitenlands beleid een vervolg-missie op poten te zetten. Net zoals de heer Vroon voor de Commissie van Zeven en de RTC een rondreis door de regio heeft gemaakt om meningen te polsen over het Arubaanse onafhankelijkheidsstreven los van de rest, zou nu een missie met inbreng van de Antillen een nieuwe rondreis kunnen maken met de RTC-akkoorden op zak. Op die manier kan gepolst worden hoe er in de Caribische regio gedacht wordt over de grote lijnen die zijn uitgestippeld ten aanzien van de staatkundige toekomst van de eilanden.

Directie praat met regering

Kosten van Shell boven gemiddelde

WILLEMSTAD — De directie van Shell Curacao is van plan binnen enkele jaren de bedrijfskosten dichterbij het gemiddelde te brengen van bedrijfskosten van Shell-ondernemingen over de hele wereld. Op dit moment liggen de bedrijfskosten op Curacao nogal boven dat gemiddelde.

De centrale regering is gisteren ingegaan op een aanbod van de directie van Shell Curaçao voor een lunch. Daarbij nam de regering de gelegenheid te baat om nadere informatie in te winnen over de positie van de Curaçaose raffinaderij.

In grote lijnen kwam het erop neer dat de directie de moeilijke financiele situatie voortvloeiend uit mondiale olie-ontwikkelingen uit de doeken deed. Voor Shell is het noodzakelijk om de kosten te verminderen om het bedrijf operationeel te houden.

Naar minister mevrouw Maria Liberia-Peters de Amigoe desgevraagd vanmorgen meedeelde, is daarbij niet het voorstel gedaan om vrijgesteld te worden van betaling van de wettelijke bepaalde 28 miljoen gulden per jaar. Waarnemers verwachten overigens dat zo'n voorstel (nooit ingetrokken overigens door SCNV — RED) wel weer eens herhaald zou kunnen worden net als in 1978.

Volgens de bewindsvrouwe is haar duidelijk geworden dat het bedrijf niet alleen de economische kant bekijkt, maar zich ook bewust is van zijn sociale verplichtingen. Verzekerd werd door de Shell-directie dat gepoogd wordt het werknemersbestand te verlagen met ongeveer driehonderd man tot aan 1987. Dat zal gaan langs de weg van natuurlijke afvloeiingen en via voorstellen aan oudere werknemers voor een vervroegd pension. Er is op dit moment sprake van overtolligheid. Mede als gevolg daarvan ligt de kostenfactor bij Shell Curaçao vrij hoog als die gelegd wordt naast de bedrijfskosten van andere Shell-vestigingen elders. De bedoeling van de directie is om dat in enkele jaren tijd terug te brengen, zodat het dichter bij dat Shell-gemiddelde terecht komt.

Het streven van directeur Jimmy Wilson is, zo verzekerde hij de regering gisteren persoonlijk, om het bedrijf open te houden. Er wordt naarstig gezocht naar alternatieve afzetmarkten voor de door Shell gemaakte producten. Dat is niet gemakkelijk. De ontwikkelingen rondom de mogelijke sluiting van raffinaderijen in de regio worden nauwgezet gevolgd. Maar er moet heel goed uitgekeken worden dat de Shell zijn concurrentiepositie in het gebied niet verzwakt, zo werd gesteld.

Mevrouw Liberia verhaalde ook dat vernomen is dat de investeringen die het bedrijf in petto had wat teruggeschroefd moesten worden als gevolg van de tegenvallende bedrijfsresultaten van verleden jaar. Er zal zo min mogelijk geïnvesteerd worden om de kosten laag te houden. Bepaalde investeringen zijn evenwel in het kader van een permanente gezonde bedrijfsvoering absoluut noodzakelijk.

Van de Shell-directie is ook begrepen dat onderhandelingen met Venezuela over mogelijke participatie van die kant in de Curaçaose raffinaderij gezien de laatste ontwikkelingen ook op de lange baan zijn geschoven. President Luis Herrera Campins verklaarde tijdens zijn bezoek aan Curaçao in februari dat die besprekingen wellicht spoedig heropend zouden worden. Twee dagen later kondigde hij maatregelen aan die een devaluatie van de bolivar inhielden, wat de kansen op een hervatting van de onderhandelingen voorlopig op losse schroeven zet.

Van de zijde van Shell werden geen nadere gegevens ontvangen over het overleg met de regering van gisteren. Wel zat gisteren mede een delegatie aan van de Koninklijke Shell-groep in Londen, onder wie oud-directeur van Shell Curaçao, de heer Steintjes.

Afscheidsbezoeken van gouverneur

WILLEMSTAD — Gouverneur drs. Ben Leito is druk bezig met een programma om afscheid te nemen van diverse instellingen waarmee hij uit hoofde van zijn functie regelmatige contacten onderhoudt.

Zo heeft hij qualitate qua het opperbevel over de strijdkrachten op de Antillen. In het licht daarvan brengt hij maandag (18 april) een bezoek aan de Koninklijke Marine op Curaçao. Hij heeft eerder al een bezoek gebracht aan de mariniersкazerne Savaneta op Aruba. Op Curaçao bezoekt hij het detachement Suffisant, het squadron 336 van de luchtmacht op Hato en de marinebasis Parera.

Dinsdag vindt het afscheid plaats van de gezaghebber en het Bestuurscollege van Curaçao. Woensdag komt de Raad van Advies voor een buitengewone zitting bijeen. In zijn functie heeft drs. Leito namelijk gefungeerd als voorzitter van dit adviescollege van de centrale regering. Op 28 april wordt ten gouvernementshuize een afscheidsreceptie gehouden voor genodigden.

WILLEMSTAD — Een man, die drie weken geleden door het gladde wegdek en een te hoge snelheid in een slip raakte, waardoor zijn wagen over de kop sloeg, is in het ziekenhuis aan zijn verwondingen overleden. Hij laat een weduwe en drie kinderen achter. Het ongeval had plaats aan de Santa Rosa-weg ter hoogte van de snackbar Mi Deseo.

Plannen voor eigen vakbond

ABVO voelt zich bedreigd bij KAE

WILLEMSTAD — De vakbond ABVO voelt zich bedreigd door een groep ontevreden KAE-werknemers die een nieuwe vakbond heeft opgericht en nou officiele erkenning zoekt als exclusieve vertegenwoordiger van het personeel van de KAE. In het programma van de ABVO gisteren op Z-86 deed woordvoerder Shon Ma Schoop een beroep op de ontevredenen om zich openlijk te tonen "zodat er een open strijd gevoerd kan worden".

Schoop verklaarde gisteren in het programma dat twee ex-vakbondsleiders, die uit hun vakbond zijn gestoten maar nog steeds zin hebben om vakbondsleider te zijn, nu bezig zijn het personeel van de KAE uit te spelen tegen de ABVO. Hij ontkende ten stelligste dat de nieuwe vakbond was opgericht vanwege ontevredenheid met de ABVO. "De ABVO heeft voor het KAE-personeel een van de beste cao's op Curaçao bereikt", zei Schoop. "En degenen die de nieuwe bond oprichtten, weten dat drommels goed".

Volgens Schoop is het niet de schuld van de ABVO dat de onderhandelingen voor een nieuwe cao bij de KAE zijn gestagneerd. De ABVO vermoedt, zo zei Schoop, dat er politici betrokken zijn bij het oprichten van de nieuwe vakbond. Hij riep hen op om zich bloot te geven en zei dat tezijnertijd met deze figuren zal worden afgerekend. De ABVO-woordvoerder riep het KAE-personeel op om zich niet te laten verleiden tot een avontuur bij de KAE en ging verder door alle overheidswerknemers op te roepen om zich aan sluiten bij de ABVO. In ruil voor hun lidmaatschap bood Schoop hen een vakbond aan die, naar hij beweerde, eerlijk, progressief, onafhankelijk en politiek volkomen ongebonden is, zonder enige relatie met welke politieke figuur of politieke partij dan ook. "De ABVO laat zich door niets of niemand beïnvloeden", zei Schoop.

Het is de Amigoe zoals gebruikelijk niet gelukt de ABVO-woordvoerder voor nadere uitleg te bereiken.

Japanse prenten in vernieuwd CCC

IN DE VERNIEUWDE expositieruimte van het CCC is tot 27 april a.s. een expositie te bezichtigen van Japanse prenten. Zowel de vernieuwde ruimte als genoemde prenten mogen best even onder de aandacht gebracht worden. Nu het bloemetjesbehang verdwenen is en alle stakketsels keurig zijn opgeborgen; nu de muren en de expositiestellages een rustig kleurtje gekregen hebben, is de expositiezaal behoorlijk opgeknapt en hangen de zeer fraaie Japanse prenten in alle rust te wachten op hun kijkers c.q. kopers.

DE KUNST EN ZIJN BESCHOUWER

Hoewel Japan en Japanse kunst zich mogen verheugen in een toenemende belangstelling hier op Curaçao, wil dat toch niet zeggen dat iedereen op de hoogte is van vermaarde meesters uit de 18e en 19e eeuw van de Japanse prentkunst. Dat is een zeer interessant aspect aan deze tentoonstelling: niemand hoeft na te doen 'alsof'. Japan is ver genoeg om te durven zeggen, dat men van die of die kunstenaar nooit gehoord heeft. Wanneer het gaat over regionale of over 'westerse' kunst, dan is er snel een 'bla, bla, bla', terwijl in feite de stroom kunstenaars van vandaag de dag zo groot is, dat men onmogelijk kan bijhouden wie de grootste, de beroemdste of zelfs de meest bekende onder hen is. En dat feit — het niet (meer kunnen) weten welk gezag een kunstenaar heeft op zijn gebied — brengt kunst weer terug tot waar zij wezen moet: de ontmoeting tussen een kunstwerk en zijn beschouwer.

GOED VOORBEREID

De organisatoren van deze tentoonstelling hebben dat goed begrepen, want voor deze expositie van Japanse prenten is een boekje aanwezig dat vertelt over de techniek van de Japanse prent en over de geschiedenis ervan. In dat boekje wordt de bezoeker — in de meest letterlijke ciceronestijl — uitgenodigd mee [illegible] de collectie prenten aan de wanden. Van ieder schilderij is er een korte beschrijving met verwijzing naar remarkabele zaken op de prent zoals een reliëfwerking in het papier of de houtnerf van het blok, waarmee de prent werd gedrukt, en de bezoeker/kijker kan dán ZELF oordelen.

Er zijn — zo valt in het begeleidend boekje te lezen — qua onderwerp een vijftal belangrijke genres te onderscheiden: sereen weergegeven, mooie vrouwefiguren, erotische prenten, prenten van beroemde courtisanes en geisha's, prenten van beroemde toneelspelers en de — naar mijn mening de mooiste — landschapsprenten. Van elk genre zijn er op de tentoonstelling vertegenwoordigd, zoals ook van het minder beoefende genre mythische of historische prent en het genre van de vogelprenten.

De prenten zijn zeer de moeite van het bekijken waard. Zoals ik al zei, ben ik zelf het meest ontvankelijk voor de tentoongestelde landschapskunst; dat is waarschijnlijk vanwege het feit dat die het meest bekend en dientengevolge hérkènbaar is. Daarnaast spreekt mij ook zeer aan een prent als die waarop de geluksgod Hotei zingt met muzikale begeleiding van een geisha. De kunstenaar (het werk wordt toegeschreven aan Kitao Masanobu) heeft zijn signatuur onder de navel van Hotei verwerkt!

ETHIEK - ESTHETIEK

De prenten uit de erotische groep verwacht men niet zo "open en bloot" op een tentoonstelling. De niet-preutsheid ervan is duidelijk van een andere orde dan die hier gemeenlijk aan de dag gelegd wordt. Hier komen ethiek en esthetiek met elkaar in het gedrang en ook natuurlijk komt de moraal op de proppen. Ik voor mij stel me op het standpunt dat ik niet de ethiek en de moraal van de tentoonstellingsbezoeker kan bepalen. Qua esthetiek had ikzelf in dit genre de voorkeur gegeven aan prenten van Eisen of van Hokusai, maar omdat het gaat over précaire zaken, denk ik dat het verstandiger ware deze prenten niet "zonder meer" te exposeren.

SYBREN PAUL

In Mr. Barend Biesheuvel had Aruba een begrijpende vriend. Op foto met Betico en hun echtgenotes.

Aanbeveling prof. Van Leeuwe:

Zwitserse adviseurs voor kleine beleggingsmijen

WILLEMSTAD — Kleine beleggingsmaatschappijen kunnen het beste in zee gaan met Zwitserse adviseurs. Zo meent prof. M.V.M. van Leeuwe, hoogleraar in het belastingrecht aan de Nijmeegse universiteit en één van de drie bestuurders van de stichting Administratiekantoor CanAm. CanAm Fund n.v. is gevestigd op Curaçao.

Onlangs werd via advertenties in de Nederlandse pers duidelijk gemaakt dat er de mogelijkheid is tot 22 procent rendement op een degelijke belegging. In verband daarmee is Flip de Kam op onderzoek uitgegaan voor het NRC/Handelsblad. Hij kwam uiteindelijk terecht bij prof. Van Leeuwe, die zweert bij Zwitsers adviseurs. Hij is ook van mening dat een buitenlandse beleggingsmaatschappij een bepaalde omvang moet hebben, wil men er mee gaan werken. Hij noemt in dit verband het Algemeen rentefonds Antillen, ook op de Antillen gevestigd. Dit is niet zo groot, maar toch met een vermogen van rond de [illegible] miljoen en daarmee „wat groter dan CanAm." Ook zij gebruiken een Zwitserse adviseur, aldus de Nijmeegse hoogleraar. „Alleen hele groten hebben een eigen staf met voldoende deskundigheid op beleggings- en valutagebied." Hij denkt daarbij in Nederland aan Robeco.

In het gesprek gaat hij uitvoerig in hoe het helemaal niet zo moeilijk is een 22 procent rendement te krijgen in wat toch een degelijke belegging wil zijn.

Benzine duurder in Joegoslavie

BELGRADO — In Joegoslavie is benzine met dertig procent in prijs verhoogd en de levering ervan beperkt tot veertig liter per auto per maand. Hiertoe heeft de regering in Belgrado besloten in verband met de koersdaling van de dinar ten opzichte van de dollar en het gebrek aan vreemd geld. In Joegoslavie kost een liter Super nu (omgerekend) Afl. 1,50.

[illegible] Status quo

[illegible]
Ik roep vanuit de diepte van mijn hart,
dat het getij der politiek
zich niet tegen Aruba zal doen keren.
Soms [illegible] als 'n te kleine boot
met 'n te [illegible]
tegen de hoge golven op de zee
[illegible] doet
om dat nu te verhinderen
tot heil van onzer kindren's kindren,
besef dan donders goed
waarop gij voor 't algemeen belang
en toekomst, ditmaal stemmen moet.

WILLEM VAN DER NEUT

ZOEKERTJES

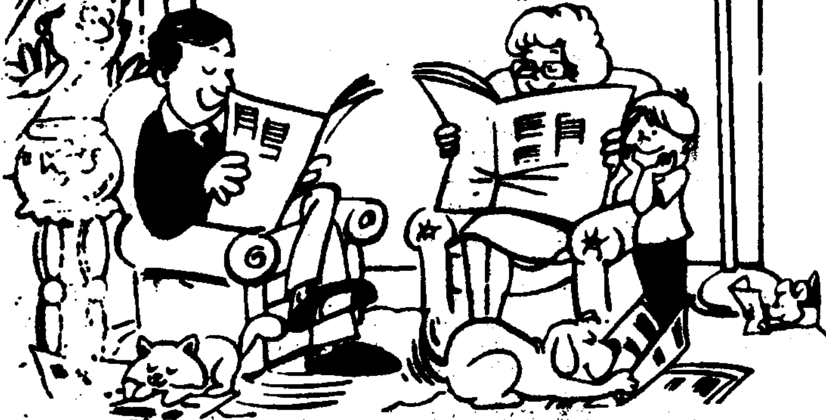
DINSDAGS EN VRIJDAGS

tot 10 woorden

F. 5,50

Elk woord meer f. 0,25

UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

UN CAS di blokki, 3 dormitorio, un sala y komedor, un bonita kushina, kamber pa cria i un magasijn, e cas ta toer na hekwerk. Pa mas inforshon pasa na Monte Carmelo 28, Suffisant, tel.: 44443.

BETROUWBARE DATSUN 120Y '79, i.z.g.s., NAfl. 5.500,- cash. T.b.z. Sta Rosaweg 120, tel.: kantoor 43316, tel.: thuis 35613.

WEGENS VERTREK: wasmachine; Moulinex grill; tiener pickup; cassette-recorder; typemachine; grenen houten boekenkast. Inl.: tel.: 53017.

6 PERSOONSBANKSTEL met kussens (bruin) fl. 800,-, Los Roquesweg 4 (zijweg Bermudaweg).

SURFPLANK SAINVAL Vecteur, compl. met 2 zeilen en imperiaal fl. 700,-, tel.: 79715 buiten kantooruren.

WEGENS VERTREK: complete inboedel, Kaya Lima 54.

PICK-UP CHEVROLET '65, 3 ton, 6 cylinder, fl. 2.700,-; Nova '74, 6 cylinder, automatic, fl. 3.500,-, tel.: 77740.

TWEEPERSOONSBED 1.90x1.60 cm incl.: Europese matrassen, ombouw met nachtkastjes en 3-deurs linnenkast, kleur: creme fl. 900,-; 2 stuks éénpersoonsbedden met matras fl. 150,-; 1 kinderbed (junior)+bovenkast incl. matras fl. 150,-; 1 wasmachine merk Philips 220 V fl. 900,-; 1 stoof (4-pits, gas) fl. 400,-; 1 platondfan Indola fl. 200,-; 1 houten stellingkast met deurtjes en laden, kleur: Wengé fl. 850,-; 1 houten stoel (Wengé) met leren kussens fl. 150,-; 1 porchset incl. tafel fl. 350,-; 1 auto merk Talbot Horizon GLS 1.3, 1 jaar oud: fl. 9.000,-. Inlichtingen: tel.: 77405, Kaya Kiwa 33.

TOYOTA PICK-UP 1000 fl. 1.600,-; 2 koffers elk fl. 60,-, Kaminda Aguila 13 (zijweg Blenchiweg), tel.: 76907.

GUNSTIG GELEGEN eigendomsterrein, groot 1.230 m2, rustige buurt met fundering, bouwplan en bouwvergunning, tel.: 23776.

INBOEDEL. Adres: Esperanzaweg 86, Goede Hoop tussen 4-7 uur 's middags.

AUTO TOYOTA Carina 1975, prijs fl. 2.400,-, Diamantweg 17.

PICK-UP '77 fl. 2.200,-; Mazda 1300 '79 fl. 2.900,-; Honda motorfiets CB-650 '82 fl. 3.500,-; Suzuki motorfiets GT-200 '80 fl. 1.200,-. Inf.: tel.: 25200, villa 38 na 5 uur.

WEGENS VERTREK: Toyota Corolla DX Stationwagon 1980; wandmeubel; z.g.a.n. zonnescherm (voor buitenmuur), 3 m. breed, 3 mnd. gebruikt, kleur doek oranje. Te bevragen: Warmoesweg 6, Dominguito.

VOLKSWAGEN KEVER, bj. 1980, beige, i.z.g.s., 17.600 km, belasting 1983 betaald, fl. 3.700,-, tel.: 37392.

4-PITS GASFORNUIS met oven en grill fl. 650,-; Westinghouse laundromat fl. 725,-; bankstel fl. 600,-; Philips Magnavox kleuren tv met tafeltje fl. 540,-; buffetkast fl. 275,-; lage kast fl. 140,-; staande lamp fl. 70,-, tel.: 37392, Rooi Catootjeweg 18.

TOYOTA COROLLA SL 1974, den bon condishon, tel.: 674644.

PORCH SALE: kinder- en dameskleding; huishoudelijke artikelen; fietsen; thonet-kinderstoel; kinderbedje. Zaterdag 16 april van 9 tot 1 uur, Pope 5 (achter de Sta Catharinaweg, vlakbij Abrahamsz).

HONDA MOTORFIETS 250 XL, mod. '81 + helm + belasting '83, fl. 2.000,-, tel.: 674166.

RENAULT 6, bj. '78, pas gekeurd met belasting '83, fl. 3.800,-, tel.: 674166.

SURFPLANK (WINDSURFER) compl. vraagprijs t.e.a.b.; Renault 4, bwjr. 1977 fl. 3.250,-; Ford Gran Torino 1975 fl. 1.500,-; kinderfiets ±8 jr. fl. 75,-; piano fl. 800,-; 2—1-pers. matrassen à fl. 25,-; 1 pers. matras fl. 40,-; 2-pers.bed+nw. Holl. matras fl. 1.500,-; verder nog wat kleine spulletjes, Luiten, Rooseveltweg 545B, tel.: 82800.

RENAULT 5 GTL, radio-cassette AM/FM, bouwjaar 1982, tel.: 671920.

SUBARU HATCHBACK '80, financiering mogelijk, tel.: 43685.

PICK-UP TOYOTA 1000 1977 fl. 2.900,-; Pick-up Subaru Brat 1979, airco, 4 wheel-drive fl. 3.900,-; auto Subaru 1981 DL-5 fl. 6.700,-, financiering mogelijk, Warmoesweg 14, tel.: 614770.

CADILLAC EL Dorado Bearitz 1979, masha bunita, pa solamente fl. 16.000,- i hasta nos por papia ariba e preis; 3 stel (cada stel 4 boeken) Enciclopedia Medico na ingles pa fl. 50,- pa stel, Rooi Catootjeweg 4.

NA ALABLANCAWEG ariba un cerito un balente tereno, 1.530 m2 na e preis di fl. 64,- pa m2, haci liher pa bo no yega laat, tel.: 79433 durante di dia.

Z.G.A.N. FILMCAMERA S-8, veel mogelijkheden fl. 400,-; 1,5 jaar oude damesfiets, roestvrijstaal, trommelremmen fl. 350,-; antiek Marokkaans tapijt fl. 800,-; antieke kast fl. 1.500,-; antieke Biedemeierbank fl. 1.350,-, tel.: 671176.

UN AUTO Lancer 1976 cu airco, cassette, 5 speed fl. 3.200,-, den condicion, El Salvadorweg 40, tel.: 84142.

SURFPLANK, tel.: 89618.

WEGENS VERTREK eind juni: stoof; koelkast/diepvries; bronzen bestek; stereo-set; leren stoel; rieten stoel; dekenkist; grenen porchset; spiegelkast; 2-pers. eiken ledikant; 3-deurs linnenkast; gitaar; typmachines; naaimachine (220 V); groot houten buro (klassiek); Subaru 1300 DL Hatchback 1980, fl. 6.500,-, i.z.g.s., Montezumaweg 28.

WEGENS ONVERWACHT vertrek eind juni: inboedel, gedeelte nu opleverbaar, Petroleumweg 18, tel.: 80700.

SUBARU STATIONWAGON 1978, vraagprijs fl. 2.500,-, tel.: 611785.

VOLKSWAGEN VARIANT 1600 Stationwagon, bjr. 1977, pas goedgekeurd, tel.: na 6 uur 77021/78024.

HONDA 125S model 1982, tel.: 37975.

WEST HIGHLAND white terrier-pups, 8 weken oud, fl. 350,- p.stuk, Pimpiriweg 13, tel.: 79506.

IJSKAST WESTINGHOUSE no-frost, i.z.g.st., Wayacastraat 9A, tel.: 672648.

FIAT AUTO Bianchi A112 1976, fl. 1.850,-, tel. na 7 uur 36229.

WEGENS VERTREK: porchsale o.a. wandmeubel en lampen; auto Isuzu 1979.

WEGENS VERTREK: Volkswagen Gol, bj. 1982, sport-model; grenen slaapkamerameublement; grenen eethoek; 2 grenen salontafels, Kaya Rafael Hansen 6.

SUBARU GLF 1800 1982, automatic, airco, power-steering, power-windows, powerbrakes, radio+cassette, tel.: 612593 or 79024.

SPEELGOEDKIST FL. 50,-; kinderkamerlamp fl. 25,-; eetkamerlamp fl. 40,-; passpiegel fl. 50,-; 2 schilderijtjes à fl. 60,-; 2 stenen plantenbakken à fl. 10,-; 1 houten plantenbak fl. 10,-; eetkamergordijnen fl. 40,-; kinderboeken vanaf fl. 1,-; pronkstukken van glas en porselein; tienerkaptafeltje, Castorweg 8 vrijdag en zaterdag 4-7 uur.

NIEUWE JASMIJN-, Bouquet-, Candlelight-pockets per stuk vanaf fl. 0,75, Rigelweg 1 vrijdag-zaterdag 4-7 uur.

PALISSANDER DRESSOIR (laag buffet), tel.: 35625.

WANDMEUBEL; zitkamerset; slaapkamerset; gasfornuis; wasmachine; lampen; radiocass. en andere huisartikelen, tel.: 37545, Uranastraat 12A.

WATERSKIES MET lijn fl. 150,-; complete Technics stereo-installatie, fl. 2.400,-, tel.: 37254.

PIANO; massief eiken salontafel+eethoek; Manou-stoelen; slaapkamer; stalen bureau; speelgoed o.a.: sjoelbak; voetbalspel; racebaan; kindergrammofoonplaten; garage; puzzels etc., Kaya Chango 4 t.o. Triniteits MAVO, Biesheuvel, tel.: kantoor 621844 tst. 150.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

CUR. KWARTEL, sloké, patrushi, tel.: 35817 na 7 uur.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

GEMEUBILEERD TUINHUISJE met airco. Informatie op zaterdag tussen 9 en 12 uur am., tel.: 641740.

MOOI GEMEUBILEERDE kamer met eigen ingeving, Frederikstraat 128.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

WONING, max. NAfl. 850,-, voor 2 jaar, E.P.V. de Roo, Las Palmas Hotel, tel.: 25200 toestel 337.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

GEVRAAGD DIENSTMEISJE voor 3 ochtenden in de week, met referencies, tel.: 35817 na 7 uur.

GEVRAAGD WERKSTER bereid om te blijven slapen, tel.: 36254, Ceresstraat 8.

GEVRAAGD DIENSTMEISJE voor 4 ochtenden in de week (Schelpwijk), erv. met kinderen gewenst, tel.: 77495.

DIENSTMEISJE GEVRAAGD, omgeving liefst Marie Pampoen, Steenrijk, tel.: 55995.

DIVERSEN CURACAO

CHOW-CHOW kennel, 5 wollige Chow-Chow puppies (Teddy Bears), 6 wk., alleen voor serieuze liefhebbers, ontwormd+ingeent, van tijd tot tijd pups (bruin+zwart) af te leveren, Navajosweg 19, tel.: 43476.

OPPASHUIS, periode 25 april-5 juni '83, geringe kosten Kodela, water, Setel, verzorging honden en tuin. Inlichtingen: tel.: 81650.

WONINGRUIL GEZOCHT: Nederland-Curaçao, periode 20 juni tot 10 augustus. Inl.: tel.: 79149.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

LEAVING ISLAND: 1975 Nissan Patrol Jeep; 1979 Datsun 120Y; "Mirror" sailing boat; mini sunfish boat; new 50 cc racing Yamaha; washing machine; fridge/freezer, 3-piece champagne velvet suite; 10.000 BTU National airco; Imperial electric typewriter; child crib, tel.: 28807/25286.

"BLACKBELLY" RASSCHAPEN: lammetjes (ram) vanaf fl. 100,- volgens grootte; lammetjes (wijfje) vanaf fl. 150,- volgens grootte, Cohen, Noord 3 (tegenover Imelda Hof).

SAILBOAT 1982, 20 feet, fiberglass, sloop-keel, cabin sleeps two, toilet, very lage, cockpit, many extra's, galvanized trailer, designed and custom built for very heavy weather sailing, this is a cadillac of sailboats, used three times, landed cost in Aruba $22.500 US, sacrifice at $12.000 US. Phone at 5 pm 26047.

HUIS TE Mon Plaisir. Voor inf. bel 23016.

INBOEDEL W.O. lederen bankstel; 6 essen salonkastjes; 4 witte badkamerkasten; salontafeltje; 2 schoolbankjes; schoolbord; sjoelbak etc., Boerhaavestraat 53 zaterdag 11.00-12.00 uur.

UN CHOPPER fl. 250,-, tel.: 23803.

TERRENO EIGENDOM 893 m2, Kibrahachastraat, Ponton, contact: tel.: 26391 despues di 5.00 pm.

NIEUWE WHIRLPOOL wasmachine fl. 800,-, Cashero 51 (tussen St Cruz en Ayó).

GARAGE SALE zaterdag 8-12 uur, Stadionweg 21.

SURFPLANK MISTRAL met twee zeilen en compleet kindertuig fl. 1.200,-, Wabistraat 11, tel.: 23571.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

ATTRACTIVE CUNUCU-HOUSE, fully furnished, 2 beds, 1 bath, NAfl. 900,- p.m., 6 mth lease min., close to hotel strip, tel.: 25286/28807.

GEMEUBILEERDE KAMER, eigen bad/toilet, G.M. de Bruynewijk 35, tel.: 48288.

OPPASHUIS GEZOCHT, Frans van Wieringen, Oduber Hospitaal, tel.: 24300.

WORLD IN A NUTSHELL

WASHINGTON — President Reagan said Thursday the US is not doing anything "to try to overthrow the Nicaraguan government", but is trying to block military supply lines to rebels in neighbouring El Salvador. **Reagan declined to go into details of US operations in Central America. But he said his administration is complying with a federal law that forbids** US action to overthrow the government of Nicaragua.

WASHINGTON — President Ronald Reagan praised the Senate Thursday for confirming Kenneth L. Adelman as Director of the US Arms Control and Disarmament Agency, saying he hopes the move will mark the beginning of a "bipartisan consensus" on nuclear arms control. The Senate set aside doubts about Adelman's qualifications in the face of high-pressure lobbying from Reagan and voted 57-42 to confirm him.

DUBLIN — Prime Minister Garret Fitzgerald Thursday launched a political dialogue in a new bid to end sectarian bloodshed in British-ruled Northern Ireland, but leaders of the province's Protestant majority refused to take part. Fitzgerald met with Charles Haughey, leader of the Irish Republic's opposition Fianna Fail Party, Deputy Premier Dick Spring of the Labor Party and John Hume of the Social Democratic and Labor Party, the sole politician from Northern Ireland.

SOFIA — Bulgaria sentenced an Italian couple to long jail terms for spying in apparent retaliation for Italy's implicating Bulgarian officials in the Papal assassination attempt. The official BTA News Agency said Paolo Farsetti, 34, was sentenced to 104 years and his woman companion, Gabriella Trevisin, 26, to three years for collecting information "representing a state secret".

NICOSIA — Iranian forces liberated more Iraqi-occupied territory and killed or wounded more than 2.000 Iraqi troops in fierce battles that raged Thursday in the Southern battlefront, the official Iranian News Agency reported. Baghdad radio said however the Iraqi forces repulsed a pre-dawn Iranian attack, inflicting heavy casualties.

GDANSK, POLAND — Lech Walesa's wife was frisked then questioned by Gdansk Police for three hours Thursday. Meanwhile, the Solidarity underground in Warsaw called for nationwide anti-government demonstrations May 1. Danuta Walesa said Police questioned her about her husband's contacts with underground union leaders.

BOLOGNA, ITALY — Prima Linea, an ideological ally of Italy's most feared Urban guerrilla gang, the Red Brigades, has abandoned its armed struggle against the state, one of its leaders said here Thursday. Prima Linea, or front line, has been held responsible for scores of murders. "We now want to reopen a social dialogue", said Paolo Zambianchi, on trial here with other suspected Prima Linea members.

THE HAGUE — Norwegian Foreign Minister Sven Stray Thursday discussed with his Dutch counterpart the establishment of a "fall-back" natural gas reserve to reduce energy dependence on the Soviet Union. Stray and Dutch Foreign Minister Hans van den Broek gave few details of their discussions for such a "fall-back" reserve, saying the idea was in its planning stage.

WASHINGTON — The highest-ranking Angolan to visit the US met for an hour Thursday with Vice President George Bush to discuss South Africa's occupation of South-West Africa and Cuban troops in Angola. Bush's session with Interior Minister Lt. Col. Manuel Alexandre Rodrigues was described as "friendly" and "very warm" by Bush's press secretary.

TEL AVIV — The Israeli government Thursday urged its citizens to boycott ceremonies in Poland marking the 40th anniversary of the Warsaw ghetto uprising if the Palestine Liberation Organization participates. The government asked Polish authorities to confirm or deny reports that the PLO would lay a wreath in memory of the Jews killed in the revolt against the Nazis.

STOCKHOLM — The Soviets tested a new secret submarine weapon - unmanned radar-guided mini-vessels - in the inner Stockholm archipelego last fall, a Swedish newspaper reported Thursday. Dagens Nyheter said a Parliamentary commission concluded on the basis of [illegible] seabed that the vessels were sent on reconnaissance missions from Soviet mother subs.

English Companion

HENRY — By Jack Tippit

NEED ACCIDENT INSURANCE? CALL 555-9166

BEETLE BAILEY — By Mort Walker

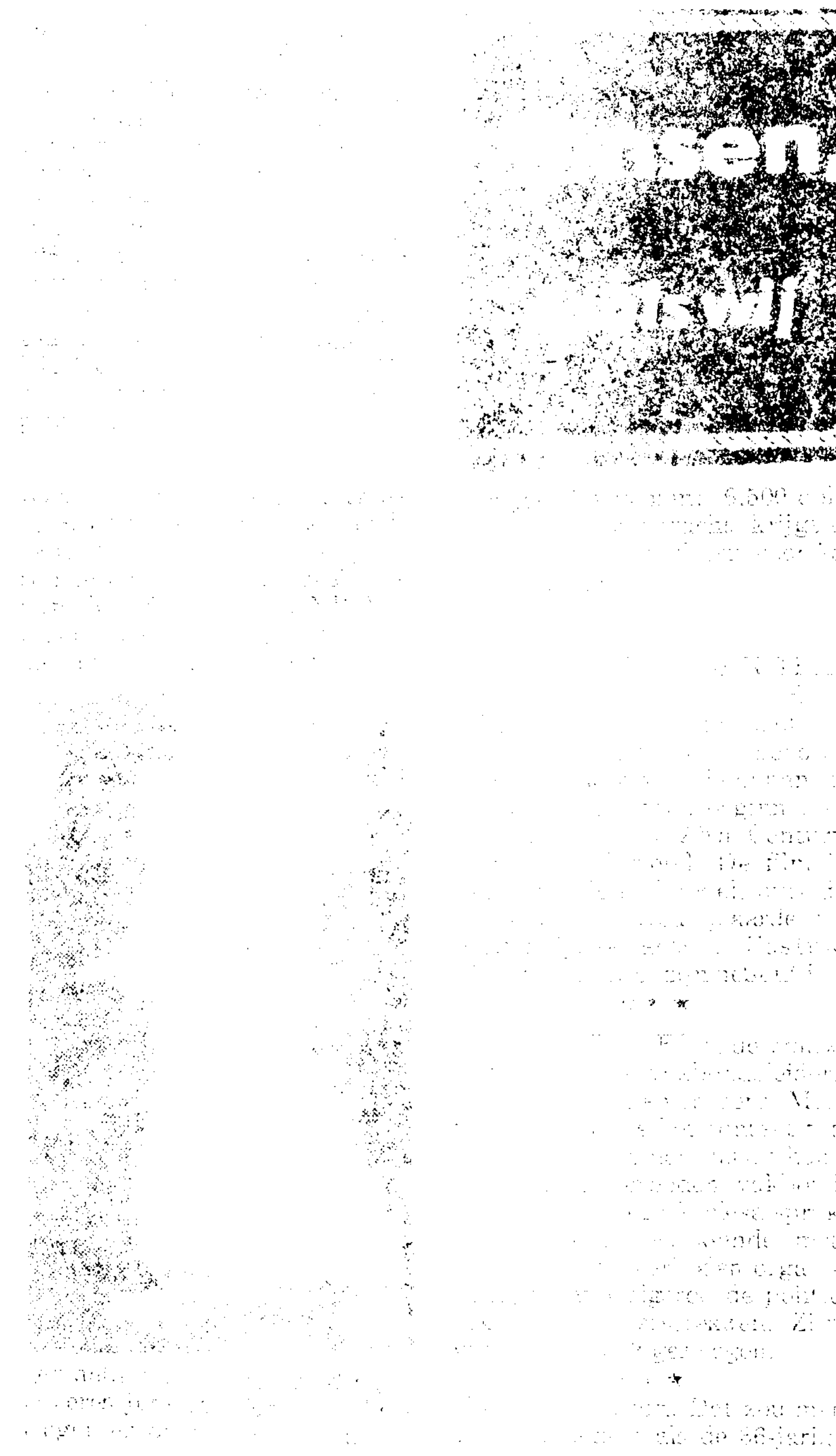
HERE'S BEETLE'S SOCK, OTTO! GET HIS SCENT AND TRACK HIM DOWN
SNIFF SNIFF
THIS NEVER HAPPENS IN PRISON MOVIES!

Jim Henson's MUPPETS

ANOTHER TAG SALE? I'M SICK OF TAG SALES!
TAG SALE 2-DAY
ALL YOU EVER FIND AT TAG SALES IS CREAKY, USELESS, DILAPIDATED OLD JUNK!
I KNOW
I MET YOU AT A TAG SALE... REMEMBER?

QUINCY — By Ted Shearer

COME ON, JUST LEND ME A QUARTER AND I'LL HAVE ENOUGH FOR A JUMBO CHOCOLATE BAR... JUST ONE QUARTER, OKAY?
YOU BEEN BUGGIN' ME FOR A HALF-HOUR. IF YOU WANT MONEY, WHY DON'T YOU WORK FOR IT, BOUNCY?
WORK FOR IT? WHAT DO YOU THINK I'VE BEEN DOING...
...FOR THE LAST HALF-HOUR?

Amerikaan GERALD GALLEGO JR. door de rechter in Los Angeles ter dood wordt veroordeeld. Dertig jaar geleden werd zijn toen 26-jarige vader geëxecuteerd, nadat die een sheriff had vermoord en was ontsnapt door zoutzuur in het gezicht van zijn bewaker te gooien. De zoon heeft het gemunt op jonge vrouwen. Samen met zijn eigen vrouw bracht hij een aantal jongedames om het leven, na hen seksueel te hebben misbruikt. Gallego Jr. was tijdens het vier maanden durende proces zijn eigen advocaat. Tussen de bedrijven door las hij boeken over blanke slavinnen. De jury heeft hem gisteren schuldig verklaard aan de moord op zeker twee jonge vrouwen.

De rechter zal nu moeten beslissen of hij ter dood wordt gebracht. Zijn vrouw zou wegens medeplichtigheid ook ter dood kunnen worden veroordeeld. Maar omdat ze erin toestemde volledig mee te werken en alle informatie door te geven, zal ze hoogstens zestien jaar gevangenisstraf krijgen.

Ter gelegenheid van de viering van de tweehonderdste geboortedag van SIMON BOLIVAR zal de UNESCO een internationale prijs uitreiken aan personen of organisaties, die zich uitzonderlijk hebben beijverd voor de vrijheid, de onafhankelijkheid en de waardigheid van de volkeren van de wereld. Een fonds van 200.000 dollar is opgezet met geld beschikbaar gesteld door de Venezolaanse regering. De prijs zal iedere twee jaar worden toegekend door een internationale jury. Hierin zullen zeven personen zitting hebben: vijf representanten uit de diverse werelddelen, een van de Venezolaanse regering en de directeur-generaal van UNESCO.

★ ★ ★

MEJUFFROUW J. van Eyten herdacht op vrijdag 8 april het feit dat zij 25 jaar geleden in overheidsdienst trad. In verband hiermee werd zij gehuldigd door het personeel en het hoofd van de Landsaccountantsdienst.

U.S. STOCKMARKET NEWS

Am.Tel.Tel	[illegible]	I.B.M.	[illegible]
Asa Ltd.	[illegible]	I.T.T.	[illegible]
Aracomp	[illegible]	K.L.M.	[illegible]
Beatrice Fds.	[illegible]	Merck	[illegible]
Burroughs	45 3/8 + 1/8	Motorola	[illegible]
Comsat	[illegible]	N.C.R.	[illegible]
Coca Cola	[illegible]	Pepsico	[illegible]
Disney	[illegible]	Proc.Gamb.	[illegible]
Dome Mines	[illegible]	Royal Dutch	[illegible]
Dupont	[illegible]	Stand.Oil Calif.	[illegible]
East.Kodak	[illegible]	Shell Oil	[illegible]
Fluor	[illegible]	Sears	[illegible]
Ford	[illegible]	Union Pac.	[illegible]
Foster Wheeler	[illegible]	U.S. Steel	[illegible]
Genl El.	[illegible]	West.El.	[illegible]
Genl.Motors	[illegible]	Xerox	[illegible]
Dow Jones	[illegible]	Gold	[illegible]
Six months tay bills	[illegible]	Silver	[illegible]

AMSTERDAM

		Philips	[illegible]
AKZO	[illegible]	Robeco	[illegible]
Heineken	[illegible]	Rolinco	[illegible]
Kon.Olie	[illegible]	Unilever	[illegible]

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP 15 APRIL 1983 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.43	1.45	1.47
PND STERLING	2.69	2.745	2.805
NED GLD	64.37	65.13	65.89
BOLIVAR	-	-	-
ZW FRANCS	86.80	87.62	88.42
FR FRANCS	23.16	24.26	24.96
DUITSE MARK	72.67	73.39	74.19
SUR GLD	-	100.07	102.55
IT LIRE	.91	1.21	1.27

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN GELDIG VANAF HEDEN 15 APRIL 1983 EN TOT NADER ORDER:

9.75 0/0 OBLIGATIELENING 1979 PER 85/89 97.22
13 0/0 OBLIGATIELENING 1980 PER 86/90 105.68
12.5 0/0 OBLIGATIELENING 1981 PER 1986 104.43
12 0/0 OBLIGATIELENING 1982 PER 88/92 106.45

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.65 0/0.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.-.

New Age:

Wathey gebruikt vakbonds-leider

WILLEMSTAD — Men kan zich de vraag stellen of de vakbondsleider Rene Richardson (voorzitter van de Wifol, -RED.) zich bewust is van de strategie welke op hem is toegepast door DP-leider Claude Wathey. Zo vraagt het Sintmaartense weekblad New Age zich in een hoofdartikel af.

Volgens dit blad namelijk wil de heer Wathey door Rene Richardson op zijn kandidatenlijst voor de raadsverkiezingen van deze maand op te nemen hem in feite monddood maken als vakbondsleider. Voor New Age staat het namelijk vast dat de invloed van Rene Richardson namelijk voor Wathey, een bedreiging kan gaan worden.

Deze manoeuvre van de heer Wathey, zo moet begrepen worden uit het New Age-hoofdartikel is een der aanwijzingen dat het SM-kiezersvolk nog verre van volwassen is. Voor New Age zit het namelijk als volgt in elkaar. De heer Richardson is een opkomende vakbondsleider. Gezien de economische recessie zal het off-season in de toeristenwereld dadelijk mogelijk problemen brengen in deze sector en ook onrust. Mocht dit gebeuren, dan zit de Wifol-voorzitter Richardson in een moeilijk parket. Hij zou wel eens niet in staat zijn om veel te doen voor de Wifol-leden, de arbeiders, althans niet zoveel als hij zelf zou wensen. Dan gaat men hem zien als een verrader van de arbeiderszaak. Zo zit het in elkaar voor New Age.

Dit blad weet trouwens niet of Richardson dit zelf wel in de gaten heeft. We kunnen slechts hopen dat de situatie stabiel blijft en dat er vrede blijft heersen aan het arbeidsfront op Sint Maarten, aldus New Age. Want dan zou deze vlieger van Wathey niet opgaan.

Radioactieve stof mag niet in vliegtuig

WILLEMSTAD — Zonder de toestemming van de minister of de daartoe aangewezen personen is het verboden in een vliegtuig ontplofbare stoffen of andere gevaarlijke stoffen, radioactieve stoffen, vuurwapens of oorlogsmateriaal te vervoeren of te doen vervoeren. Aan de toestemming kunnen voorwaarden en beperkingen worden verbonden. Zo blijkt uit de Landsverordening van 7 december (PB 346), welke PB verleden maand pas werd verspreid via de Curaçaosche Courant.

VRIJDAG 15 APRIL 1983

ÑAPA

AMIGOE - WEEKENDBIJLAGE

Rector Erich van der Hoeven:

"Socrates beklaagde zich ook al over de leerlingen"

ERICH VAN DER HOEVEN

●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●

HET RADULPHUS COLLEGE denkt komende week speciaal terug aan het feit dat de school 35 jaar geleden als een klein klasje, min of meer illegaal zelfs, in het gebouw van Colegio San Tomas op Otrobanda begon om via het Zwijssen College op Kas Korá te belanden. Deze katholieke (toenmalige) Hogere Beroeps School (HBS), — dus voor jongens uitsluitend; pas medio de zestiger jaren kwamen de meisjes — heeft in de loop der tijden veel studenten afgeleverd, met diploma op zak, die hun steentje bijdragen aan de ontwikkeling van de Antilliaanse gemeenschap.

Bij de viering van het zevende lustrum wordt even teruggekeken op de jaren her. De Ñapa doet dit ook deze week op twee pagina's en in nauwe samenwerking met Rex Torres van de redactie van het schoolblad „Changá", de docent Reginald Römer en de directie van deze school. Dit lustrumfeest is voor een groep oud-leerlingen van de school aanleiding om een vereniging van oud-Radulphianen op te richten die de komende week meer van zich zal laten horen.

●●●●●●●●●●●●●●●●●●●●

BIJ DE VIERING van het 35-jarig bestaan van het Radulphus College leek het aardig na te gaan wat de rector zelf vindt van zijn school, nu vergeleken met zijn eigen tijd als "radulphiaan".

Vraag: Meneer van der Hoeven, kunt u ons allereerst iets vertellen over uzelf, uw geboorteplaats, studie en huisgezin.

Antwoord: Nou Rex, als je denkt dat er interesse hiervoor bestaat bij lezers dan graag. Ik ben hier op Curacao geboren. Met mijn twaalfde jaar, in 1958, kwam ik hier op school. Ik behaalde mijn onderwijzersakte en daarna via de avondopleiding mijn diploma als volledig bevoegd onderwijzer. Ik ging meteen door met wiskunde L.O. Na een korte pauze ben ik begonnen met wiskunde MO-A. Ik slaagde hiervoor in januari 1974. Het bestuurscollege gaf mij een studieopdracht, zodat ik in juli van dat jaar naar Nederland kon vertrekken voor de afronding van mijn studie hetgeen gebeurde op de Katholieke Universiteit in Nijmegen. Eind december 1976 mocht ik mijn B-akte in ontvangst nemen en reeds in januari 1977 moest ik beginnen met het lesgeven op het RC en op het MU. [illegible] getrouwd en ik heb drie kinderen.

V: Wat is uw eigen opinie over het 35-jarig bestaan?

A: Als je bedoelt of het de moeite waard is gevierd te worden, dan zeg ik volmondig ja! Onze school heeft volgens mij vanaf het begin tot nu toe zich met succes ingezet voor haar doel, namelijk het door goed onderwijs en vorming te geven continu mee te helpen bouwen aan de toekomst van ons land.

V: U bent zo'n beetje kapitein van een schip. Welke koers vaart u? Welk doel wilt u bereiken?

A: Rex, ik geloof dat jouw vergelijking met een kapitein van een schip erg goed gekozen is. Een kapitein krijgt een bepaalde opdracht. Hij heeft zich te houden aan de bestemming die anderen, zijn werkgevers, hebben vastgelegd. De ruimte waarin hij zich kan bewegen is het coordineren van het werk, het besturen van het schip kortom leiding geven op zijn manier, op dusdanige wijze dat het doel bereikt wordt.

In mijn geval geldt dit ook uiteraard met de nodige verschillen. Onze school moet leerlingen opleiden voor het Havo of VWO diploma tegelijkertijd hen zo vormend dat zij de weg naar zelfstandigheid kunnen opgaan. Wij houden hierbij voor ogen dat deze vorming in katholieke geest geschiedt. Dus mijn leiding moet erop gericht zijn dat dit doel bereikt wordt.

V: Mag ik u onderbreken? Hebt u zelf geen wensen? Zo en zo zou ik het willen hebben?

A: Natuurlijk. Zoals ik al zei, geeft de kapitein leiding op zijn manier. Mijn streven is niet alleen het onderwijs maar ook de vorming te optimaliseren. Daarvoor is nodig dat de materiele voorzieningen, om goed les te kunnen geven zonder al te veel frustraties, in redelijke mate aanwezig zijn. Wij zijn daar hard mee bezig, ook in het kader van onze viering. Wij hopen binnen afzienbare tijd te beginnen met de nieuwbouw. Maar niet alleen die voorzieningen zijn belangrijk. Belangrijker zelfs zijn de docenten die het onderwijs en de vorming dienen te geven. Daarom streef ik ernaar door middel van begeleiding zowel intern door mijzelf of door de eigen collega's, als extern door instanties die dat moeten doen, de leerkracht beter te laten functioneren.

V: Men zegt dat de directie en leraren strenger zijn geworden. Klopt dat?

A: Dat is moeilijk te beoordelen. Waar wij consequent naar streven is een leefbare school voor ieder lid, dus voor de directie, het docentenkorps, de schoolbeambten en de leerlingen. Wij moeten rekening houden met elkaar en daarom bestaan er schoolregels. Hoe meer mensen gaan afwijken van deze regels, hoe meer je corrigerend moet optreden. De groep die een zeker strenger worden ervaart, wordt dan inderdaad groter. Maar het is een reactie op hun gedrag. Ik zal je een voorbeeld geven. Wij proberen de hal en de gangen, zeker tijdens schoolonderzoekperiode, rustig te houden ten voordele van de leerlingen, vooral de kandidaten. Die gaan hardop praten en discussieren nadat ze klaar zijn.

Je lacht, dus je begrijpt het. En het zijn telkens min of meer dezelfde leerlingen. Ik geloof dat zij eerder hun gedrag in de gaten moeten houden en aan anderen moeten denken.

V: Denkt u dat de leerlingen veranderd zijn? Dat zij opstandiger zijn geworden of zo?

A: Het gedrag van een leerling is het resultaat van zijn opvoeding thuis en ook natuurlijk de beinvloeding door zijn vriendenkring en door de maatschappij in het algemeen. Waarom leg ik even nadruk hierop? Omdat volgens mij de leerling op zich niet veranderd is vergeleken met mijn periode op school. Wel ontdek ik nog steeds de relatie tussen de opvoeding, op de eerste plaats vanuit het gezin, en het gedrag op school. Het is aardig om te vermelden dat reeds ± 4000 voor Christus een egyptische priester over zijn leerlingen klaagde. Socrates, de griekse filosoof, die vond dat zijn leerlingen geen aandacht hadden voor belangrijke zaken doch eerder voor feesten en kleding. Onze grote geleerde St Augustinus vertrok van een school, omdat hij niet te spreken was over de discipline van de leerlingen. Uit eigen ervaring sprekend kan ik stellen dat onze leerlingen drommels goed weten wanneer zij fout zitten. De grens van zelfdiscipline is in de meeste gevallen te snel overschreden.

V: Steeds meer leerlingen klagen erover dat het contact leraar/leerlingen minder is geworden. Ik kan zo leraren noemen die precies doen wat zij moeten doen en verder niets voor de school, voor de leerlingen.

A: Ik denk, Rex, dat het een typisch verschijnsel is. Men ziet namelijk een of meer gevallen en concludeert gemakkelijk het algemene. Indien een docent precies het minimum doet van wat hij als taak heeft, dan is dat te betreuren. Ik heb reeds gezegd dat wij door begeleiding het functioneren van de docenten trachten te optimaliseren. Het is nu wel zo, dat jullie, leerlingen, ook iets hieraan kunnen doen. Je kunt de docent benaderen met initiatieven, met het verzoek om hulp, enz. Het kan namelijk zo zijn dat hij of zij door schroom niet meedoet, dat de docent in kwestie niet zo gemakkelijk contacten maakt. Jouw initiatief kan net de drempelvrees weghalen. Als je nu deze benadering bekijkt, dan blijkt dat het contact op dit moment met vele docenten juist groter is geworden. Er zijn nu veel meer klassen die zelf buitenschoolse activiteiten organiseren. De werkgroepen van vrijdagmiddag draaien goed. Hierdoor krijgt ook de docent meer plezier in zijn werk. In ieder geval kun je verzekerd zijn van de stimulans vanuit de directie naar de docenten toe.

V: Wat zijn uw plannen voor de nieuwbouw?

A: Nou, we proberen deze zo snel mogelijk te realiseren. Maar het ligt niet in onze handen. Met het schoolbestuur en de oudercommissie proberen wij zoveel betrokkenen te mobiliseren zodat wij kunnen starten.

V: Meneer Van der Hoeven, u bent leerling geweest van onze school en u werkt nu al een hele tijd hier. Wat vond u het belangrijkste of wat zijn uw prettigste herinneringen?

A: Van mijn eigen schooltijd? Moeilijk te zeggen, je hebt vele herinneringen. Maar toch, waar ik met heel veel plezier aan terug denk zijn de sportontmoetingen met andere scholen waarbij onze medeleerlingen massaal kwamen opdagen. Er heerste een geweldige sfeer. Op volley-gebied was Radulphus onverslaanbaar.

Verder hebben de gesprekken met mijn toenmalige directeur, wijlen frater Gualbert, grote indruk op mij gemaakt. Ik hoop stilletjes dat mijn leerlingen dit later ook kunnen zeggen.

Van de huidige periode kan ik zeggen dat het toch plezierig is te ervaren dat je collega's vertrouwen in je hebben om de leiding van de school in jouw handen toe te vertrouwen.

V: Kunt u mij enkele oud-leerlingen opnoemen die nu een belangrijke plaats innemen in onze maatschappij?

A: Rex, elke oud-leerling die zijn werk naar eer en geweten behoorlijk verricht, neemt een belangrijke plaats in, in onze maatschappij.

REX TORRES

Onze naam een symbool

„DE MODERNE MENS heeft zijn adres verloren", zegt Chesterton ergens.

Wij leraren en leerlingen van het Radulphus College, kunnen zeggen, dat we eindelijk ons adres gevonden hebben! Na een omzwerving van juist zes jaar heeft onze H.B.S. een vaste woonplaats!

Toen in januari van het jaar 1948 begonnen werd met één klas – binnen het kader van het Mulo, of zoals Dr.Goslinga zich uitdrukte: 'nog formeel mulo-onderwijs – kon nog niemand voorspellen, wat de toekomst brengen zou. Frater Realino was belast met deze klas, bijgestaan door de heren Van Oudvorst en Thijssen. De leerlingen zouden twee jaar achtereen het H.B.S.-programma volgen. Daarna zouden ze kunnen overstappen naar de A.M.S., tenzij in de „Interimregeling" het Bijzonder middelbaar onderwijs zou worden gelijk gesteld met het openbaar. Dit laatste geschiedde.

Zo trad dus onze H.B.S. in september 1949 „uit het Mulo" en kreeg ze een eigen naam: R.K. H.B.S. Sint Thomas. Een jaar later, toen de wettelijke regeling van het m.o. op Curaçao tot stand kwam, werd deze naam, op aandringen van Dr. Goslinga, Inspecteur van Onderwijs, veranderd. Er was al een St. Thomascollege, filiaal 1 en 2 en een „kopschool" van dezelfde naam. Dat kon alleen maar verwarring stichten. We meenden toen geen betere naam te kunnen geven aan onze H.B.S. dan die, welke op de Antillen al zovele jaren een goede klank had; de naam die sinds 1890 verbonden is met het onderwijs op de Antillen en wiens drager op alle zes de eilanden geen onbekende is. Zo werd onze school dan gedoopt: Radulphus College.

Nog steeds zaten we in de Muloschool aan het L.B. Smithplein. En waar twee scholen, die in één gebouw gehuisvest zijn, sterk in leerlingenaantal toenemen, moet iets gebeuren: òf een nieuwe Muloschool, òf een nieuwe H.B.S. Aanvankelijk was er sprake van een nieuwe Mulo op Berg Domi, doch dit plan werd vrij spoedig gewijzigd: er zou een nieuwe H.B.S. komen. Menig stuk terrein werd bekeken en op zijn waarde geschat, tot tenslotte het oog viel op een groot stuk grond aan de Cas Coráweg, toebehorend aan het Gouvernement. De 7e mei van het jaar 1952 werd de eerste spade in de grond gestoken!

Ruim anderhalf jaar werd aan deze tempel van Minerva gebouwd! Onder de bekwame leiding van Architect De Vries en het dagelijks toezicht van opzichter Van den Boomgaard wist Bouwbedrijf Abeen hier een school op te trekken, die haar weerga niet vindt in het Caribisch gebied. Land en Eiland kunnen trots zijn op het gebouw, dat door hun toedoen en hun medewerking mogelijk werd!

Gaarne spreken wij dan ook onze dank en erkentelijkheid uit voor deze royale geste van de Overheid! Door te beantwoorden aan hetgeen men van ons verwacht, zullen we trachten uiting te geven aan deze dankbaarheid. Mogen de mannen die op het Radulphus College gevormd worden, deze dank naar voren brengen in hun verder leven, door met de inzet van al hun jeugdige krachten te werken aan de opbouw en de sanering van onze groeiende maatschappij! Dan zullen de moeiten en zorgen van de Overheid, die de stichting en het instandhouden van een gezond m.o. noodzakelijk met zich brengen, ruimschoots beloond zijn!

Tot slot een bede tot God, Die door de Bisschopszegen onze school onder Zijn bijzondere bescherming moge doen groeien en bloeien tot in lengte van dagen. Dat allen, leraren en leerlingen, mogen doordrongen worden van het „unum necessarium", dat aan ons leven die rijke en blijvende glans verleent, ver uitreikend boven alle aardse en materiële beslommeringen!

Dan zal ook Frater Radulphus het hem toegewenst „Proficiat!" van harte kunnen appreciëren. Want hij zal zijn naam een symbool weten van opvoeding en cultuur!

FR. M. GUALBERT

(Overgenomen uit het feestnummer van het schoolblad „Spectator" bij de plechtige inzegening en officiële opening van het Radulphus College op 20 januari 1954. Het is misschien interessant te weten wie er in die tijd deel uitmaakten van de Spectator-redactie: hoofdredacteur: Frank Martinus en redactieleden: C. Luisa, M. Larmonie, Bertr. Sorel, Johan Oldenboom, Adolfo Josepha, Carel Weeber en G. Wawoe.)

Eks-alumnonan di prome ora:

"Nos tabata un grupo elitario"

IVAN FALBRU komo eks-alumno di Radulphus College resientemente a tuma e inisiativa pa un entrevista pa Changá i Ñapa, huntu ku algun otro alumno di su klas di e tempu ei. Nan a bin hunta na kas di Ivan Falbru pa un entrevista ku e dosente aktual di RC, Reginald Romer. Presente tabata e siguiente personanan: Ivan Falbru, Stanley Pieters, Pablo Pieters, Ciro Mambi, Ciro Romer i Ruben la Cruz. Remarkabel ta ku e grupo aki nunka a bishita e edifisio na Kas Korá ku awor aki RC ta aden. Ni Zwijssen College, un otro lugá temporal, nan no a bai. Nan tabata forma e promé klas ku a hasi eksamen final di e HBS di e tempunan ei, situá den Thomas College na [illegible]

[illegible] Komo promé alumno di [illegible] bo tabata sintiho na e [illegible] Bo tabata sintiho na kas?

Stanley Pietersz: Bueno si mi tabata sintimi na kas sigur sigur. Ni pa mi no a [illegible] ku ta HBS mi tabata [illegible]ando. Pasobra despues di 7e klas di Mulo, manera nos tabata yamelé e tempu ei, nos a wordu poné den un klas ku no ta normal 8ste klas den e normale opbouw, pero e tabata un klas ku fraternan tabatin predestina pa bira e promé klas di HBS ku nan tabata trahando [illegible] dje kasi bo por bisa klandestinamente, pasobra e leinan pa HBS komo middelbare school na Antiyas no tabata rekonosé. I mi ta korda tur ku a yega na dado momentu ku un rekonosimiento no kier a bai tantu lihé na smak di e fraternan na kabes i konsekuentemente na nos smak, te nos a tene un "sit-down" tur dilanti di stadhuis. Esey a kedami bei. Nos a bai un trai-merdia pasobra e tempu ei, juist pasobra e klas tabata in opbouw of e HBS tabata in opbouw, bo tabatin falta di maestronan kompletamente kualifiká. Tabatin problema ku e lesuren nan no tabata sluit aan. Dus bo tabata haña ku nos tabatin oranan di les masha straño. Mi kier men, bai kas merdia bini bèk 3'or di atardi pa baha 6'or di atardi i sorto di kosnan ei. I un di e biahanan ei nos a baha merdia hala bai Punda bai sinta dilanti di stadhuis, bai mira ku si pa via di esei nos por duna un empuhe na nos lidernan politikonan pa asina sòru pa e leinan keda kla.

Pregunta: Kual aña esei tabata?

S.P.: Wel nos a kaba na aña 1952; lo mester tabata na aña 1950.

Aki a sigui un diskushon tokante kual aña e "sit-down" a tuma luga presisamente. IVAN FALBRU a relata lo siguiente: E ta haña ku tin ku tene kuenta ku den e lichting, nos ta yamele "lichting" anto, e promé aflevering di RC di 1952 tabatin e muchanan ku a vloei door di 7e klas sigui bai 1ste HBS i den 3e klas a bin topa esnan ku a kaba MULO, pasobra ami por ehempel a kaba MULO kompleto, pasobra mi a kaba 7e klas i no tabatin HBS ainda. Ora nos a bai 9e klas anto, e ora ey nan a kuminsa ku HBS. Eigenlijk bo por bisa nos no a perde un aña sino nos a perde di gana un aña. Nos mester a kaba MULO kompleto anto kaba bai 3e klas di HBS anto asina bin topa esnan ku a bini for di 7e klas. Loke a sosode di e "sit-down" mi ta supone mester a sosode na 1948 pasobra na 1949 nos a join otro. Ta e tempo ey kos tabata bai mas mihor kaba.

Pregunta: Ki tabata pensa di e dosentenan e tempo ei? Nan tabata "autoritair" of nan tabata "laisser-faire" of "democratisch"?

P.Pieters: Nan tabata demokratiko, komo ku bo mester komprende tambe e tempu ei ta un "overgang" e tabata. Nos tabata konose solamente MULO. Nos tabatin un lider bou di mando di Frater Canutus i e promenan ta "hand-takes" nan tabata . Tà kohe e a kohe 12 hende, bosonan nos ta eksperimentá ku boso. Dor di esei Fr. Canutus tabata parse autoritario. Ma den benefisio di e alumnonan semper. Pero e no tabata autoritario. Pasobra si nos komparé awor aki dor ku mi mes ta den enseñansa, nos ta weta ku e sistema aki tambe no ta bon. Ta e middenweg mester i mi no ta bisa ku nan tabata ku despues mi a pensa, ku nan no ta tin: ku nan hinka un kos den nan kabes bo no ta saké. Despues nan mes ta bin bisa bo ku nan tabata robes. Antes komo mucha bo tabata pensa: loke nan hasi ta bon. Ami anto. Mi no ta kere bo tin mag di kompara e tempu awor ku antes. Antes bo no ta pensa ku loke bo hasi ta fout. Loke frater hasi ta bon, loke meneer hasi ta bon, bo no mag di yega kas bisa meneer a hasi un kos malu, pasobra palu ta kohebo na kas. Nan tabatin nan kos pekuliar ku nan. Tur juffrouw of meneer di skol tabatin nan kos pekuliar ku nan.

Pregunta: Bo no tabata mira e fraternan bisti na nan toog komo un status?

C.Romer: No ta difisil pa bo trese dilanti e esfera ku ta tin na RC e tempu ey, pasobra Fr. Gualbert semper a konsidera nos komo un grupo elite. E tabata mima nos, e tabata hasi

(Vervolg op pag. 6, kol. 1)

De klasse-reunie (vlnr): Pablo Pieters, leraar Natuur-, Wis- en Scheikunde aan de Maria Immaculata Lyceum; Ruben La Cruz, Finance manager bij Shell Curaçao n.v.; Stanley Pietersz, manager Stichting Pensioenfonds Shell Curaçao n.v.; Reginald Römer, docent Radulphus College; Ciro Römer, (tweede man) bij Banc de Suez Nederland International; Ivan Falbru, direkteur van n.v. De Curaçaosche Hypotheekbank n.v. De Spaar- en Beleenbank van Curaçao; Ciro Mambi, Head of Ordering bij Shell Curaçao n.v.

Drumbeat

Caribische literatuur binnen handbereik

VRIJWEL IEDERE UITGEBREIDE studie van Caribische literatuur maakt melding van het niet voorhanden zijn van bepaalde fictionele teksten. Dit probleem doet zich zowel buiten als binnen de regio voor. Het betreft bovendien niet alleen zeer oude teksten, maar ook teksten die slechts enkele decennia terug werden uitgegeven. Openbare en Universiteitsbibliotheken laten de lezer dikwijls in de steek. Gelukkig leggen een aantal uitgeverijen er zich sinds enige tijd op toe moeilijk bereikbare Caribische literaire teksten weer op de markt te brengen — niet in de laatste plaats omdat de vraag ernaar de laatste jaren is toegenomen. Met uitzondering van de Cubaanse uitgeverij Casa de las Américas, zijn dit niet-Caribische uitgeverijen. (Casa de las Américas geeft voornamelijk Spaanstalige teksten uit, maar hun fonds bevat ook enkele Engels- en Franstalige boeken.) Een dergelijke uitgeverij is de Britse Longman, met afdelingen over de hele wereld.

Hoewel Longman al jaren Caribische auteurs onderdak biedt, gebeurde dit nauwelijks in een 'Caribisch kader'. Daar is sinds 1979 enigszins verandering ingekomen. In dit jaar verschenen de eerste vijftien deeltjes van een nieuwe serie: Drumbeat. Een bibliotheek van uitsluitend Caribische en Afrikaanse literatuur: romans, verhalen, dramateksten, poezie en mondeling overgeleverde teksten. Hoewel er stellig belangrijke banden bestaan tussen de Caribische en Afrikaanse literatuur, zijn beide toch ook een eigen weg ingeslagen. Met de Drumbeat-serie heeft Longman de Caribische auteurs tussen de Westerse schrijvers vandaan gehaald en vervolgens tussen Afrikaanse aan het lezerspubliek voorgelegd. Het recht op een eigen serie wordt de Caribische auteur (voorlopig) nog onthouden. Hoe het ook zij, Drumbeat brengt wel een groot aantal teksten binnen handbereik. En dit in pocket-formaat en voor een vrij lage prijs (zelfs al maken de lokale boekhandels rijkelijk gebruik van de 'wisselende koersen').

In de korte periode sinds de start van de serie verschenen reeds 55 titels, waaronder 14 van Caribische auteurs. In tegenstelling tot de Caribbean Writers Series (van de eveneens Britse uitgeverij Heinemann) verschijnen de boeken vrijwel allemaal zonder inleiding. Hij drukt de prijs van het boek enigszins, maar zeker voor de wat oudere teksten en gegeven het feit dat informatie over Caribische literatuur nog vrij gering is — zeker buiten de regio — zou een inleiding geen overbodige luxe geweest zijn.

De komende maanden zullen een aantal boeken uit de Drumbeat-serie onder de aandacht worden gebracht. Enige tijd geleden werd al de roman The Dragon can't Dance van Earl Lovelace besproken (Drumbeat nr.26 in de 'Napa' van vrijdag 1 oktober), de volgende alinea's zijn gewijd aan Andrew Salkey en één van zijn romans, The Late Emancipation of Jerry Stover (Drumbeat, nr. 62). Felix Andrew Alexander Salkey — geboren in 1929 in Panamà uit Jamaicaanse ouders die terugkeerden naar Jamaica toen hij twee jaar oud was — is een van de meest productieve West-Indische auteurs. Door de jaren heen heeft hij tientallen korte verhalen, essays en artikelen voor Europese, Amerikaanse, Caribische en Afrikaanse tijdschriften en kranten geschreven. Hij heeft een aantal romans voor kinderen op zijn naam staan, waaronder Hurricane (1964), Drought (1966) en Earthquake (1968) waarin een ramp centraal staat.

Bredere bekendheid kreeg hij door zijn anthologieen West Indian Storeis (1960), Island Voices: Stories from the West Indies (1963) en Breaklight: An Anthology of Caribbean Poetry (1971). Van twee reizen door het Caribisch gebied hield hij 'dagboeken' bij die gepubliceerd werden, Havana Journal (1971) en Georgetown Journal (1972). In 1973 verschenen zijn eerste verhalenbundel Anacy's Score, waarin Anancy de centrale figuur van de verhalen is. Tot nu toe verschenen er zes romans van zijn hand, waarvan tot voor kort alleen A Quality of Violence (1959, herdruk in 1978 door New Beacon Books, London) nog verkrijgbaar was. Nu is The Late Emancipation ook weer voorhanden (oorspronkelijk gepubliceerd in 1968).

De eerste helft van het boek is kort en juist weergegeven in de paar regels op de cover. 'Jamaica in the sixties. Jerry Stover is twenty-one, a rebel without a cause. Despairingly he seeks escape from the meaningless tedium of his job, the drunken debauchery of his social life, the disillusioned apathy of his beliefs. Is Rastafarianism the answer?' De tekening van de losgeslagen (in het weekend, wel te verstaan) Jerry Stover is niet zo bijzonder indrukwekkend. 'Verveling', 'lusteloosheid' en 'nonchalance' laten zich ook niet zo gemakkelijk beschrijven zonder deze gemoedstoestanden expliciet als zodanig te noemen of overdreven voor te stellen. Het lukt Salkey niet om subtiele gebeurtenissen op overeenkomstige wijze weer te geven. Een enkele keer wordt een sfeertekening gegeven, maar op een cruciaal moment afgebroken. Zoals de weergave van een gesprek tussen Jerry en Bashra, de Rastaman waarmee hij 'vriendschap' sluit. Het roken van een aantal 'ganja'-sigaretten moet hen op gang helpen om 'to start talking from you' heart. Bashra zal Jerry het sein geven om te gaan spreken.

'Go!' Bashra whispered hoarsely.

Quickly, as if he had been waiting for the signal all his life, as if he were about to plunge into an eternal release from himself, he lifted his head and called out towards the shrine. 'I must'. He paused. 'No culture. No tradition in doing things'.

Bashra waited and listened. Then he walked down to the shrine. 'My time, now', he called out without turning round to face Jerry. 'Africa is home for me and all my people'.

En dan breekt de beschrijving van de beide mannen in gesprek terwijl onder lichte invloed van de 'ganja', af. De volgende regel: 'After their session, they talked casually to each other for about ten minutes'. De weergave van diepere gevoelens is niet Salkeys sterkste kant.

Jerry zoekt zijn toekomst, zichzelf, zijn waarden en houvast dus bij de Rastafarie-beweging, d.w.z. bij een groep van deze, daar niet allen gecharmeerd zijn van de goede bedoelingen van een buitenstaander. Jerry komt uit een middenklasse gezin, heeft een opleiding genoten en lijdt geen gebrek. Dit in tegenstelling tot de Rastafarians, bewoners van 'the Dung'll' (een vuilnishoop buiten Kingston waarop en waarin mensen een onderdak proberen te vinden). Het feit dat Jerry niet gesterkt wordt door de Rastafarie-beweging (ondanks zijn werkzaamheden voor hen, het medehelpen organiseren van een vreedzame demonstratie, het schrijven van een petitie, lessen voor kinderen en volwassenen etc.), is in dit verband belangrijker dan een gedetailleerde samenvatting van wat hij allemaal meemaakt. Jerry is aan het eind van het boek nog evenzeer een zoekende als aan het begin, hoewel rijker aan ervaringen.

Wat anno 1983 interessant is aan The Late Emancipation of Jerry Stover is de plaats die het boek inneemt in een bepaalde ontwikkeling in de waardering van de Rastafarie-beweging. De vijandige houding van buitenstaanders van voor 1960, veranderd in de loop van de jaren zestig in een sceptische en uiteindelijk in de jaren zeventig in een positief waarderende. De wijfelende houding ten opzichte van de Rastafarians in de jaren zestig is wat naar voren komt uit Salkey's roman, enerzijds wordt het voor mogelijk gehouden bij de Rastafarians een 'zin in het leven' te vinden, anderzijds wordt duidelijk gemaakt dat die daar ook niet te vinden is. Een overeenkomstige houding is aanwijsbaar in een andere belangrijke roman waarin Rastafarians een centrale rol spelen, Orlando Patterson's The Children of Sisyphus (1964). Een geheel ander resultaat van een confrontatie tussen een buitenstaander en de Rastafarians, komen we tegen in een indrukwekkende roman uit de jaren zeventig. N.D.Williams' Ikael Torass (1976, Havana: Casa de las Américas). De hoofdpersoon komt als herboren terug uit zijn langdurige omgang met Rastafarians.

Deze veranderende benadering, in het Engels 'process of routinization of the movement', is uitgebreid bestudeerd en beschreven (hoewel niet voor wat betreft de literatuur) door Leonard E. Barrett in The Rastafarians (London/Kingston, 1979). Het lijkt aannemelijk ook deze verandering in waardering aan te treffen in literaire teksten. Gelezen tegen deze achtergrond, krijgen de genoemde romans in ieder geval een extra dimensie, wat Andrew Salkey's The Late Emancipation of Jerry Strover best kan gebruiken.

AART G. BROEK

DRUMBEAT

The new series of paperbacks from Longman featuring the best in African and Caribbean literature.

Longman

Kort bestek

MISCELANEA

HET ANTILLIAANS Juridisch Gezelschap (Societas Iuridica Antilliana) in Leiden bracht ter gelegenheid van haar tweede jaardag de bundel **Miscelanea Iuridica Antilliana** uit. Onder redaktie van R.O.L.Palm en E.H.J.Martis werden een zevental reeds eerder voor het gezelschap gehouden lezingen in boekvorm bijeengebracht, om zo een bijdrage te leveren aan de behoefte welke er zou bestaan aan het vastleggen en bereikbaar maken van juridisch onderzoek.

De bijdragen varieren van kwesties als de hercodificatie (mr E.L.Joubert), de Petroleumlandsverordering Saba Bank (drs R.S.J.Martha) tot taxtreaty shopping (M.J.Cooper en T.J.Rasmussen) en de achtergronden van de 18de eeuwse directeur van Curaçao Jean Rodier (prof mr A.J.M.Kunst). Binnen deze grenzen tenslotte nog bijdragen over de echtscheidingswetgeving (prof. mr. E.Cohen-Henriquez), de West-Indische Federatie (mr J. van der Kuyp) en aspekten van de winstbelasting (mr E.Swie Tan).

De uitgave waaraan diverse instanties hebben bijgedragen, ziet er uitermate verzorgd uit: dat alleen al maakt **Miscelanea Iuridica Antilliana** een aantrekkelijk boek!

JAAR TE KIJK 1982

Aan het begin van elk nieuw jaar verschijnen er verschillende fotoboeken. Verzamelingen gebeurtenissen die het jaar daarvoor in de publiciteit hebben gestaan, vastgelegd als hulpmiddel voor het vervagend geheugen.

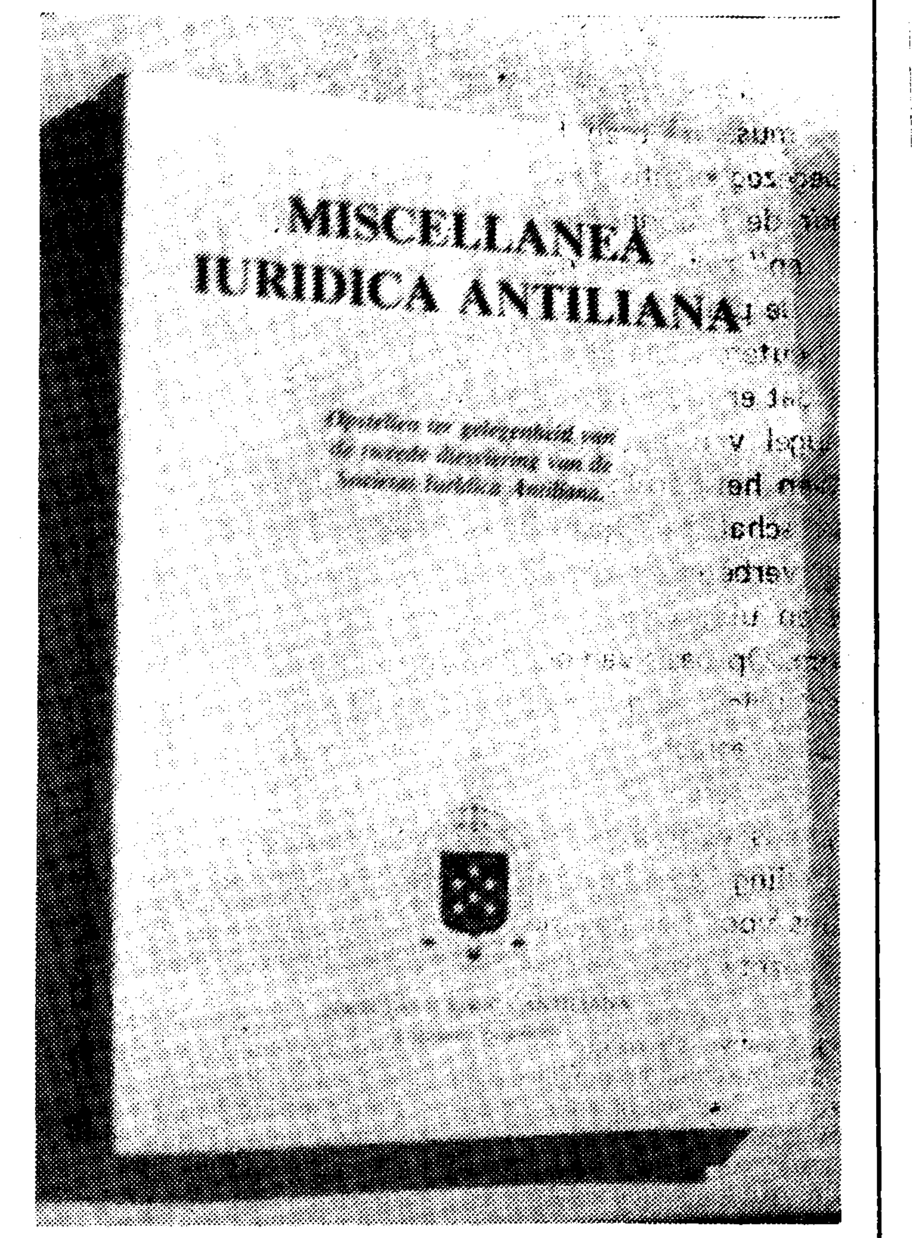
Dagelijks worden wij geconfronteerd met beelden uit onze gemeenschap en de wereld om ons heen: dichtbij en verweg. De moderne massamedia maken deze beelden deel van ons dagelijks leven, ons gevoelsleven misschien wel.

Een dergelijk fotoboek is **Jaar te kijk**, dat een selectie bevat van foto's ingezonden op de jaarlijkse wedstrijd van de Nederlandse Vereniging van Foto-journalisten. Naast duidelijke nieuwsfoto's, met name van gebeurtenissen in Nederland, worden in **Jaar te kijk** ook minder tijdgebonden foto's opgenomen: alledaagse gebeurtenissen, sportfoto's, dierenfoto's.

Aan de wedstrijd zijn prijzen (Zilveren camera's geheten) verbonden voor de beste inzendingen uit de diverse categorieen.

Jaar te kijk biedt de lezer de mogelijkheid op zijn gemak de belangrijkste gebeurtenissen van het afgelopen jaar nog eens "na te zien", foto-enthousiastelingen kunnen allicht ideetjes opdoen voor hun hobby.

MISCELANEA IURIDICA ANTILLIANA, Juridische Boekh. en Uitg. A.Jongbloed & Zn., 1983
JAAR TE KIJK 1982, Elsevier Amsterdam.

Bekentenissen van een gemaskerde

VAN YUKIO MISHIMA, een van de grote Japanse vertellers naast Kawabata en Tanizaki, verscheen onlangs bij Meulenhoff de roman „Bekentenissen van een gemaskerde", vertaald door Jef Last. Mishima, geboren in Tokio in 1925, maakte zijn puberteitsjaren door tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hij begon te schrijven vlak na het drama van Hiroshima en Nagasaki en in een tijd van ruïnes, honger en ellende. Een periode van „gezichtsverlies" voor de Japanners, waarbij velen zelfmoord pleegden uit schaamte of omdat zij geen oplossing zagen voor de hopeloosheid waarin zij verkeerden. Bekentenissen van een gemaskerde kan men beschouwen als een emotionele biecht van de auteur, die zijn homosexuele jeugd, het feit dat hij niet tot echte liefde in staat is en zijn bloeddorstige gevoelens op een pijnlijk eerlijke manier etaleert.

Het is het verhaal van het Japanse studentje, in de dagen van keizerlijke grootheid als militair jonkertje opgevoed op een deftige school waar naast discipline en lichaamlijke opvoeding grote waarde werd gehecht aan kennis der klassieken en aan de Duitse taal. Al spoedig blijkt de aantrekkingskracht welke gespierde en knappe mede-studenten hebben op de zelf aan bloedarmoede lijdende hoofdpersoon uit het verhaal. Een verliefdheid welke merentijds culmineert in sexuele fantasieen en geonaneer waarbij steeds weer gedachten aan martelingen en dood naar voren komen.

Twijfels omtrent zijn sexuele gerichtheid ontstaan er pas wanneer hij tijdens de oorlogsjaren in kontakt komt met Sonoko, het aantrekkelijke zusje van een college-student. Maar als na lange tijd van ingehoudenheid eindelijk het moment aanbreekt voor lichaamlijk kontakt — en dan niet meer dan een vluchtige kus — blijkt weer zijn andersgerichtheid. De verhouding met Sonoko wordt verbroken met ambigue gevoelens: opluchting, omdat hij niet behoeft te voldoen aan sexuele verplichtingen tegenover het andere geslacht, maar verdriet omdat hij een innig geliefde kwijtraakt. Na jaren, hij is inmiddels afgestudeerd als meester in de rechten en heeft een ambtenarenbaantje, komt hij toevallig de inmiddels getrouwde Sonoko tegen en begint er een heimelijke maar volkomen platonische verhouding. Wanneer Sonoko bekent dat de liefde voor haar man, door deze verhouding in gevaar wordt gebracht, ontstaat opnieuw de tweestrijd: kiezen voor de vrouw die hij liefheeft en zijn homosexuele gevoelens opzij zetten of toegeven aan zijn andersgerichtheid.

Mishima beschrijft deze emotionele verwarring op heldere en aangrijpende wijze. Hij voert de lezer daarbij door het ingewikkelde sociaal denkpatroon van de Japanner met o.m. zelfdoding als uitkomst bij schier onoplosbare problemen in een roman die het lezen alleszins waard is.

RONNIE HENRIQUEZ

"Bekentenissen van een gemaskerde" van Yukio Mishima, verscheen bij Meulenhoff Biblio onder ISBN 90 290 1811 9

Wolker's de Juvinal verhaal van moeder en poes

VAN NEDERLANDSE SCHRIJVERS wordt wel gezegd dat zij niets hebben om over te schrijven. Nederlandse schrijvers zijn te nuchter, kunnen zich niet laten gaan als de Zuidamerikaan. Kunnen niet putten uit een rijkdom uit het recente verleden, de betrokkenheid met de dagelijkse ellende om hen heen. Sinds Multatuli zijn de Nederlandse schrijvers slechts bezig met zichzelf, projecteren zij hun triviale probleempjes op de figuren uit hun verhalen, zoals ook andere Westeuropese schrijvers sterk egocentrisch gericht zijn........

Zoals met alle generalisaties zal in een dergelijke uitspraak wel een kern van waarheid zitten, van toepassing op alle Nederlandse schrijvers is zij zeker niet. En zelfs in die gevallen waarin een schrijver zich beperkt tot zijn alledaagse wereld is er sprake van zeer lezenswaarde verhalen.

Jan Wolkers' jongste boek **De Junival** is zo'n verhaal dat gaat over het leven van alledag. In een dertigtal korte hoofdstukken haalt Wolkers herinneringen op aan zijn poes Voske en aan zijn moeder. Beiden zijn overleden en de herinneringen komen op wanneer Wolkers bij een verhuizing in een la aandenkens aan Voske tegenkomt: haar inentingsbewijs tegen hondsdolheid, haar vlooienband, een foto van Wolkers en Voske, het laatste blikje tonijn in gelei en haar laatste uitwerpselen.

Heel subtiel schetst Wolkers het leven met de poes en zijn moeder die eigenlijk helemaal niet van katten houdt, maar toch geheecht raakt aan het lievelingsdier van haar zoon. Wolkers speelt met zijn emoties, zijn herinneringen. Hij legt onverwachtse verbanden, brengt het verleden tot leven en maakt zo het verlies van twee dierbaren goed.

Wolkers weet van een in feite extreem banaal gegeven een meesterlijke vertelling te maken. Zo zuiver is het verhaal omdat Wolkers puur menselijke emoties vorm geeft: het gaat op een gegeven ogenblik niet meer om Wolkers' poes of Wolkers' moeder, maar om een menselijke genegenheid welke universeel te plaatsen is.

Wolkers' technisch kunnen ligt eraan ten grondslag dat **De Junival** geen sentimenteel gejank is om het verlies van een poes en een moeder. Hoe sterk hij als persoon gehecht geweest kan zijn aan beide wezens, hij is in staat zijn gevoelens zo ver te geven dat de lezer mee kan leven, mee kan voelen als mens.

De Junival is een duidelijk voorbeeld hoe een kundig schrijver ook over het meest alledaagse onderwerp een boek kan schrijven dat niet nalaat een diepe indruk te maken op de lezer. Dat niet het onderwerp uitsluitend bepalend is voor de waarde van het geschrevene...

CAREL DE HASETH

Jan Wolkers: DE JUNIVAL
De Bezige Bij, 1982
ISBN 90 234 0809 8

Coordinatie:
Carel de Haseth

Museum van Curacao jarig

HET CURACAOSCH MUSEUM herdenkt dezer dagen – evenals toevalligerwijs het Radulphus College; zie elders in deze Ñapa-editie – het 35-jarig bestaan. De huidige regenten en anderen die dit cultureel instituut een warm hart toedragen, hebben besloten dit zevende lustrum niet ongemerkt voorbij te laten gaan. Afgezien van de gebruikelijke activiteiten als exposities van allerlei kunstvormen, is er voor dinsdagavond in Centro Pro Arte een speciaal piano gala-concert georganiseerd met als pianisten dr Robert Rojer en Harold Martina..

De Amigoe besteedde verleden jaar enkele artikelen over het museum toen het er allesbehalve goed voor stond. Toegezegde subsidies van de overheid bleven uit en gelden voor de broodnodige restauratie waren er niet. De ,,regenten" zaten met de handen in het haar. Mede op grond van de publicaties is het gelukt om zowel de subsidies los te peuteren, die in allerlei ambtelijke la's lagen te vergelen, als dat er modi gevonden werden om de renovatie van een vleugel van het gebouw uit te voeren. Vooral het dak boven het carillon en een deel van de bibliotheek, waarin een schat aan historische boekwerken ligt, was hard aan verbetering toe. Beetje bij beetje worden deze projecten uitgevoerd, al naar gelang de financiën het toelaten. Op basis van de subsidies, een uitermate sober financieel beleid en donaties van alle kanten uit de gemeenschap wordt getracht de toekomst van het Curaçaosch Museum te verzekeren. Dat geeft bij tijd en wijle de nodige hoofdbrekens voor hen die zich geheel belangeloos voor deze instelling inzetten om toch iets van de Curaçaose geschiedenis voor het nageslacht te behouden. Maar het doel is die inzet dubbel en dwars waard!

Het gebouw waarin het museum aan de Van Leeuwenhoekstraat op Mundo Nobo is gehuisvest, doet enigszins onooglijk aan van de buitenkant. Er zit een grauwe kleur op. Dit pand wordt niet geverfd, maar vanwege zijn speciale constructie op een geheel bepaalde manier van een kleur voorzien. Het bestuur van de stichting is daar nog niet aan toe. Allereerst worden andere dringend noodzakelijke herstelwerkzaamheden aan het dak en binnenin afgewerkt, voordat men daar aan toe is. Rondom het gebouw is een prachtige tuin aangelegd.

Het gebouw van 1853

Het museum van Willemstad op het eiland Curaçao is ondergebracht in een gerestaureerd gebouw. Het werd gebouwd in 1853 en toen het als museum in gebruik genomen werd, was het reeds vijf-en-negentig jaar oud.

Ter gelegenheid van het honderd jaar bestaan (dus bij het eerste lustrum van het Museum) besloten de Regenten dat moment te herdenken en zoals bij een monument past lieten zij een uitgave van de beoordeling door de oorspronkelijke bouwcommissie van 1853 het licht zien. In die commissie (van drie personen) zaten twee geneesheren, onder wie dr Nicolaas Royer, drager van de Deense ridderorde van Daneborch, (het Caribische eiland St Thomas was toen nog een Deense kolonie, en dreef veel handel met Curaçao). De beoordeling van de bouwcommissie van 1953 was zeer vakkundig en klonk voortreffelijk. Het oordeel van de geneesheren kon niet beter zijn en zij prezen de bouwmeester van het complex, luitenant P. Boer van de genie, die de opdracht had gehad een quarantaine-hospitaal te bouwen en daar voortreffelijk in was geslaagd. Vooral ook voor de luchtverversing van het gebouw was gezorgd. Daar het hospitaal moest dienen voor Gele Koorts-lijders, waren er gemetselde bogen in het sousterrain en de gaanderij aangebracht die op zee uitzicht gaven. Deze bogen zijn nu nog een hoofdkenmerk van het gebouw. De zieken werden in een pontje aangewrikt naar een van de twee verdwenen landingssteigers aan het Rifwater van Otrabanda. Het gebouw verdiende een voortbestaan en dat zou in deze eeuw het museum worden.

> DE NAMEN VAN de huidige ,,Regentenraad" van de stichting Het Curaçaosch Museum zijn: R. A. Schotborgh voorzitter, Mr A. A. G. Smeets, vice-voorzitter, Maritza F. Eustatia secretaris, drs P. M. Heere penningmeester, de heer en mevr J. Voges, E. Goeloe, A. M. Diaz, J. Bredero-Radsma en Lucila Engels, conservatrice ..

Het ontstaan van het museum

Onder de Tweede Wereldoorlog groeide in Willemstad de gedachte aan het oprichten van een eigen museum waarin de eilandsbevolking iets van wat het had voortgebracht of gebruikt, kon onderbrengen. De bedreigde Curaçaose tradities zouden dan hopelijk wat minder snel verbleken. De oorlog had veel veranderd. De Shell-industrie was reeds gekomen en had veel vreemdelingen meegebracht, wat de leefwijzen veranderde. Wilde men dat niet alles op slag zou verdwijnen, dan moest dat wat enige waarde had, beschermd worden.

De initiatiefnemers om dit te bereiken waren C. J. H. Engels en R. F. W. Boskaljon. De stichters waren verder N. van Meeteren, M. Gosrsira, Pater Latour, W. Winkel, E. Gerstl, Frater Realino, J. Maduro, W. Hoyer en Ch. de la Try Ellis. In het jaar 1946 werd begonnen de gedachte te verwezenlijken, en de stichting werd opgericht.

Men zocht naar een gebouw dat geschikt was, en kwam op het vorige eeuwse Quarantainehospitaal. Het had geen functie meer en was bouwvallig, en had nog dienst gedaan in de laatste jaren om sporadisch vluchtelingen uit Europa op te vangen. Het voor het nieuwe doel geschikt maken van het vroegere hospitaal geschiedde onder leiding van de architect J. H. Werner, die ervaring had opgedaan bij een verbouwing van het Rijksmuseum in Amsterdam.

Het idee een cultuurhistorisch museum te stichten viel ook bij de gouverneur en bij de nieuwe Staten in de smaak. De burgerij offerde haar middelen en bracht een inventaris samen uit eigen bezit, waardoor stijlkamers konden worden ingericht met oud meubilair en vroegere gebruiksvoorwerpen, gerangschikt als vanouds. Op 8 maart 1948 opende het Museum. De zalen waren ingericht en uit Nederland was een fraaie tentoonstelling moderne schilderijen overgebracht.

Bij de verbouwing door Henk Werner werd de lengte-as van het gebouw een andere dan in de vorige eeuw. De hoofdingang werd verlegd naar de korte zijde, waar op traditionele 19e eeuwse wijze een trap met bordes is gebouwd. Vooral vroeger werd dit ,,de Stoep" genoemd.

In de beperkte ruimte waarover het museum beschikt, vervult het een veelvoudige taak. Het moet met zijn permanente inventaris een idee scheppen van de oude beschaving en in expositieruimten telkens het licht laten vallen op de lokale, maar ook op de internationale kunst. Het bracht de eerste Vincent van Goghtentoonstelling in Zuid-Amerika. Het bracht de Pioniers en onderhield de verbinding met de geschiedenis, in geluidsflitsen, alsof er een klok werd aangeslagen. Een klok van de beiaard van Curaçao; het carillon dat aan de westzijde van het gebouw op een halfronde uitbouw is geplaatst.

De beiaard van Curaçao

Het carillon op het Curaçaos Museum; de beiaard van Curaçao, bestaat uit in brons gegoten klokken die voor een groot deel aan de gesneuvelden of verdronkenen van de Tweede Wereldoorlog zijn toegewijd, welke hier geboren waren of hier hadden geleefd. In een onnavolgbare geste werden hun namen op de klokken gegoten, zodat de beiaard als muziekinstrument hen bij elke bespeling zou herdenken. Om die reden deden de toenmalige koningin Juliana en haar dochter prinses Beatrix de beiaard uitgeleide uit Nederland, nadat zij daar voor het eerst was bespeeld door Rotterdams stadsbeiaardier F. Timmermans. Uit piëteit voor de verdronken of op andere wijze omgekomen Curaçaoënaars waren de vorstelijke personen en vele anderen op de markt te Asten, het stadje waar het klokkenspel was gemaakt, samengekomen. Brabantse vendelzwaaiers wuifden de beiaard uit.

Met het Noorse motortankschip ,,Belinde", waarvan een model in het museum voorkomt, kwam op zondag 15 juli 1951 de beiaard op het eiland aan en velen onder de bevolking hielpen de klokken omhoog hijsen en op het museum plaatsen. De meesterbeiaardier uit Delft, Leen 't Hart, kwam over om in deze tropische wereld een eerste beiaardconcert te geven. De inlui van de klokken verwekte veel ontroering.

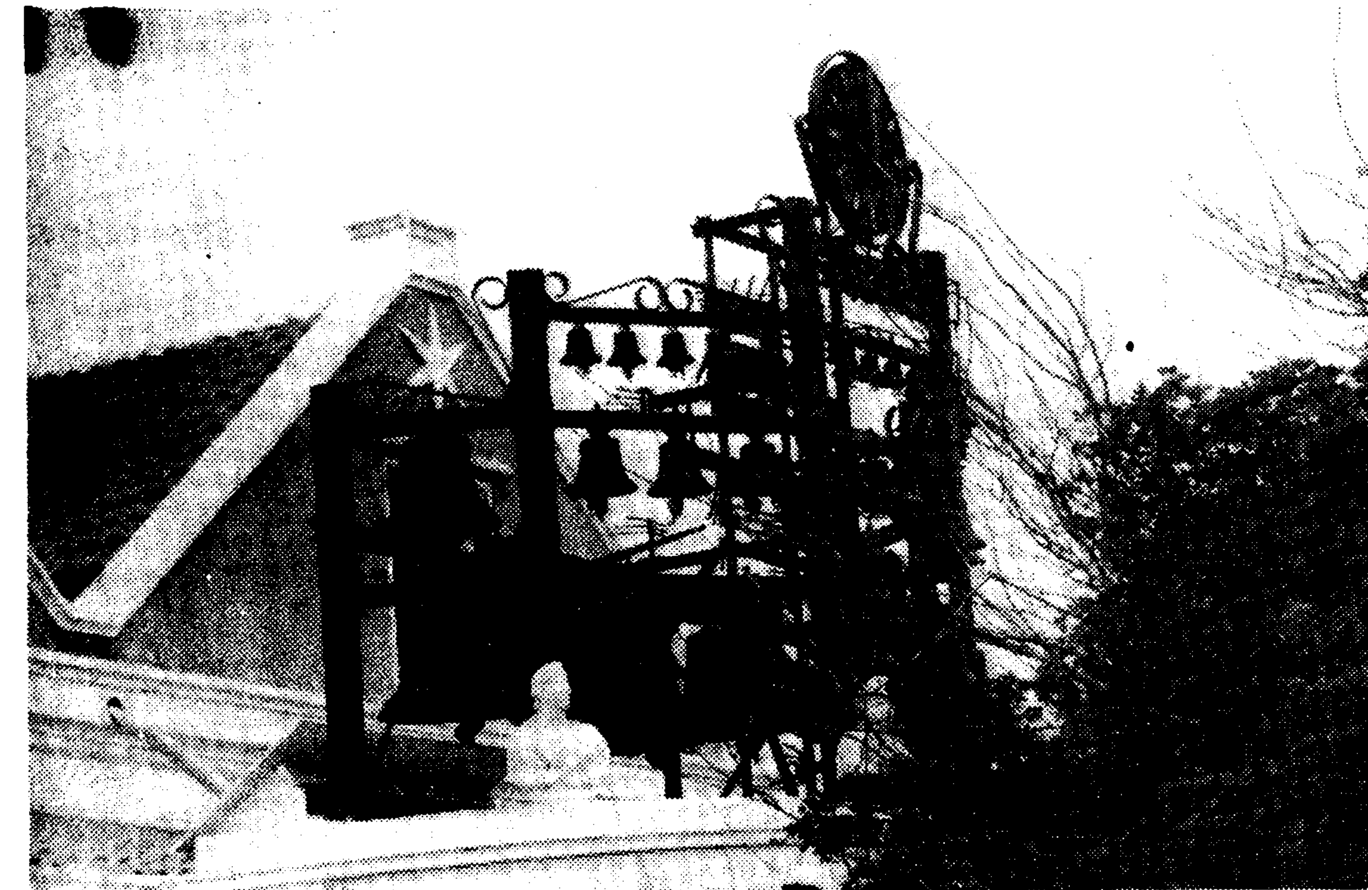
De vijf-en-veertig klokken van de beiaard van Curaçao dragen alle een erop gegoten eigen naam. Op de grootste, dit is de moederklok, staat de naam van het klokkenspel ,,De Vier Koningskinderen'; naar de vier dochters van koningin Juliana.

Een handvol gegoten namen van gesneuvelden

Charles Debrot, 20 jaar, gedood door parachutisten, Boy Ecury viel voor vuurpeleton, 40 K.N.S.M.-schepen met 180 verloren mensenlevens, matroos Bernabela, N. Clarinda, stoker A. Coffi, J. Daantje, bediende G. Doran, L. Italia, kok C. Jansen en olieman B. Kraal, matroos B. F. Leito, olieman M. M. Laurens, bediende G. A. Manuela, koksmaat C. B. Martina (Rafael), koksmaat R. A. Merced (Schotborg), kok J. S. R. Pietersz, bootsman D. H. Pourier (Wijman), koksmaat J. Rasmijn, bediende B. G. Rosaline, stoker E. A. J; Stelk en kok E. O, Winklaar. Hun moeders herdenken hun trekken. De klok ,,God aan Zee" van de KNSM Van Bonaire J. A. Hart en P. N. Tjietjie. Jan Fredrik Haayen, André de la Porte, George Maduro, ridder van de Militaire Willemsorde.

> ER ZIJN drie mogelijkheden om donateur te worden van het Curaçaos Museum:
> 1 – Voor 150 gulden per jaar (geldt ook voor echtpaar) ontvangt u alle publicaties, alle uitnodigingen en hebt u het hele jaar door vrije toegang tot het Curaçaos museum.
> 2 – Voor 90 gulden per jaar (ook als echtpaar) ontvangt u alle uitnodigingen en u hebt het hele jaar door vrije toegang tot het Curaçaos museum
> 3 – Voor 25 gulden (per persoon) ontvangt u regelmatig alle uitnodigingen van het Curaçaos museum
>
> Vul uw naam en adres in en u ontvangt uw donateursbewijs:
> (juni 83 - juni 84)
> NAAM: ______________________
> ADRES: ______________________
> Curaçaosch Museum
> Van Leeuwenhoekstraat
> Giro: 523232
> Maduro & Curiel's Bank: 264930-6

De beiaard horend bij het Curaçaosch Museum in de westelijke vleugel van het pand.

Brazilie heeft ook zijn Watergate

Inlichtingendienst SNI bij schandalen betrokken

RIO DE JANEIRO — In de werkkamer van de Braziliaanse president, generaal Joao Figueiredo, is enige tijd geleden zeer geavanceerde elektronische afluisterapparatuur ontdekt. De microfoon was verborgen achter een houten betimmering die onlangs werd aangebracht tijdens verbouwingswerkzaamheden in het presidentiele paleis die al maanden duren. De afluisterapparatuur werd bij toeval ontdekt toen de lambrizering weer werd weggehaald omdat de kleur van het hout niet klopte. Zo begon Roel Janssen een beschouwing in NRC/Handelsblad.

De ontdekking van de afluisterapparatuur in de presidentiele werkkamer vormt het nieuwste van de serie schandalen die in Brazilie aan het licht zijn gekomen. Bij al die schandalen is op de een of andere manier de Braziliaanse Nationale inlichtingendienst, de SNI, betrokken.

De intrigerende vraag die iedereen bezig houdt, is wie voor de installatie van de afluisterapparatuur verantwoordelijk is. De regering heeft een onderzoek aangekondigd en sommige woordvoerders hebben al gesuggereerd dat er wel eens een buitenlandse mogendheid — bijvoorbeeld de Verenigde Staten -- achter dit "Braziliaanse Watergate" kan zitten.

Voor de hand liggender is dat Brazilies eigen nationale inlichtingendienst SNI bij de afluisteraffaire betrokken is. De mogelijkheid dat er een samenzwering binnen het presidentiele paleis bestond, die tot doel had om Figueiredo als president onderuit te halen, moet niet worden uitgesloten.

Aan de goede bedoelingen van Figueiredo, die vandaag precies vier jaar aan de macht is, wordt door weinig mensen getwijfeld. Maar hij is een zwakke president èn mist de kracht om greep te krijgen op de politieke en economische ontwikkelingen. Deze zitten de laatste tijd allemaal lelijk tegen. Figueiredo is verantwoordelijk geweest voor de versnelling van de politieke liberalisering in Brazilie. Hij heeft amnestie verleend aan zijn politieke tegenstanders en heeft er persoonlijk borg voor gestaan dat eind vorig jaar de eerste open verkiezingen in Brazilie sinds de militaire staatsgreep van 1964 gehouden konden worden. De nieuwe gouverneurs, die toen werden gekozen, onder wie tien van de oppositie in de belangrijkste deelstaten werden inmiddels geinstalleerd.

Aangeslagen door het voor de regering zeer teleurstellende resultaat van de verkiezingen en nog meer door de economische ineenstorting van Brazilie, wekt de regering van president Figueiredo steeds sterker de indruk met de handen in het haar te zitten. Er heerst een sfeer van ontreddering en wanhoop zoals zelden eerder in Brazilie is voorgekomen.

De geloofwaardigheid van de regering is nog verder aangetast doordat een aantal vooraanstaande hoge functionarissen die bekend stonden om hun onkreukbare reputatie, ontslag heeft genomen. President Figueiredo zelf maakt een uitgebluste indruk.

De afluisteraffaire kan niet los gezien worden van de discussie over de opvolging van Figueiredo, die sinds kort in alle hevigheid is losgebarsten. Eind volgend jaar moet een kiescollege de kandidaat aanwijzen die president Figueiredo begin 1985 zal opvolgen.

SCHANDALEN

Tot voor kort gold als een sterke kandidaat het hoofd van de nationale inlichtingendienst SNI, generaal Octavio Medeiros. Maar Medeiros' kansen zijn waarschijnlijk definitief de grond in geboord na het — uiteraard opzettelijk — uitlekken van verschillende schandalen waarbij de SNI betrokken is.

Zo vond begin dit jaar de moord plaats op de journalist Alexandre von Baumgarten. De SNI had Von Baumgarten, al jaren een extreem-rechtse intrigant, geld gegeven om zijn noodlijdende krant uit de financiele moeilijkheden te halen. Zijn krant zou als een propaganda kanaal voor de inlichtingendienst functioneren. Ondanks de financiele steun ging de krant toch over de kop. Toen Von Baumgarten dreigde de zaak in de openbaarheid te brengen, werd hij door SNI-agenten vermoord.

Tezelfdertijd werd bekend dat de SNI een functionaris van de telefoonmaatschappij die gespecialiseerd was in het aftappen van telefoonlijnen, met vergif uit de weg had geruimd. Kort daarna brak een schandaal uit over een contract voor de ontbossing van een stuk oerwoud in het Amazonegebied.

De ontbossing, nodig voor de aanleg van de Tucurui-waterkrachtcentrale, werd uitgevoerd door een dochteronderneming van het militaire pensioenfonds. Het contract was illegaal verleend en de SNI had hierbij directe financiele belangen. Minstens tien miljoen dollar zou door SNI-agenten zijn opgestreken en gedeeltelijk zijn gebruikt voor de financiele steun aan het krantje van de journalist Von Baumgarten. Een ander deel van het geld is verdwenen. Het grootste gedeelte van het gekapte hout, dat verkocht had moeten worden, is "verdwenen".

TOVENAARSLEERLING

De SNI, die werd opgericht na de militaire staatsgreep van 1964, is een soort tovenaarsleerling gebleken, waarvan de macht uitgaat boven die van de federale regering en die door geen enkele instantie wordt gecontroleerd. Ironisch genoeg was generaal Figueiredo, voordat hij in 1979 tot president werd benoemd, gedurende vijf jaar het hoofd van de SNI.

De afluisteraffaire vormt waarschijnlijk een onderdeel van de felle machtsstrijd om de presidentiele nominatie die op het ogenblik achter de schermen in Brasilia wordt gevoerd. Volgens waarnemers heeft president Figueiredo besloten dat zijn opvolger geen militair, maar een burger zal zijn. Evenals in Perú en Bolivia is gebeurd, en zoals eind dit jaar in Argentinie zal gebeuren, kiezen de Braziliaanse generaals voor een terugtrekking uit de directuitvoerende macht. Nu de economische toestand rampzalig is, de sociale onvrede met de dag toeneemt en steeds meer mensen vrezen voor een uitbarsting, en nu de politieke basis die het bewind steunde, is weggevallen, kiezen de militairen voor overdracht van de macht aan burgers en deling van de regeringsverantwoordelijkheid met de oppositie.

De kans bestaat dat de militairen hun greep op de opvolgingsprocedure zullen verliezen. Want de enige kandidaat die zich al nadrukkelijk heeft gepresenteerd om Figueiredo in 1985 op te volgen, Paulo Salim Maluf, staat bekend als de meest corrupte en sluwe politicus van Brazilie. Maluf, lid van de regeringspartij, kan in 1985

(Vervolg op pag. 5, kol. 7)

Celam wil sekten aanpakken

PORT AU PRINCE — De Latijns Amerikaanse bisschoppenconferentie (Celam) bereidt een serie acties voor om de snelle groei van protestantse fundamentalistische secten te stuiten. Dit werd duidelijk op de onlangs in de Haitiaanse hoofdstad gehouden Celam-vergadering. In de rapportage van de bisschoppenconferenties kwam deze zaak opmerkelijk veel aan de orde. Ook op de Nederlandse Antillen is sprake van een dergelijke activiteit. Daarom wordt hierbij het verslag van NRC/Handelsblad correspondente Marlise Simons overgenomen.

De 61 bisschoppen die de om het jaar te houden bijeenkomst bijwoonden spraken zich ook uit voor een onderzoek naar deze sekten, welke veelal door 'Amerikaanse predikanten werden opgezet en die financiele steun krijgen van religieuze en lekengroeperingen in de VS. In interne documenten en privé-discussies, zo zei een aantal bisschoppen, is het secretariaat van de conferentie al bezig een strategie uit te werken als antwoord op de groei van de sekten waardoor de katholieke kerk zich in haar belangen bedreigd voelt.

De kerkelijke hierarchie wil ten dele dezelfde methoden hanteren die de sekten het afgelopen decennium zoveel succes hebben opgeleverd. Daartoe behoren een agressiever gebruik van radio en televisie, meer ruimte voor populaire riten, zoals zingen, dansen en handenklappen tijdens de dienst, en een groter gebruik van de bijbel in het onderwijs.

In veel Latijns-Amerikaanse landen worden televisie-programma's uitgezonden van de zogenaamde "elektronische kerken", die vaak op de Amerikaanse televisie verschijnen. Daarnaast moet de kerk priesters krijgen die het hun belangrijkste taak vinden leken op te leiden, en moet zij de leken in het algemeen mobiliseren om hun rol in bekeringswerk, onderwijs en kerkelijke activiteit te vergroten, aldus een aantal bisschoppen.

AGRESSIEF

"We zullen geen polemiek aangaan met de sekten", zei een Latijns-Amerikaanse bisschop die anoniem wilde blijven. "Maar we moeten erachter komen waarom de sekten zo aanslaan en daar moeten we van leren".

Sommige bisschoppen vinden dat de hierarchie nogal laat is met zijn reactie op een beweging die - aldus fundamentalisten - duizenden kerken op het hele continent heeft gevestigd en sinds het eind van de jaren zestig tussen de tien en vijftien procent van Latijns-Amerika heeft bekeerd. Hoezeer de sekten de hierarchie verontrusten bleek wel uit het feit dat ze een van de meest besproken onderwerpen van de conferentie waren.

Katholieke bisschoppen en leiders van de traditionele protestantse kerken maken zich vooral zorgen over de volgens hen "agressieve en vijandige" stijl van de dominees van de Pinkstergemeente, die in hun preken vaak andere godsdiensten beledigen. In Latijns Amerika is de katholieke kerk vanouds de belangrijkste. Er wonen zo'n 500 miljoen katholieken, de helft van alle katholieken ter wereld.

BREDERE OPZET

In vraaggesprekken hier en elders in het gebied zeggen bisschoppen onveranderlijk dat ze de groei van de protestantse sekten zien als onderdeel van een bredere politieke opzet, het werk van conservatieve groeperingen in de Verenigde Staten die een tegenwicht willen voor de katholieke druk om sociale hervormingen van de grond te krijgen.

Maar geen van de kerkelijke leiders heeft enig bewijs geleverd voor deze beschuldigingen. "We weten dat de sekten door rechtse regimes met open armen worden ontvangen," zegt monseigneur Roman Arrieta, aartsbisschop van Costa Rica. "Maar de katholieke kerk wordt op veel manieren van buitenaf belegerd. Behalve de fundamentalisten zijn er ook de niet-christelijke groepen zoals de volgelingen van Moon, de Mormonen en de oosterse religies. Wij moeten ons afvragen wat dat voor ons betekent".

VERDEELD

Hoewel ze het op dit punt eens waren bleken de prelaten verdeeld in hun meningen over de twistpunten in de kerk zelf, bijvoorbeeld over de links-georienteerde aanhangers van de "bevrijdingstheologie" en, anderzijds, de groeiende beweging van "charismatici" die de nadruk leggen op het zuiver spirituele en wonderbaarlijke. Sommige bisschoppen zien deze bewegingen als een poging de kerk te vernieuwen, en de kerk kan zich volgens hen deze diversiteit permitteren als zij maar een dialoog met de verschillende groeperingen onderhoudt. Anderen, een meerderheid misschien, lijken zich meer aan te sluiten bij de lijn van het Vaticaan die inhoudt dat deze groepen "afgedwaald" zijn en tot de orde moeten worden geroepen.

ROBERT MUGABE
..... honderden omgekomen ...

Wereldraad verontwaardigd over El Salvador

GENEVE — De Wereldraad van Kerken heeft zijn verontwaardiging uitgesproken over de moordaanslag op de voorzitster van de Mensenrechten-commissie van El Salvador Marianella Garcia Villas. Zij stierf onder verdachte omstandigheden in de gevechtszone, toen zij op onderzoek uit was om vast te stellen of het Salvadoriaanse leger inderdaad gebruik maakt van chemische wapens en napalm. Zij is bruut vermoord, toen zij haar bewonderenswaardig werk verrichtte aldus de Wereldraad.

Aartsbisschop San Salvador:

Humanitair werk is riskant voor leven

SAN SALVADOR — De aartsbisschop van San Salvador, mgr Arturo Rivera y Damas betreurt de vertraging in het proces tegen de van moord op vier Amerikaanse religieuzen beschuldigde militairen. Hij zei dit in zijn wekelijkse preek. De religieuzen werden in december 1980 vermoord.

Helaas voor ons land en voor de familieleden herleeft dit proces slechts wanneer de tijd is aangebroken om voor economische en militaire hulp aan te kloppen. Hij doelde daarbij op het feit dat in de VS de kwestie van de hulpverlening om het half jaar aan de orde is. In dit proces is door de procureur generaal het bewijsmateriaal zoals door de FBI van de VS werd verzameld van tafel geveegd als niet geldig omdat de opdracht tot dat onderzoek door een andere regering van El Salvador was gegeven. Het proces zal als gevolg daarvan wel weer op de lange baan geschoven worden. In Amerika is bij meer dan één gelegenheid de voortzetting van de hulp afhankelijk gesteld van dit proces en de vervolging van de verdachte militairen.

In dezelfde preek betreurde de aartsbisschop de dood van de voorzittster van de Salvadoriaanse mensenrechten-commissie Marianella Garcia Villas. De regering is van mening dat deze commissie met links sympatiseert. Volgens de aartsbisschop is deze moord niet voldoende door de regering opgehelderd. Hij meende tegenstrijdigheden te zien in de verklaringen van de overheid over deze zaak. Mgr Rivera Y Damas wees er in dit verband op dat degenen die zich inzetten voor dit soort humanitaire organisaties hun leven riskeren, allen omdat zij rond deze irrationele oorlog wat menselijkheid willen betrachten".

Bolivianen herdenken vermoorde priester

LA PAZ — Ongeveer vijfduizend mensen hebben deelgenomen in de Boliviaanse hoofdstad La Paz aan een mars ter nagedachtenis aan de Spaanse priester Luis Espinal Camps die drie jaar geleden werd vermoord door onbekend gebleven individuen, maar zo goed als zeker in opdracht van het Boliviaanse leger of van de rechtse invloedrijke kringen. De mars voerde van het centrum van de stad naar de rand van de stad, waar toen het stoffelijk overschot van de sociaal actieve priester ernstig verminkt werd teruggevonden. Op de betrokken plaats werd een misviering gehouden in aanwezigheid van vakbonds- en politieke leiders, studenten en de pers.

Espinal Camps was een erkend criticus van het militaire extreem-rechtse bewind. Hij was ook de oprichter van een links weekblad Aqui. Daarin bracht hij dikwijls de kwestie ter sprake van de nauwe banden van de handel in verdovende middelen en de machthebbers. In deze rubriek werd onlangs aandacht besteed aan een beschouwing van Espinal Camps over 'De kerk heeft twee gezichten."

Paus in 1984 naar Venezuela

CARACAS — Paus Johannes Paulus II zal volgend jaar een bezoek brengen aan Venezuela en niet dit jaar. Zo heeft kardinaal Jose Ali Lebrun verklaard tegenover het officiele Venezolaanse persbureau Venpres. Men had de paus aanvankelijk graag als gast gezien bij de viering van het tweede eeuwfeest van Bolivars geboorte. De paus kan nu niet komen, omdat hij al andere verplichtingen heeft, werd gezegd.

Zoals bekend heeft de bisschop van Willemstad mgr Wim Ellis onlangs ook een verzoek aan de paus gedaan om een bezoek te brengen aan zijn bisdom. Dit ter gelegenheid van het zilveren feest van de verheffing van het apostolisch vicariaat tot bisdom, hetgeen gebeurde onder mgr Michael Holterman O.P.

Glemp: bezoek paus aan Polen even zwaar als reis naar Midden Amerika

WARSCHAU — "Het bezoek van de paus aan Polen wordt even moeilijk als dat aan Midden-Amerika". Dat zei de primaat van Polen, kardinaal Jozef Glemp, voor ongeveer 1.500 gelovigen in een preek in de kerk van de H.Michael in Warschau. De paus komt op 18 juni naar Polen en zal een een week blijven.

Glemp zei, dat de paus tijdens zijn bezoek aan Polen evenzeer met maatschappelijke problemen geconfronteerd zal worden als in Midden-Amerika. Hij verkeert als Pool in een bijzondere positie op deze bodem vol spanningen en gevoelens, aldus Glemp, die de Poolse autoriteiten prees voor hun positieve houding bij de onderhandelingen in verband met het bezoek.

Glemp liet in zijn preek duidelijk uitkomen, dat de paus ook ontmoetingen zal hebben met vertegenwoordigers van de Poolse regering. Johannes Paulus II komt niet alleen als godsdienstig leider, maar ook als staatshoofd van het Vaticaan naar Polen. Zijn bezoek heeft daarom ook een officieel en maatschappelijk karakter, aldus Glemp.

Glemp zei dat een van de problemen bij de voorbereidingen van de reis het vraagstuk is van de mensen die sinds de invoering van de staat van beleg in december 1981 gevangen zijn genomen. Er is in Polen nog een bedrukte stemming die haar oorzaak heeft in het besef van het kwaad, dat men heeft moeten doorstaan, aldus Glemp. Indirect wees hij de vrees van sommige vertegenwoordigers van de regering van de hand, dat het pausbezoek voor politieke acties gebruikt kan worden. De kerk heeft nooit tegen iemand opgehitst, aldus de Poolse primaat.

Glemp nam het in zijn preek op voor de Poolse kunstenaars, die onlangs door de Poolse leider, generaal Jaruzelski, van anti-socialistische activiteit werden beschuldigd. "Werkelijk cratieve activiteit is in wezen een product van verzet tegen het kwade. Als gezegd wordt, dat kunstenaars stil moeten blijven en creatief moeten zijn zonder een houding van verzet, is dat erg droevig", aldus kardinaal Glemp.

De ondergrondse leiding van de Poolse vakbeweging Solidariteit heeft na een geheim beraad aangekondigd dat zij zich zal onthouden van demonstraties tijdens het bezoek van de paus aan Polen. De ongrondse coordinatiecommissie TKK herhaalde tevens een eerdere oproep aan de autoriteiten om een amnestie af te kondigen voor alle politieke gevangenen teneinde een "passend klimaat voor het pauselijk bezoek" te scheppen.

De vijf leden van de TKK zijn na de afkondiging van de noodtoestand in december 1980 ondergedoken. In hun verklaring staat dat de paus naar een land reist "waar gezinnen wenen voor de doden en de gevangenen. Hij komt naar een land waar de grondrechten van de mens zijn vertrapt en de nationale trots gekwetst. Het Poolse volk heeft het recht te verwachten dat een passend klimaat wordt geschapen voor het pauselijk bezoek aan Polen en dat aan alle politieke gevangenen amnestie wordt verleend".

De TKK riep de leden van Solidariteit voorts op tot demonstraties op 1 mei "uit solidariteit met de strijd van de Poolse arbeiders". In een andere verklaring had de ondergrondse leiding al opgeroepen tot demonstratieve acties op 3 mei, de dag waarop herdacht wordt dat Polen op 3 mei 1791 zijn eerste democratische grondwet kreeg. De mensen zouden dan plechtig gekleed naar hun werk moeten gaan, een schildje dragen in de nationale kleuren rood-wit en een minuut stilte in acht nemen om 12.00 uur 's middags.

..... bezoek aan een land vol spanningen en gevoelens .....

Kerk en wereld

Argentijnse bisschop wil een "vergeet-wet"

PORT AU PRINCE — De Argentijnse bisschop Antonio Guarracino, secretaris van de Latijns-amerikaanse bisschoppenconferentie Celam, heeft het voorstel gelanceerd voor een „wet om te vergeten" om zo een einde te maken aan het probleem van de verdwenenen in Argentinië. Dat zijn er volgens ingewijden tienduizenden.

Ik geloof, aldus mgr Guarracino, dat het instellen van een dergelijke Vergeet-wet een oplossing kan brengen. Anders zie ik geen oplossing.

Tijdens de Celam-vergadering, welke in Haiti bijeen kwam, erkende hij, dat de verdwenenen een „drama en een grote tragedie" in zijn land vormden en vooral voor de Argentijnse kerk. Deze heeft deze zaak opgenomen met de regering, maar men vraagt zich af: waar begint deze zaak. In 1962 toen de guerrilla zijn kop opstak in Argentinië? Deze Argentijnse bisschop die zijn termijn van vier jaar secretariaat er op had zitten, zei, dat het een heel gecompliceerde zaak is. Zo zijn er vermisten die nu nog in leven zijn.

Volgens hem zijn de relaties tussen kerk en staat in Argentinië normaal. De kerk is in dialoog met de staat over verschillende problemen, zoals over de verdwenenen, maar heeft geen enkel vijandig standpunt ingenomen. Ook deze Celam-functionaris stelde zich achter de optimitsische lijn waarmee de (Unesco-)voorzitter van de Celam, kardinaal Alfonso Lopez Trujillo van Colombia, begonnen was en welke inhoudt dat alles veel beter gaat in Latijns Amerika dan een paar jaar geleden. Zij zien overal opbloei tot democratie of aanzetten daartoe. Van de Celam-voorzitter (docent in het Marxisme vroeger) is bekend dat hij tot de conservatieve kringen behoort. Van het Argentijnse episcopaat kan in grote lijnen hetzelfde gezegd worden.

Mugabe-blad: dolksteek voor regering

Episcopaat Zimbabwe klaagt terreur aan in Matabeleland

HARARE — De zeven katholieke bisschoppen van Zimbabwe hebben de regering gevraagd een einde te maken aan de terreur van een deel van het leger tegenover de burgerbevolking in Matabeleland. Het Zimbabwese regeringsblad The Herald reageerde meteen fel daarop.

De bisschoppen van Zimbabwe verwijten de autoriteiten en de pers dat zij proberen de waarheid te verbergen. In een herderlijk schrijven ter gelegenheid van Pasen maken zij melding van de dood van "honderden en honderden onschuldigen" en van honger, veroorzaakt door het stopzetten van de bevoorrading.

In Matabeleland, de thuisbasis van de naar het buitenland gevluchte oppositieleider Joshua Nkomo, zijn volgens ooggetuigen, artsen en andere hulpverleners sinds januari meer dan 1.000 burgers gedood door leden van de Vijfde brigade. Dit legeronderdeel werd begin dit jaar naar Matabeleland gestuurd om het gebied te zuiveren van dissidenten en hun aanhangers. Die dissidenten hebben het afgelopen jaar meer dan honderd moorden gepleegd en een groot aantal mensen ontvoerd. Volgens de regering steunt de partij van Nkomo, de ZAPU, de dissidenten.

De regering van Robert Mugabe noemt de berichten over de moordpartijen verzinsels van de westerse pers en wil bewijzen voor de wandaden. Negen organisaties, waaronder "Justitia et pax" hebben Mugabe gedetailleerde rapporten toegestuurd over de situatie in Matabeleland, maar die zijn niet openbaar gemaakt.

De bisschoppen veroordelen in hun schrijven de "anti-maatschappelijke activiteit" van de dissidenten in Matabeleland. Zij stellen zich achter de pogingen van de regering die dissidenten, zelfs met militaire middelen, te bestrijden. Maar de heftige reactie op de activiteit van de dissidenten heeft de verminking en de dood van honderden en honderden onschuldigen met zich meegebracht, die niet tot de dissidenten en ook niet tot hun aanhangers behoren.

Wij zijn er van overtuigd dat nog tal van wreedheden worden begaan. Wij hebben bewijzen daarvan aan de regering gegeven, aldus de bisschoppen.

Ook gaan zij in op de honger die in sommige delen van Matabeleland heerst. Die honger wordt niet alleen veroorzaakt door de droogte. In sommige gevallen is de bevoorrading opzettelijk onderbroken. De bisschoppen geloven dat de wrede methoden het verzet te onderdrukken averechts werken. Geweld leidt tot bitterheid, haat en wraakgevoelens, zo schrijven zij.

Zij beschuldigen "verscheidene persoonlijkheden" ervan de wreedheden geheim te willen houden. De plaatselijke pers verwijten zij het Zimbabwese volk niet goed te hebben geinformeerd over het schrikbewind. Zij doen een beroep op de regering er voor te zorgen dat de excessen onmiddellijk ophouden. Ook willen de bisschoppen dat de regering een commissie van onderzoek instelt en dat schadevergoedingen worden gegeven.

Het Zimbabwese regeringsblad The Herald heeft vandaag de bisschoppen ervan beschuldigd de regering een dolksteek in de rug te hebben gegeven door hun herderlijk schrijven over de "terreur" van het leger in het zuidoostelijke Matabeleland. Het land herinnerde eraan dat kerk en staat sedert de onafhankelijkheid in 1980 in goede verstandhouding hadden geleefd. Het merkte op dat premier Robert Mugabe een delegatie van de katholieke commissie "Gerechtigheid en vrede" had ontvangen om het vraagstuk van Matabeleland te bespreken. The Herald sprak van een betreurenswaardig initiatief dat koren is op de molen van de propaganda tegen Zimbabwe in het buitenland en een miskenning van de kuiperijen tegen de jonge staat. De Zimbabwese minister van Voorlichting, Nathan Shamuyarura, had de beschuldigingen van de zeven bisschoppen volkomen eenzijdig genoemd.

Britse raad van kerken wil gesprek met Argentinie

ST ANDREWS — De Raad van Britse kerken is van plan een delegatie te sturen naar Argentinie, om te praten over het Malvinas-conflict dat een jaar eerder tot een open oorlog tussen beide landen voerde. Het wordt het eerste contact tussen de raden van kerken van beide landen sinds genoemde oorlog. Van Britse kerkelijke zijde zei men, dat men elkaar zijn standpunt moet kunnen vertellen om tot begrip te kunnen komen.

Presbyteriaans bezoek voor paus

ROME — Paus Paulus Johannes II heeft de secretaris van de Schotse Presbyteriaanse kerk John Macintyre ontvangen. Zij hadden met elkaar kennis gemaakt tijdens het pauselijke bezoek verleden jaar aan Engeland. Er werd geen communiqué verspreid na afloop van het onderhoud, waarbij onder meer over de oecumene werd gesproken.

Regeringswoordvoerder Filippijnen:

Kardinaal schendt grondwet

MANILLA — Een hoge regeringsfunctionaris op de Filippijnen heeft de primaat, kardinaal Jaime L. Sin, beschuldigd van schending van de grondwet. De kardinaal had in een toespraak tot zakenlieden in Manilla aangedrongen op beeindiging van de Amerikaanse militaire hulp aan de Filippijnen. Hij zei dat Filippino's met Amerikaanse wapens "afgeslacht en massaal vermoord werden".

De onofficiele woordvoerder van president Ferdinand Marcos voor zaken van kerk en staat, minister van Staat voor Landbouwhervorming, Jeremias Montemayer, zei: Als het bericht waar is, is dit een voorbeeld waarbij een hoge kerkelijke functionaris afdwaalt van zijn eigen terrein van bevoegdheden en zich mengt in ernstige staatszaken. Daarmee wordt het beginsel van kerk en staat dat vastligt in de grondwet, geschonden. In een drie pagina's omvattende verklaring zei Montemayer dat het commentaar van de kardinaal "onverantwoordelijk en uitermate betreurenswaardig" is.

Kardinaal Sin, die als aartsbisschop van Manilla geldt als de geestelijk leider van de 42 miljoen katholieken op de Filippijnen, zei dat hij een boodschap aan de bisschoppen in de geindustrialiseerde landen — vooral de Verenigde Staten — zond waarin hij vroeg mee te helpen tot beeindiging van de wapenzendingen naar de Filippijnen. Hij pleitte voor stopzetting van de wapenleveranties aan zijn land, waarbij hij vooral doelde op de Amerikaanse militaire hulp aan het Filippijnse leger.

Sin zei dit in de jongste van een reeks redevoeringen tegen de regering van president Marcos. Op de vraag of hij het had over de komende Amerikaans-Filippijnse defensiebesprekingen, zei de kardinaal: "Ik ontken niet dat wij hulp van dat grote land (de VS) nodig hebben. Maar zij zou niet de vorm van wapens moeten hebben, want we zullen er omwille van hun politieke overtuiging landgenoten mee doden".

Het Filippijnse leger vecht met Amerikaanse wapens in verschillende delen van het rijk tegen communistische en mohammedaanse opstandelingen.

Benoemingen voor kardinaalssteden

VATICAANSTAD — Paus Johannes Paulus II heeft aartsbisschoppen voor de steden Florence en Bologna, beide in Italie en beide bij traditie steden aan het hoofd waarvan steeds een kardinaal als aartsbisschop staat. Benoemd werd in Florence mgr Silvano Piovanelli (59 jaar), die al hulpbisschop van deze stad was en nu de opvolger is geworden van kardinaal Giovanni Benellil die in het verleden als een kanshebber voor het pausschap werd genoemd. Voor Bologna werd benoemd de 61-jarige mgr Enrico Mamfredini, bisschop van Piazenza als opvolger van kardinaal Antonio Poma die om gezondheidsredenen aftrad.

Vrees in VS over in zee gaan Reagan met Somozisten

Verzet tegen Sandinisten onderling diep verdeeld

MEXICO-STAD – „Er is maar één contra-revolutie", zei de Sandinistische leider Sergio Ramirez onlangs in een interview nadat hij geweigerd had over de verschillende tegenstanders van Nicaragua's revolutionaire Sandinistische regering te praten. „Ze dienen allemaal dezelfde Amerikaanse belangen en ze willen allemaal hetzelfde."Zo berichtte Marlise Simons in NCR/Handelsblad.

De in ballingschap levende anti-Sandinisten en hun aanhangers in Nicaragua zelf willen ongetwijfeld allemaal dat het huidige leiderschap ten val wordt gebracht en wordt vervangen door een in hun ogen minder linkse regering. Maar de oppositiegroeperingen, zijn even verdeeld als vrijwel alle andere politieke bewegingen in Midden-Amerika.

Eén van de neven-effecten van hun verschillende oorsprong, motivatie en doelstellingen, is dat de strategen in Washington het onderling niet eens zijn over de vraag of de regering-Reagan wel op het goede paard wedt in haar pogingen het huidige Nicaraguaanse bewind kwijt te raken.

In Nicaragua zelf boden de acties van de rebellen de Sandinisten vooral de gelegenheid om hun politieke controle over het land te consolideren en politieke activiteit en kritiek in de pers te beperken.

Het netwerk van buurtcomité's, oftewel Sandinistische verdedigingscomité's, speelt nu een belangrijker rol. Door de militaire acties zijn de nationalistische gevoelens aangewakkerd.

Verder zijn de Sandinisten erin geslaagd aan te tonen dat de meeste gewapende acties het werk zijn van voormalige leden van de Nationale garde, die alom wegens haar wreedheid en corruptie werd gehaat.

Maar andere tegenstanders worden niet genoemd en de regering heeft alle zinspelingen in de pers op de beroemdste deserteur, Eden Pastora, de legendarische „comandante Cero" uit de revolutie, verboden.

BEST BEWAPEND

Tot dusver blijft de rechtse beweging die de aanvallen heeft uitgevoerd het talrijkst en best bewapend. Zij begon in de Verenigde Staten waar verscheidene groepjes werden gevormd uit bannelingen in San Francisco, Los Angeles en New Orleans. De grootste organisatie ontstond echter in Miami, de traditionele bakermat voor conservatieve bannelingen uit Latijns-Amerika. Bij deze groep bevindt zich ook de zoon van de ten val gebrachte dictator Anastasio Somoza. De groep wordt getraind in Texas en Florida. Onder de namen National Liberation Army, The 15th of September Legion en The Democratic Union, gingen vele leden ervan naar Honduras om zich bij andere bannelingen te voegen, velen zakenlui – door de Sandinisten weggewerkt – vroegere leden van de Nationale Garde en een aantal voormalige Sandinisten. In Honduras krijgen zij steun van het leger en verdere training wordt verzorgd door Argentijnse militaire adviseurs.

Hun prikacties verontrustten de Sandinisten niet tot begin 1982, toen de regering van de VS direct betrokken werd bij de reorganisatie van de groeperingen door hen van wapens, uniform en financiën te voorzien. Sleutelposten in deze groepen, nu bekend als Democratische Nicaraguaanse Strijdmacht (FDN), werden gegeven aan ex-officieren van de vroegere Nationale Garde. De belangrijkste leider is nu Enrique Bermudez, een vroegere Garde-kolonel.

Eind vorig jaar werden de meeste van de 10 of 12 rebellenkampen langs de Hondurees-Nicaraguaanse grens klaarblijkelijk ontbonden, deels omdat de strategen de acties wilden opvoeren en deels omdat de vele verslaggevers en televisieteams die het gebied uitkamden, de regeringen van de VS en Honduras ernstig in verlegenheid brachten. De Sandinisten geloven dat zo'n paar duizend man in Nicaraguaans gebied zijn geïnfiltreerd, maar Amerikaanse diplomaten houden dit onofficieel op bijna 5000 man.

Hoewel de Amerikaanse ambassade in Honduras en de regering aldaar het bestaan van kampen op Hondurese bodem blijven ontkennen, ontdekte een Amerikaanse verslaggever onlangs een half leeg kamp bij de grensplaats Danli. De verslaggever zei dat hij meer dan 12 [illegible], een radio-antenne en [illegible] met dozen mortier- en fragmentatiegranaten had gezien. In de buurt gestationeerde Hondurese soldaten vertelden hem dat veel van de 100 vroegere bewoners van het kamp de grens waren overgestoken.

PASTORA

In Costa Rica, aan de zuidgrens van Nicaragua, heeft Eden Pastora gezegd dat hij nu ook klaar is voor actie en dit publiekelijk 15 april bekend zal maken. Hij is al verscheidene weken spoorloos. Sommige van zijn medewerkers zeiden dat hij clandestien in Nicaragua zit om „de zaak op poten te zetten". Pastora zegt dat er zo'n 1600 man achter hem staan. Hij houdt vol dat hij medestanders in het Sandinistische leger heeft, overgehouden uit zijn dagen als commandant aan het zuidelijk front in de revolutie en als vice-minister van Defensie in de Sandinistische regering.

Pastora verliet Nicaragua in juli 1981, zijn vertrek voorzichtig omschrijvend als „het voortzetten van de internationale strijd" om een revolutie elders op poten te zetten. Maar toen zijn moeilijkheden met de Sandinisten toenamen, trad hij in 1982 naar buiten door te zeggen dat Nicaragua een „nieuwe bezetting" had van Cubanen en de marxisten in haar regering.

Maar ondanks druk van vele kanten heeft hij standvastig geweigerd zich bij de andere opstandige groeperingen te voegen, met als argument dat hij een revolutionair is die onder geen voorwaarde zal samengaan met de vroegere handlangers van Somoza en dat de Somozisten sowieso geen kans op succes hebben.

Volgens Pastora zelf had hij oktober in Tegucigalpa een ontmoeting met generaal Gustavo Alvarez, de commandant van het Hondurese leger, en vroeg hem toestemming Hondurees grondgebied te gebruiken voor zijn plannen. Alvarez antwoordde echter: „Alleen als u zich bij de FDN voegt, de andere strijdmacht." Pastora liep weg, woedend, en is niet naar Honduras teruggekeerd.

VERGISSING

Sommige strategen en Congresleden in Washington geloven dat de VS een fatale vergissing hebben gemaakt de Somozisten te steunen in plaats van Pastora. In diens groep zitten vele politici die een rol in het begin van de revolutie hebben gespeeld, onder andere de twee vroegere juntaleden Alfonso Robles en Arthuro Cruz. Deze groep beschouwt zichzelf als progressiever dan de groeperingen in Honduras, die naar de oude status quo zouden willen terugkeren, terwijl Pastora's mensen naar revolutionaire veranderingen willen zoeken in Nicaragua, langs democratische niet-marxistische weg.

Deze groep, bekend als de Democratische revolutionaire alliantie (Arde), heeft kennelijk moeilijkheden gehad bij het gebruiken van Costa Rica als springplank voor militaire operaties. In plaats daarvan heeft ze zich geconcentreerd op een flirt met liberale en sociaal-democratische groepen in de Verenigde Staten en Europa die kritisch staan tegenover de radicalisering van de Sandinisten.

OVERNEMEN

Pastora's militaire strategie is nog niet duidelijk, maar zijn populariteit en persoonlijk charisma zouden voor de Sandinisten een groter probleem kunnen gaan vormen dan de militaire bedreiging van de FDN.

De FDN en haar CIA-adviseurs lijken ondertussen militaire taktieken over te nemen uit de tijd dat de Sandinisten nog guerrillastrijders waren en van de huidige guerrillastrijders in El Salvador. Ze recruteert strijders onder de vluchtelingen, pleegt economische sabotage, zegt interne problemen te bevechten zonder buitenlandse inmenging of ondersteuning. Ze kondigt bovendien een volksopstand aan.

Ook maakt de FDN volop gebruik van internationale propaganda. Denkend aan het succes van de vroegere Radio Sandino en El Salvadors guerrilla-station Radio Venceremos, bombarderen ze nu de ether met propaganda van hun station Radio 15 september en Radio Voice of Sandino.

De Sandinisten hebben het toenemende offensief van de rebellen beschreven als hun „Varkensbaai", dit hierbij vergelijkend met de door de CIA ondersteunde invasie van Cubaanse rebellen om Fidel Castro ten val te brengen. Het verschil is dat deze invasie een langzaam proces is. De Sandinisten, wijzend op hun krachtige politieke, militaire, en veiligheidsapparaat en hun wijdverbreide ondersteuning, zeggen dat deze invasie zal mislukken net als die in de Varkensbaai.

Tot zover Marlise Simons in NRC/Handelsblad.

Amigoe Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. getuigschrift, akte; 6. bepaalde appeldrank; 9. driftig; 14. gesloten; 15. noodkreet; 17. bepaalde beer; 19. voedingstof; 21. slotwoord; 22. groente; 23. gewicht; 25. smakeloos; 26. alleenzang; 28. titel van koning; 32. vogel; 35. vervoermiddel; 36. ongeluksgodin; 37. zitje voor een café; 39. zwijn; 41. toespraak; 42. plak; 44. onderdeel van een lied; 46. wortelstok van een tropische plant; 48. Indonesische edelman; 50. scheepsuitruster; 52. schrijfgerei; 54. lucht- of gasbolletje; 55. slaapplaats; 57. plezier, pret; 58. zwaardwalvis; 60. bitter vocht; 61. onbepaald voornaamwoord; 62. maalinrichting; 64. teek; 66. scheepsvloer; 67. slagwapen; 69. kleefmiddel; 70. Japanse munt; 71. tor; 73. kwezelachtig (Fr.); 75. conus, lichaam (wisk.); 78. werptouw; 80. soort erwt; 83. alcoholische drank; 84. rubberboom (Ind.); 86. namaak, bedrog; 89. eetbaar knolletje; 91. oogziekte; 92. Japanse parelduikster; 94. electrisch geladen deeltje; 96. muzieknoot; 97. meteen, weldra; 98. de onbekende; 99. roem; 100. neerslag; 101. nummer; 102. rund; 103. scheikunde; 104. scheepsvloer; 105. reeds; 107. bitter aftreksel; 108. op [illegible] 110. bindende regel; 111. onaangename lucht; 113. plaat; 116. grond om boerderij; 118. betaalplaats; 119. kledingstuk; 121. lomp, grof, plat; 123. niets (Lat.); 126. wijnmaat; 128. landopbrengst; 131. matrasvulsel; 133. vóór; 134. schil; 135. oude geneeskundige drank; 136. gek, raar; 137. ontkenning; 139. rij; 141. zet; 142. vestibule; 144. rechter in Drente (hist.); 145. tijdmaat; 147. via; 148. afsluitmiddel; 149. durende vijandschap; 150. kleinigheid; 152. sober, niet zeer groot; 154. werk, bep. taak; 156. kleermaker, knipper (Fr.); 157. molentrechter; 159. in het jaar; 160. loos, slim; 161. rossachtig; 163. jongere broer of zuster; 165. doorwaadbare plaats; 167. mannelijk dier; 169. oefening; 172. landstreek, plek; 174. Engels bier; 175. opening; 176. ogenblik; 178. rekening; 180. hondensoort; 181. godsdienstig lied; 182. zuil, pilaar; 185. zandheuvel, duin; 186. vrucht; 187. oxydatie; 188. groep van 3 bijeenhorende zaken.

VERTICAAL: 1. projektiel; 2. serie; 3. vanaf; 4. boom; 5. treuzel; 6. afstandsmaat; 7. ritmische beweging; 8. geloof; 9. hevige afkeer; 10. sprookjesfiguur; 11. muzieknoot; 12. elpenbeen; 13. ingewand van haring; 14. wat men nodig heeft om te hijsen/takelen; 16. getroffen; 18. brandstof; 20. rede; 23. ijzerhoudende grond; 24. bevel; 27. inwendig orgaan; 29. kledingstuk; 30. wondvocht; 31. gelooide dierehuid; 33. getal; 34. achterstuk van een altaar; 37. op hetzelfde ogenblik; 38. vertragingstoestel; 40. klos; 43. het zich beklagen; 44. gevangenis; 45. aantal; 47. vloertje, portaal; 49. boom; 51. niet schrander; 53. Indisch rijstgerecht; 55. zuivelprodukt; 56. zuurdeeg; 59. vrucht; 61. afstandsmaat; 62. broodsoort; 63. troefkaart; 65. kweker; 68. mannelijk dier; 72. ton; 73. kerkelijke straf; 74. verstand; 76. slagwapen; 77. weg met bomen; 79. bid (Lat.); 81. geselwerktuig; 82. file; 84. karaat (afk.); 85. opgekropt haatgevoel; 87. plaats waar iets ophoudt; 88. dichter; 90. gespannen; 91. niet scherp; 92. schamel bezit; 93. rentmeester; 95. deel van de hals; 99. water in Utrecht; 106. vracht; 108. bep. verlichting; 110. korenzeef; 111. ontvangkamer; [illegible] 115. stipt, nauwkeurig; 117. zich fris en gezond voelend; 118. vogel; 119. lekkernij; 120. soort stof; 122. muzieknoot; 124. bep. weefsel; 125. sportartikel (kracht); 126. woonboot; 127. dierenverblijf; 129. niet openbaar; 130. opspringend deeltje vocht; 132. bep. onderzoek; 135. de opperste der goden (Rom. myth.); 136. broodsoort; 138. tijdrekening; 140. snelheidvaart; 141. kleine samenhangende hoeveelheid wollige stof.; 143. kamer waar onderricht wordt gegeven; 146. enzovoorts (afk.); 148. mannetjes bij; 150. land in Afrika; 151. potlood/stift; 152. halfbloed; 153. handvat; 155. groei; 158. plaats in Gelderland; 162. lichte, gekeperde wollen stof; 163. plaats in provincie Zeeland; 164. hevig, zeer; 165. kleur; 166. evenzo; 168. bep. haarkleur; 169. vuur; 170. bar; 171. verharde huid; 173. familielid; 174. Noorse god; 177. vod; 179. gesloten; 181. rivier in Italië; 182. [illegible] (afk.); 183. karaat (afk.); 184. muzieknoot.

..... *Argentijnen vastbesloten over souvereiniteit van Malvinas* .....

Oorlog was van begin af aan gedoemd te mislukken

Argentinie over Malvinas nog steeds eensgezind

BUENOS AIRES – Een jaar na de noodlottige Argentijnse invasie van de Falkland-eilanden, kijkt het land terug op de actie als een nauwelijks overdacht militair avontuur dat gedoemd was te mislukken. De golf van nationale vreugde waarmee de invasie op 2 april 1982 in eerste instantie werd begroet, sloeg al gauw om in diepe ontgoocheling nadat de Britse troepen tien weken later de eilanden heroverden. Politieke leiders, die in april de bezetting verwelkomden na 150 jaar Brits gezag, laken nu de strijdkrachten, omdat zij het land in een oorlog hebben verwikkeld die geen enkele kans van slagen had.

Zelfs hogere officieren die toposities bekleedden tijdens de korte oorlog, geven nu onder vier ogen toe dat Argentinië een verloren strijd begon. Met een Veiligheidsraad die Argentinië veroordeelde als een agressor en de steun van de Verenigde Staten en de NAVO voor Engeland, kon Argentinië met geen mogelijkheid de eilanden blijven verdedigen, aldus de militairen.

Niettemin heeft het militaire débacle niets veranderd aan de vastbeslotenheid in Buenos Aires op alle mogelijke manieren de soevereiniteit over de eilanden voor zich op te eisen. De herovering van „onze Malvinas" geniet de hoogste voorrang in het buitenlandse beleid en is een van de weinige punten waarover de regerende militaire junta en de leiders van de politieke partijen het eens zijn.

In de publieke opinie wordt de strijdkrachten niet de poging zelf verweten de eilanden met geweld te bezetten, maar wel het falen na een reeks van andere economische en politieke mislukkingen tijdens zeven jaar militair bewind. Sinds de strijdkrachten in 1976 de macht grepen is de buitenlandse schuld opgelopen van 10 miljard naar 38,7 miljard dollar en heeft de economische recessie diepe sporen achtergelaten. Bovendien leidde het meedogenloze optreden van de strijdkrachten tegen het gewapende verzet in de jaren zeventig tot de verdwijning van vele duizenden mensen voor wier lot de regering nu ter verantwoording wordt geroepen.

De oorlog was de diepste vernedering voor de militairen en was de aanleiding voor hun belofte op 30 oktober verkiezingen te houden en de macht over te dragen aan burgers in januari 1984. De herdenking van de invasie is daarom ook niet met veel vertoon gepaard gegaan. Er vonden geen officiële plechtigheden plaats op 2 april, dat op Paaszaterdag viel, en op 4 april werden herdenkingsdiensten gehouden in legerplaatsen in het hele land ter ere van de ongeveer 800 Argentijnen die zijn gesneuveld. Die maandag was wel een vrije dag voor iedereen. Volgens militaire bronnen mochten de Argentijnse televisiestations voor de eerste keer scènes van het strijdtoneel vertonen, die zijn gefilmd door cameraploegen die de Britse troepen volgden.

In deze tijd brengt een delegatie van verwanten van Argentijnse militairen, die tijdens de oorlog zijn verdwenen, een bezoek aan West-Europa op zoek naar informatie waaruit zou kunnen blijken dat hun familieleden nog in leven zijn als gevangenen in Engeland of als vluchtelingen in andere landen. Volgens de voorzitter van de commissie van verwanten, Isias Jimenez, zijn er ongeveer 250 Argentijnen verdwenen zonder definitief bewijs dat zij zijn omgekomen.

Na de ondergang in de strijd, is Argentinië een diplomatiek offensief begonnen om meer steun te vergaren voor zijn aanspraken op de eilanden en Engeland te dwingen de onderhandelingen te hervatten. Tegelijkertijd weigert Buenos Aires echter een formeel bestand te ondertekenen en houdt Londen tegen hoge kosten een 4.000 man sterk garnizoen in stand op de eilanden om ze te beschermen.

Het diplomatieke offensief heeft tot nog toe op twee fronten succes geboekt. In november nam de algemene vergadering van de Verenigde Naties een resolutie aan, waarin de Argentijnse aanspraken worden onderschreven en Engeland wordt opgeroepen de onderhandelingen over de toekomst van de eilanden te hervatten. Op de topbijeenkomst van de niet-gebonden landen in New Delhi werd een dergelijke tekst aangenomen.

De Argentijnse strijdkrachten houden het Britse garnizoen voortdurend paraat. Hoge officieren maken er geen geheim van dat Argentinië technisch nog steeds in staat van oorlog is met Engeland en op een goede dag een nieuwe poging zou willen wagen tegen de eilanden. Volgens diplomatieke bronnen komen Argentijnse gevechtsvliegtuigen herhaaldelijk in de buurt van de 150-mijls zone die Engeland rond de eilanden heeft ingesteld.

Argentinië vervangt ook gestaag het militaire materieel dat het in de oorlog is verloren en koopt nieuwe wapens om de gaten in de verdediging te vullen die tijdens de oorlog bleken te bestaan. Officieren geven echter toe dat het zeker jaren zal duren voordat de strijdkrachten in staat zijn een nieuwe invasie te beginnen.

De verantwoordelijkheid voor de nederlaag is een gevoelig punt binnen de Argentijnse strijdkrachten, met name in het leger waar hoge bevelhebbers uit de oorlog nog steeds topfuncties bezetten. Een gemeenschappelijke commissie onder leiding van de gepensioneerde generaal Rattenbach werkt aan een rapport over de voorbereiding en het verloop van de oorlog om dergelijke spanningen te ontzenuwen.

Hoewel de Falkland-oorlog een zeer emotioneel onderwerp blijft in alle sectoren van de samenleving, wordt het op de achtergrond gedrukt door de overgang naar de democratie en de economische crisis. In toespraken van politici blijven de Malvinas zelden ongenoemd, maar zij concentreren zich op de verkiezingen en kritiek op het economische beleid van de regering.

Britse bezoekers in Argentinië tonen zich over het algemeen verrast door de hartelijke manier waarop zij worden behandeld. Een algemene indruk is dat het Falkland-conflict een waanzinnige actie was, het gevolg van de koppigheid van politieke leiders in zowel Londen als Buenos Aires en dat het Britse en Argentijnse volk geen enkele reden hebben vijanden te zijn.

Oplossing Kruiswoordpuzzel

WINNAAR van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 8 april 1983:

P. C. Goebert
Pos Chiquito 82-A
Aruba

Hij/zij kan langs komen (Redaktie Amigoe Aruba) om zijn/haar prijs (fl. 25,–) op te halen.

Oplossingen van deze week dienen vóór 22 april 1983 in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, of P.O.B. 577.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór 21 april 1983 in te dienen: Aruba - Nassaustraat 110, Bonaire - bij de heer Linkels, Gouverneur N. Debrotweg z/n of P.O.B. 122 en op St Maarten: Vance James.

Op de enveloppe duidelijk vermelden:
KRUISWOORDPUZZEL

Inlichtingendienst...

(Vervolg van pag. 3)

president worden omdat hij nu al hard bezig is afgevaardigden in het kiescollege dat de president moet aanwijzen, te kopen. Op dezelfde manier slaagde Maluf er in 1978 ook in om tegen de wil van de regering de nominatie voor het gouverneurschap van de deelstaat Sao Paulo in de wacht te slepen. Binnen de regering neemt het besef toe dat Malufs opmars slechts met zeer grove middelen gestopt kan worden.

Ondertussen heeft Figueiredo duidelijk gemaakt wie hij zelf het liefste als zijn opvolger ziet. Dat is de huidige vice-president, Aureliano Chaves, Chaves, die om mysterieuze redenen onlangs twee maanden in het ziekenhuis doorbracht (gefluisterd wordt over een aanslag op zijn leven), wordt gesteund door een belangrijk deel van het leger en is voor de oppositie aanvaardbaar als een kandidaat van nationale verzoening. Tot zover Roel Janssen in NRC Handelsblad.

Oud-leerling Johan Oldenboom:

"Ik heb dagelijks plezier van de opgedane kennis"

Voor de redactie van Changá en de Ñapa had RC-docent Reginald Romer een vraaggesprek met de heer Johan Oldenboom, thans hoofdcommissaris van politie op de Nederlandse Antillen, als oud-leerling van het Radulphus College over het 35-jarig bestaan van de school.

Vraag: Als oud leerling van het R.C. voelde U zich thuis op die school?
Antwoord: Ik voel mij zeer thuis op die school.
V: In welke jaren zat U daar?
A: ik heb daar de beginperiode meegemaakt. Ik praat nu over de jaren 1950-1955 waarin wij die ontwikkeling hebben meegemaakt, dat het R.K.-onderwijs de noodzaak zag een middelbare school in het leven te roepen voor de katholieke gemeenschap.
V: Wat kunt U ons vertellen over deze periode?
A: Deze periode was een periode van verhuizingen. Wij zijn begonnen op het Sint Thomas College. Daar hebben wij wat barakken gehad. Wij zijn toen gegaan naar het Zwijsen College, gedeeltelijk in barakken, en daarna zijn wij uiteindelijk in 1953 terecht gekomen in het gebouw waar nu het R.C. is. In die periode hebben wij veel zelf moeten doen, veel moeten sjouwen, omdat de zaken anders lagen dan tegenwoordig, waarin, naar mijn smaak, nog te veel door anderen werd gedaan.
V: Hoe vond U het docentenkorps, b.v. autoritair, laissez-faire of democratisch?
A: Ik moet zeggen hun professionalisme was enorm hoog. En ik heb er nu nog na zoveel jaren enorm profijt van, omdat deze mensen, hun kennis hun professionalisme enorm hoog was. In de tweede plaats gaven zij niet alleen les maar zij gaven ons ook een groot deel van vorming mee en ik moet zeggen na zoveel jaren waarin ik een bepaalde funktie heb kunnen krijgen in de gemeenschap ook op internationaal niveau, dat ik dagelijks plezier heb van de wijze waarop mij kennis en vorming is bijgebracht.

Naar mijn gevoel waren zij helemaal niet autoritair. Natuurlijk, als je vergelijkt wat er nu allemaal gebeurt, zou je kunnen zeggen dat zij autoritair waren. Maar begrippen zoals tijd, afspraken, die dingen zijn heden ten dage nog heilig voor mij en ik moet zeggen dat is ons bijgebracht. Je kunt wel zeggen dat die dingen autoritair zijn, maar het is helemaal niet autoritair. Wij moeten in de jongere jaren leren om op tijd te zijn, ons aan afspraken te houden. Wanneer er huiswerk werd opgegeven, dan moest het gedaan worden en wanneer je het niet had gedaan, dan moest je een aanvaardbare reden hebben.

Het onderwijs is naar mijn smaak geen ontspanning geen tijdverdrijf. Het is het bouwen aan jezelf, aan je toekomst en dan kun je niet alleen maar rekening houden met laat ik zeggen wat er in de boeken staat en wat men doceert. Omdat je een groot gedeelte van je jeugd op die scholen bent, hebben die leerkrachten volgens mij een grote verantwoordelijkheid in die 5 à 6 uren dat zij daar lesgeven. Dat is mijn oordeel. Als ik gesprekken heb met oud-leerlingen van die periode en we zien daar op terug, dan zijn wij zeker niet ontevreden.
V: Hoe was de verhouding van de leerlingen onderling?
Ik moet zeggen, de school was klein. Wij zaten met 100 man op die school, misschien 130. Wij zaten konstant in een klas van 15-16 man waardoor je een enorme binding had. Dat is nu eenmaal zo en na 28 jaar, toen wij 25 jaar van school waren, heeft de groep nog een onderonsje gehad met de echtgenoten. Laatst nog is een oud-collega van ons overgekomen en we zijn toen ook spontaan bij elkaar gekomen. Tekenen dat in die periode al een goede basis is gelegd, want om na 28 jaar nog spontaan bij elkaar te komen betekent dat onze verhouding enorm goed was. Wij waren kritisch met elkaar, wij hielpen mekaar. Wij hadden geen gymnastieklokaal het moest allemaal op een open veld. Wij moesten lopen. Ik merk dat, doordat die tijd niet zo makkelijk was, je veel steun van elkaar kreeg.
V: Wat denkt U van het gebouw, de plaats, de tuin, de lokalen en de hele omgeving?
Toen wij daar kwamen, waren wij dol gelukkig want wij hebben enorm gereisd onder zeer slechte omstandigheden. Toen wij het gebouw kregen was het geen probleem in die tijd. Iederéén kwam op tijd, er was voldoende openbaar transport, naar ons oordeel. Velen kwamen met de fiets. Ik zelf ook, dus dat was geen probleem.

V: Zaten er veel fraters op deze school en wat denkt U van hun werkzaamheden m.b.t. het onderwijs op onze eilanden?
Op het R.C. zaten in mijn periode, geloof ik, 5 à 6 fraters. De voor ons onvergetelijke frater Gualbert, die toch de grote man is geweest en waar ik persoonlijk enorm veel achting voor heb, vooral de wijze waarop hij met ons is omgegaan. Ik vond de fraters in die periode een echte stimulans, omdat naast het onderwijs zij ook aandacht hadden voor ons. Ik noem b.v., zij bemoeiden zich intensief met onze vorderingen. Hun meeleven. Wij hadden sportdagen, en zij waren konstant met ons. En wanneer wij zo nu en dan bij elkaar komen dan gaan onze gesprekken toch grotendeels niet alleen over die fraters, maar ook over die lekenleraren van toen met hun hebbelijkheden en onhebbelijkheden. Maar dat hebben wij allemaal en toch denken wij met vreugde eraan terug.
V: Is er tijdens bovengenoemde periode iets gebeurd dat U nooit zult vergeten en dat U ons wil vertellen? Een prettige of minder prettige ervaring?
A: De meest prettige ervaring was toen wij hoorden dat wij geslaagd waren. Uiteraard, want na zoveel jaren, je bent vanaf je 6e jaar bezig met het onderwijs, dan ben je er van af. Dat denk je dan, in die periode. Het is zo dat na verloop van tijd de onprettige dingen natuurlijk vervagen. Dat is het hele leven gelukkig zo, zodat ik me onprettige dingen niet meer kan herinneren.
V: Wou U altijd Hoofd-Commissaris worden of een andere funktie gaan bekleden in de maatschappij en wat voor rol speelde het R.C. in uw gedachtenwereld?
A: Het is dus zo: het R.C. en mijn ouders. Ik bedoel zo, je krijgt een gedachtengang van huis mee. Dat wordt gecombineerd met een goede begeleiding op school en ik kom uit een politiegeslacht. Mijn grootvader was bij de politie. Mijn vader was bij de politie, dus ik ben de derde generatie. Dat gedeelte heeft altijd bij mij een bepaalde rol gespeeld en de invloed van de school, in die jaren toen wij daar kwamen was dat de eerste generatie van jonge katholieken massaal de kans kreeg om naar de middelbare school te gaan. Je moet de tijd niet vergeten waarin wij toch bepaalde ambities hadden. En als ik nu teruggrijp - 35 jaar, heeft het R.C. - en dan wil ik mij bij deze niet wegcijferen - zeer prominente mensen, een relatief grote groep, voor de maatschappij geproduceerd. Dat is zonder meer het vermelden waard. Ik wilde meer in de juridische richting, maar het is dit geworden en het heeft toch verband met elkaar.
V: Had U toen bepaalde wensen b.v. - meer inspraak van de leerlingen, ander lesrooster, organiseren van bepaalde clubs, iets anders veranderd willen zien?
A: Ik moet zeggen, wij vonden het programma erg zwaar, dat waren programma's van half acht tot een uur met de zaterdag erbij. Veel huiswerk, Het enige waar wij op het laatst wat inspraak in wilden hebben was dat de proefwerken een beetje verspreid werden en dat er wat coordinatie was en dat wij niet overladen werden. Maar ten aanzien van inspraak en dergelijke, dat was toendertijd geen punt van discussie eigenlijk. Wij waren erg kritisch en in de klas zeiden wij ook wat wij dachten en ik kan mij herinneren dat bepaalde leerkrachten lesgaven met methodes die niet goed waren en wij snapten het niet.

Ik moet zeggen de directeur

JOHAN OLDENBOOM

van toen, frater Gualbert, zaliger, had toen een systeem dat hij gauw wist wat er aan de hand was en dan merkte je een verandering zonder dat je eigenlijk aan tafel moest gaan zitten. Hij bracht die veranderingen aan. Ik neem aan dat hij dan met de leraren sprak en dat hij bepaalde roosterveranderingen doorvoerde, zodat hij er dus rekening mee hield. Maar ik praat nu over een school met ongeveer 100 leerlingen. Het was overzichtelijker. Hij had meer tijd voor dit soort zaken. Want wat gebeurt er vaak in een organisatie, je kunt het natuurlijk laten uitlopen, problemen scheppen en dan aan tafel gaan zitten en dan is het vaak moeilijk om het op te lossen. Maar hij sprak met de leerlingen, hij was konstant bezig. Wij kwamen ook vaak in onze vrije tijd terug om de tuin, die daar nu staat, te verzorgen en dat is grotendeels van ons in die jaren. En dan kreeg je toch een vriendschappelijke verhouding, die wij gepast voelden. In die tijd waren de verhoudingen anders. Toch hield hij rekening met een hoop dingen, maar ook de lekenleraren waren zeer meewerkend. Zij kwamen met hun eigen auto en dan gingen wij naar de baai en dan voerden wij gesprekken met hen. Ik wil niet zeggen dat wij rechteloos waren, beslist niet, ik heb dat gevoel althans nooit gehad.
V: Denkt u dat de aanwezigheid van het R.C. onze maatschappij bewuster en kritischer heeft gemaakt?
A: Ik geloof dat zeer zeker, zeer zeker. Ik weet nog goed toen wij eindelijk in ons nieuwe gebouw kwamen in 1953, dat wij een enorm gevoel van trots hadden. Wij stelden ons erg kritisch op en er waren allerlei punten aan de orde. Ik geloof zeer zeker dat als het R.C. er niet was geweest, wij - naar mijn gevoel, als ik nu achteraf terugkijk - toch wel misschien niet die mogelijkheden hadden kunnen krijgen die de gemeenschap thans zichzelf geboden heeft.
V: Hoe hadden de leerlingen van de andere eilanden hun tijd op deze school ervaren?
A: In mijn periode heb ik velen gezien, van Aruba, Bonaire. Eén die mij binnenschiet is de heer Pourier, en van de Bovenwinden en zij waren in het begin een beetje vreemd, trokken veel met hun eigen mensen op, maar de verhoudingen waren zeer prettig ik moet zeggen er werden toen grapjes gemaakt over en weer over de eilandelijke afkomst maar ik moet zeggen het was een gesloten geheel.
V: Hoe stelt U zich de situatie voor op het ogenblik op het R.C. en wat denkt U dat het zal worden in de toekomst?
A: Als ik de kranten lees en ik rijd dagelijks langs het R.C., omdat ik daar in de buurt woon, dan heb ik de indruk dat de school te klein is geworden. Het is een soort fabriek geworden en er rijzen allerlei noodgebouwen op. Ik zie enorm veel mensen. Ik geloof dat dit het onderwijs niet ten goede komt. Ik zie het ook bij de Politie als je huisvestingsproblemen hebt, heeft dit meteen zijn weerslag op de mensen die daar moeten werken. Wat ik in de kranten lees, vind ik niet altijd bevorderlijk voor het onderwijs. De ongenuanceerde wijze waarop dingen vaak geplaatst worden. Ik zie alleen maar en ik lees alleen maar onze problemen. Ik lees nooit over oplossingen. Ik lees nooit wat gaan wij doen en dat vind ik jammer want ik vind dat wij optimistisch moeten blijven. Wij moeten vooral met de jeugd praten over oplossingen, over de toekomst en dus niet steeds maar over problemen, problemen, dus negatief praten.

Ik geloof dat, maar dat is erg persoonlijk, het onderwijs na invoering van de Mammoetwet, een stap achteruit heeft gedaan. **Als ik nu praat met mensen van** b.v. HAVO en ik ken er veel die in de loop der jaren bij de politie zijn gekomen, en ik moet dat in kommissie-verband bekijken, dan vind ik dat hun kennis aanzienlijk minder is. Ik vind dat hun savoir-vivre, zonder te generaliseren, minder is geworden en dat stemt mij een beetje somber, omdat je in het leven natuurlijk kennis moet hebben en je moet veel savoir-vivre hebben. Ik merk het nu zelf en als je deze combinatie niet hebt, dan kun je nog zo intelligent zijn en dan kun je nog van alles zijn, maar dan ben ik bang dat er velen niet bereiken wat zij in wezen zouden kunnen bereiken. En daar speelt de openbare school een enorme rol bij.

Ik geloof dat de programma's niet moet worden gemaakt in de geest: hoe haalt iedereen een diploma. Het moet zijn, dat wanneer je dat diploma hebt iedereen zegt, hé, die moet ik hebben en dat was in mijn jaren zo. Wij zijn er nog steeds trots op dat wij behoorlijk zijn onderricht, in een veelvuldig pakket. Je zou zeggen veel huiswerk dan verslaaf je ze, maar de kosten gaan voor de baten uit. Je moet meedoen en daar heb je later alleen maar plezier van. En trouwens wat voor andere zorgen heb je aan je hoofd, vader en moeder, werkten hard. Je moet alleen maar hard studeren. En in mijn jaren was het niet zoals nu. Er zaten veel jongens op school. Het was toen alleen maar jongens op het R.C., die het helemaal niet goed hadden, die het financieel slecht hadden. Deze mensen bekleden heden ten dage goede funkties, want er is dus hard gewerkt in die periode. Wij studeerden un het nederlands. Ik ken verschillende jongens die thuis geen krant hadden, geen radio hadden, geen televisie en alleen papiaments sprekende mensen om hen heen. Die moesten al om 5 uur opstaan om in de stad op school te komen en die beheersten het nederlands perfekt. Ik moet zeggen dat onze leraren zonder dat ik de huidige leraren te kort doe, enorm gemotiveerd waren.
V: Elk jaar levert het R.C. een x-aantal leerlingen die verder willen studeren of te wel een baan gaan zoeken. Hoe schat U de kansen voor deze leerlingen in?
A: Hier is een enorm belangrijke weg weggelegd voor de leiding van de school om te begeleiden. Ik merk b.v. dat onze gemeenschap geen tolken heeft, beroepstolken, geen goede vertalers. Op dit moment zoek ik een paar tolken voor een congres en ik moet in het buitenland tolken zoeken. Als serviceverlenend eilandenrijk geloof ik dat wij mogelijk beroepsopleidingen moeten zoeken, waar wij alle wegen op kunnen. Wij zijn nog, dacht ik, te eenzijdig. Er zijn een aantal beroepen, als socioloog, psycholoog, arts waarvan er een enorm overschot schijnt te zijn, terwijl er andere wegen zijn die in de wereld van vandaag enorm belangrijk zijn. Ik ben daar geen deskundige op, maar ik zie die behoefte in mijn werk en ik geloof dat de leiding van het R.C. een behoorlijk onderzoek moet verrichten op deze terreinen en dit ook aan de leerlingen moet doorgeven, opdat zij goed zijn geinformeerd wanneer zij straks **een weg kiezen waardoor zij de** gemeenschap kunnen dienen, zichzelf een goede toekomst kunnen verzekeren en ook de Antillen meer in de picture brengen.
V: Stel, U bent directeur/rector van het R.C. Hoe zou Uw werkplan eruit zien en wat Uw idealen?
A: Kijn idealen? Zoals u weet, run ik 2 scholen met een kapaciteit van ongeveer een kleine 70 man van jongere mensen. Ik geloof dat er een enorm samenspel moet zijn tussen leerlingen en leraren. Het is natuurlijk vormend onderwijs. Mijn plan zou zijn veel aandacht te besteden aan de vorming van deze jongeren om hen een aantal dingen bij te brengen die enorm belangrijk zijn. Misschien wel belangrijker dan wat zij in de klas leren en ik zou toch wel in mijn plan proberen de leerkrachten te motiveren dat het bij hen geen routine wordt wat ze doen, dat het iedere dag opnieuw een roeping of opoffering blijft. Daarnaast zal ik enorm veel aandacht besteden vanaf de eerste dag aan een mogelijk beroep dat ze in de toekomst zouden kiezen, waarbij eindelijk wordt opgeleid voor een bepaalde zaak in de gemeenschap. En dan kan men niet opleiden een diploma geven en zeggen, joh, zoek nu maar je weg. **En dat zou ik, dacht ik,** behoorlijk naar voren willen brengen.
V: Wat voor boodschap zou U de leerlingen van het R.C. willen meegeven?
A: Wat ik wil meegeven is: Wij zijn de gaande mensen; zij zullen het straks, en sneller dan zij denken, moeten overnemen. Verantwoordelijkheid moeten zij durven nemen. Zij moeten zich hierop nu reeds voorbereiden. Zij moeten niet denken dat dat straks kan, want straks komen er zoveel zaken waardoor het niet meer mogelijk is. Tot slot wil ik hen zeggen: houdt de naam van het R.C. hoog!

REGINALD ROMER

✡✡✡✡✡✡✡✡

Ra ra, wie ben ik?

Deze sportieve jongeman heeft ook onderricht genoten op het Radulphus College. Maar met de beste weil van de wereld heeft een groep oud-Radulphianen niet kunnen achterhalen vooralsnog wie dit is. Diegenen die het weten, wordt gevraagd om het Radulphus College daarover even op te bellen. Dat zouden zij best leuk vinden.

✡✡✡✡✡✡✡✡

"Nos mester a proba nos mes"

(Vervolg van pag. 1)

kos ku normalmente den otro sirkunstansia nan alumnonan tabata hasi. Mi tabata korda ku den nos klas nos tabata haña scheikunde atardi di Sindram ku tabata hoofd di Laboratorium, pasobra nos no tabatin un scheikunde-leraar. Ela bestel pipa pa nos for di Hulanda pa nos tur huma den klas. Humandó e tempu ey tabata un kos abnormaal. E motibu pa esaki tabata ku Schreuder a hasi aña den klas i Mulders di: bo no ta trakteer. I Mulders, ku ta kana ku 3 kaha di sigá, a saka sigá, parti sigá i tur hende tabata huma den klas. Un otro ehempel tabata ku Fr. Canutus un biaha ku un mucha tabata skirbi ku potloot. Fr. Canutus di: bo no tin pen, e la bini su manisé i e la parti pen pa tur hende, pa no skirbi ku potloot.

Pregunta: Kon e relashon tabata entre e alumnonan?
R. La Cruz: E relashon tabata masha bon. Mi ta kere komo ya a wordu bisá, ku nos tabata wordu konsiderá un grupo elitario, bo ta bini huntu. Deporte tabata masha importante pa nos. Nos tabata masha entusiasmá den vòlibòl por ehempel. Nos tabata sakrifiká nos tempu, keda skol, bin bèk djasabra. Mi no por lubida por ehempel pa nos bibliotheek, pasobra bo kier a yuda Fr. Gualbert. E manera ku e tabata regla diferente kos, manera bendementu di pan dushi ku Coca-Cola. E tabata bai mas of menos riba un base di koperativa. Tur kos tabata wordu hasí pa skol i pa e alumnonan. Bo por ripara ku a keda un amistat den e grupo di promé aña. Di un manera of otro esnan ku ta na Korsou di un manera of otro semper tin kontakto ku otro. Bo por a nota tambe ku Fraternan tabata kopera. Por ehempel nos tabata sinta den klas tin biaha skirbi "doorgeef krantjes". Un di e biahanan ey Theoduul a lesa di e kos aki ta bon e ora ey Stanley Pietersz a tuma e inisiátivo pa lanta e schoolkrant De Spectator. Nos tabata bai Julianadorp, bai druk e schoolkrant serka Hans ku su "klein speelgoeddrukmachinetje". Nos tabata druk e Spectator, solamente ún exemplaar tabata sali. Nos of e grupo aki tabata hospedá den e sala di reunion di St Thomas College. Nos a pasa examen na Roodeweg.

Pregunta: Dus e tempu ey ta frater so tabatin na e skol ey?
Kontestanan: No, masha poko frater, pero e fraternan tabata hasi hopi kos pa enseñansa, no solamente na Korsou, pero pa e otro islanan tambe i riba hopi otro tereno.

Pregunta: Ki bo ta opiná di e trabou di fraternan i meastronan di skol e tempu ey?
C.Romer: En berdat e hendenan ey a hasi un trabou magnifiko na Antiya, meskos ku e soeurnan di Roosendaal e tempu aya. E hendenan ey tabatin tempu tambe pa dedika nan na mucha. Por ehempel fr. Augustinus ku a bira overste despues. E frater ey ta keda na skol te ora ku e mayor bin buska e delaster muchanan. E ora ey numa e ta bai kas. Nan ta bai hunga bala. Mi tin sigur ku nan dedikashon na enseñansa di Korsou ta grandi. Laga nos kohe por ehempel dia presidente Campíns di Venezuela a bini Korsou. Mi papa por ehempel ta korda Colegio San Thomas. Fraternan tabata siña hendenan aki na spañó. Bo tabata haña muchanan di Colombia, Venezuela i Panamá, tur tabata bin studia aki.

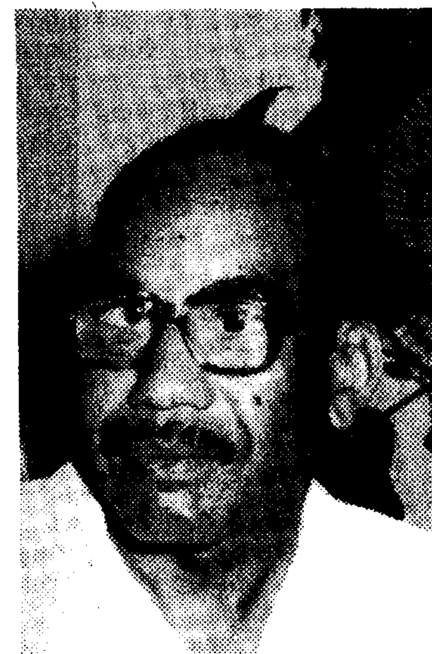
Pregunta: Kiko tabata un suseso ku a tuma lugá na kol ku semper bo a keda rekordá. Un suseso grasioso of fastioso, etc.
Kontestanan: Un kos ku mi no por lubida nunka mas ta dia nos a hunga e komedia "De kleine Duivel". Un kos ku tabata inolvidabel. CIRO MAMBI ta relata: Un kos prèt ku a pasele ku Pablo Pieters aki. Serka Theoduul, ni maske kon mi traha un opstel mi no ta haña mas ku un 6. Maske kuantu trabou mi hasi p'é, e tabata bira de bes en kuando un 7. Tur ora ku Pablo traha un opstel e ta haña un 9. Un dia nos a switch e kos. Mi a laga Pablo traha un opstel i mi a duna Pablo esun ku ami a traha. Pablo ta taña un 9 i ami ta haña un 7. Dus ami ta haña un 7 pa Pablo su opstel i Pablo ta haña un 9 pa esun di mi.

Pregunta: Ivan, sin duda e skol tabatin un sierto influensia riba bo ku awendia no abo so, sino tur aki presenta tc okupa un puesto haltu i ta pertenese na e prominentenan den nos sosiedat. Ki rol e skol aki a hunga den bo bida?

I. FALBRU: Manera bo a komprende den kuminsamente eigenlijk nan a pik nos, dus un sorto di grupo elitario. Esey sin duda a hasi un sierto influensia riba nos dor ku e grupo tabata chikitu. Pero loke tambe mi ta kere ta un punto masha prinsipal e tempu ey na skol tabata ku tabatin na skol masha disiplina. Tabatin disiplina na skol ku bo por bisa tabata tin un sierto autoridat i mi ta kere ku e kos ey den nos bida sin duda a hunga un rol.

R. LA CRUZ: No lubida semper nos a bringa kontra AMS. Nos tabata e grupo katoliko ku a lanta. Nos a keda ku e "drive" ey. Nos ta demostra ku nos ta mes bon of mas miho i esey bo ta keda kunele. Komo "underdog" nos a start kon ku bai bin. En berdat St Thomas College tabatin komo skol kaba un bon nomber. Ora bo bai wak resultadonan e tempu ey, e muchanan di St Thomas College tabata slaag masha hopo i e orguyo ey fraternan inkonsientemente a sigui hinka den nos ora nos a bai HBS.

Un otro punto tambe ku mi ta kere ku sin duda a hunga un ròl i ku mi a bini ku e diploma i lista di punto aki, no ta pa bo wak mi puntonan, pero pa bo weta den kuanto vak ma haña lès. Den 14 vak. E "algemene kennis" ku, inkonsientemente nos a haña e tempu ey ta un kos ku lamentablemente awor aki tempu no ta permiti pa bo bai dedika na nan den tur ramo. Pero en general

IVAN FALBRU

mi ta kere ku e tempu ey e desaroyo general tabata masha haltu.

Un punto tambe nan a bai kuminsa un HBS akinan, dus bo no por bisa nos tabata e "proefkonijnen", pero nos mester a proba ku bo por haña un estudio of un enseñansa na un nivel haltu i dor di esey en berdat tabatin masha hopi vak pasobra mi por korda ku nos di A no a kaba HBS-A. Nos a kaba HHS (Hogere Handelsschool) ku ta mas aleu ku HBS-A. Nos no tabatin vrijstelling den ningun vak, nos mester a pasa examen den tur vak. Despues, loke a resulta ta ku e pakket di HHS tabata mucho mas uitgebreid ku e pakket HBS-A na Hulanda. Anto na sierto momento mi no ta korda na kual aña nan a yama nos riba un djaduming u na RC, anto bij Ministeriele Beschikking nan a duna nos nos diploma di HBS-A pasobra e ora ey nan a proba ku e diploma di HHS tabata mucho mas haltu ku esun di HBS-A. Tabata asina ku e muchanan ku tabata sali ku diploma di HHS por a pasa direktamente "praktijkdiploma boekhouden" i e 3 handelscorrespondentienan, ingles, spañó i hulandes. E muchanan ku a slaag e tempu ey, manera e hulandesnan ta bisa: "konden alle kanten uit".

Pregunta: Ta asina ku berdat ora bo bini ku un diploma di RC bo tabata sigur di un bon trabou?
Kontestanan: No, no tabata asina. Mi ta kere ku e pr ..é aña sigur sigur, nos mester a proba nos mes. Por ehempel na Shell nan tabata "kijk de kat uit de boom". No lubida ku no ta solamente e HBS pero tambe e MULO di antes tabata duna un mucha e konosementu general asina amplio ku e ingles ku bo a haña riba e skolnan aki bo por a komparé ku e ingles pa eindexamen HBS.

Pregunta: Bosonan komo alumno tabatin sierto "inspraak"? p.e. den stipula un lesrooster of organisamentu di klupnan etc.?
Kontestanan: Tur kos tabata bai spontaneamente. Ora bo tin e konfiansa ku bo destino ta den bon man, bo tin menos nesesidat di djele, dus di "inspraak". I den e kaso aki e no por ta den mihó man ku di esun di Fr. Gualbert. E tempu ei e palabra "inspraak" no tabata konosí den enseñansa. Si un kos ta bai bon, bo no tin nada di buska "inspraak". Den tur aspekto e fraternan tabata kier pa nos ta bon eduká, bon tratá, nan tabata hasi nan "utmost" pa nos i tabata rabia si bo no tabata siña.

Pregunta: Ki mensahe boso lo kier a duna e alumnonan ku ta bishitando RC e momentonan aki?
CIRO MAMBI: Ku por lo general mi ta kere ku den bida i nos goso di bida total, tur esfuerso ku bo kinka den bo estudio den bo trabou i mi ta kere hasta den deporte tur eseynan, loke bo hinka aden bo ta saka. Mas sakrifisio bo hasi, mas training, mas studia bo studia i na bo trabou mas dedikashon mi ta kere tur ta bentahoso pa bo mes mañan i por lo general.

R. LA CRUZ: Mi ta kere tur loke bo hasi mester ta "first class". Uniko manera pa bai dilanti den bida, pasobra ningun hende no ta sinta warda ningun hende. Bo diploma ta masha bonita pa drenta pero despues di un ratu kiko bo tini aden? No solamente e papel pero awor bo tin ku bai demonstra ku loke bo a siña bo por tresele den praktika.

Pregunta: De bes en kuando bo no ta pensa riba kiko ta e diferensia entre di bosonan i e muchanan di awor?
R. LA CRUZ: Mi kier sa ku e tempu nan ey e hendenan ta bringa mucho mas ku awor. Awendia e muchanan ta pensa ku nan haal un 5 of 6 ta sufisiente i ku nan ta hasi komo si fuera ku nan estudio ta pa nan mayornan i no pa nan mes. Tambe e muchanan mester realisa nan mes ku e posibilidatnan pa nan awendia ta menos ku tempo nan ayá. I lokual bo hinka awe den bo estudio esey bo ta kosecha. Dor di e pakket-keuze ku nan tin awor aki ta limita e muchanan su posibilidat. I ta hasi nan algemene ontwikkeling masha chikitu.